

GRSociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk

CONCEPT Jaarstukken 2023

Gemeenschappelijke Regeling Sociaal

Versie: 4 april 2024

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
JAARVERSLAG	4
1 SAMENVATTING EN BESTEMMING RESULTAAT	4
2 PROGRAMMAVERANTWOORDING	11
2.1 DIENSTVERLENING.....	11
2.2 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN	13
2.3 ONTWIKKELEN NAAR WERK.....	23
2.4 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING	33
2.5 BEDRIJFSVOERING.....	38
3 PARAGRAFEN	42
3.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	42
3.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	47
3.3 FINANCIERING	48
3.4 BEDRIJFSVOERING.....	52
3.5 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF	54
3.6 VERBONDEN PARTIJEN	55
4 JAARREKENING	62
4.1 BALANS EN TOELICHTING	62
4.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN DE TOELICHTING.....	71
4.3 DVO'S BUITEN DE EXPLOITATIE	73
4.4 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN.....	75
4.5 INVESTERINGSKREDIETEN	75
4.6 RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING	76
4.7 WET NORMERING TOPINKOMENS	77
4.8 SISA.....	79
4.9 BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	83
5 OVERIGE GEGEVENS	84
6 BIJLAGEN	85
BIJLAGE 1 BIJDAGEN GEMEENTEN	85
BIJLAGE 2 AFREKENING OVERGEDRAGEN REGELINGEN.....	88
BIJLAGE 3 VERDEELSLEUTELS 2023	105

VOORWOORD

Het jaar 2023 was het eerste volledige jaar waarin de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk samen onderdeel zijn geworden van de GR Sociaal. Het is ook het eerste jaar waarin de GR Sociaal niet te maken heeft met ontvlechting, een aanpassing van het construct (GR) of een samenvoeging met een andere GR. De focus kwam daarmee nadrukkelijker dan de afgelopen jaren weer op de inhoud te liggen en daarmee op het slimmer samenwerken intern én extern, als ook het doorontwikkelen van onze dienstverlening op alle werkzaamheden. 2023 is ook het jaar waarin de GR Sociaal zich qua manier van werken nadrukkelijk heeft geherpositioneerd:

- Er wordt sinds 2023 gewerkt vanuit drie inhoudelijke opgaven: bestaanszekerheid versterken, ontwikkelen naar werk en zorgen voor ondersteuning. Bij elke opgave heeft de herijking in 2023 een rol gespeeld. Voor bestaanszekerheid in de afronding en het 1e jaar waarin de herijkte beleidsregels zijn uitgevoerd, voor Zorgen voor Ondersteuning liep in 2023 de herijking en voor ontwikkelen naar Werk is deze wel gestart, maar verbonden aan de Participatiewet in balans.
- In de manier van werken staan integraliteit, samenwerking lokaal, maatwerk én eenvoud centraal. Medewerkers zijn dicht bij elkaar en qua taken samengevoegd, zodat het werk makkelijker en sneller in het belang van de inwoner uitgevoerd kan worden. Met de gemeenten zijn meerdere gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt over de samenwerking lokaal, gemeentelijke rapportages en cijfers en verbindingen in belang van de inwoner.
- De opgave dienstverlening is toegevoegd, met nadrukkelijke aandacht voor Informatie & Advies binnen de wijkteams (lokaal), het beschikbaar stellen van een integraal consultant, 1 aanspreekpunt voor de inwoners met multiproblematiek en meerdere betrokken partijen. Op het werkplein zijn externe partners toegevoegd, waardoor ook die samenwerking sneller en gemakkelijker gaat.
- De opgave bedrijfsvoering die zich meer is gaan vormen naar integrale teams ter optimale ondersteuning van de inhoudelijke opgaven en ondertussen met de nodige uitdagingen te maken heeft als het om bijvoorbeeld ICT (beweegt), data en personeel gaat.

Ook landelijk zien we in 2023 de nodige ontwikkelingen die van invloed waren op ons werk. Of dat nu de voortzetting van de energietoeslag is, de val van het kabinet, de onzekere financiën of juist de positieve ontwikkeling waarbij er landelijk veel meer aandacht is voor de uitvoering, bestaanszekerheid en vereenvoudiging van de complexe systemen en regelgevingen. Het raakt de GR Sociaal dagelijks en biedt juist ook kansen om onze dienstverlening te innoveren en optimaliseren, zodat inwoners van de Drechtsteden zelfstandig en volwaardig kunnen leven, werken, wonen en meedoen.

Vooropgesteld dient te worden dat de voorliggende rapportage een iets andere vorm heeft dan in het verleden. In de najaarsbrief 2023 is reeds aangegeven dat, sinds de stof is neergedaald na de formatieve jaren van de GR Sociaal, 2023 een uitgelezen kans bood om de verschillende opgaven vanuit de inhoud opnieuw te prioriteren. In dit kader is binnen iedere opgave een begin gemaakt met het ontwikkelen van actuele doelstellingen, die in toenemende mate bepalend gaat zijn voor zowel de sturing binnen de opgave, de prioritering van de activiteiten in een bepaalde periode als de verantwoording over de bereikte resultaten richting de opdrachtgevers.

Hoewel nog niet volledig uitgekristalliseerd vormen de geformuleerde doelen per opgave voor deze jaarrekening, net als in de najaarsbrief, de basis voor de nieuwe wijze van rapporteren. De consequentie hiervan is dat de opzet van de begroting en de verantwoording in de omschakeling niet meer één op één corresponderen, maar dat uiteraard informatie niet verloren is gegaan (en enkel een andere plek heeft gekregen in deze jaarrekening). Aangesloten is bij de doelen zoals deze ook in de najaarsbrief zijn benoemd. In 2023 is het bestuur op diverse momenten meegenomen in de omslag naar geactualiseerde doelen. De begroting 2025 zal voor het eerst volledig in een nieuwe stijl zijn vormgegeven.

We merken verder op dat doordat de najaarsbrief geen begrotingswijziging betrof het resultaat van de najaarsbrief nu nog meeloopt in het uiteindelijke jaarresultaat. In voorgaande jaren gold dat de 2e bestuursrapportage wel een begrotingswijziging betrof, waardoor in voorgaande jaren in de jaarrekening enkel het effect tussen laatste bestuursrapportage en jaarrekening nog een financieel effect voor gemeenten in hield. Dit is voor dit jaar dus anders, vanwege de najaarsbrief. In een eerder stadium is de gemeenten verzocht om met de prognose uit de najaarsbrief wel nadrukkelijk rekening te houden.

JAARVERSLAG

1 SAMENVATTING EN BESTEMMING RESULTAAT

Algemeen

De jaarstukken 2023 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de samenvatting, de programmaverantwoording en de paragrafen. Dit hoofdstuk geeft inzicht in het gevoerde beleid en het financiële resultaat per programmaonderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GR Sociaal). De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting 2023 (dat is de primaire begroting inclusief alle begrotingswijzigingen in 2023, onder andere via de voorjaarsbrief) en de prognoses die al in de Najaarsbrief 2023 waren afgegeven worden verklaard.

Per opgave zien we samenvattend de volgende ontwikkelingen en resultaten in 2023.

1.1 SAMENVATTING

Beleidsinhoudelijke samenvatting

Dienstverlening

We zijn het afgelopen jaar intensief bezig geweest met het investeren in lokale en regionale samenwerkingsverbanden. Een mooi resultaat hiervan is dat het regionale aanbod aan de Spuiboulevard in 2023 uitgebreid is met de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en het Regionaal Bureau Zelfstandigen. Er zijn verder gesprekken gaande met het regionaal werkcentrum, DUO, de IND, de SVB, het CAK en het CJIB voor de mogelijkheden tot aansluiten. Deze ontwikkelingen sluiten nauw aan bij de doelstellingen vanuit het project 'overheidsbrede loketten' binnen de WAU. Landelijk zijn wij aangesloten bij de projectgroep vanuit het Rijk die hiermee bezig is.

Andere belangrijke resultaten zijn:

- Deelname aan de meerjarige programma's Dordrecht West en Veerkrachtige buurten (Zwijndrecht);
- Verkennende gesprekken met gemeenten over toekomstige inzet Informatie & Advies binnen de wijkteams, kunnen we toe naar 1 standaardaanbod voor alle gemeenten en een andere samenwerking?
- De ontsluiting van onze kennisbank bij telefonie voor ketenpartners (wijkteam etc.): verkenning eerste stappen en mogelijkheden.
- In 2023 ontvingen we 131 klachten wat een stijging is ten opzichte van 2022 (toen 114)
- In 2023 zijn er 57 datalekken gemeld, dit is 56% meer dan in 2022.
- De GR Sociaal heeft drie buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst, wat betekent dat de organisatie moet voldoen aan Wet politiegegevens. Dit moet aangetoond worden middels een audit. Deze is in 2023 met een positief resultaat afgerond.
- De continu klanttevredenheidsmetingen geven een stabiel positief beeld op dienstverlening. In 2023 is het totaalcijfer voor onze dienstverlening een 7,9. Klanten geven bovendien gemiddeld het cijfer 8,2 voor de hulp die zij krijgen van de sociale dienst.

Bestaanszekerheid versterken

2023 was het vierde jaar op rij waarbij de werkzaamheden opnieuw deels werden bepaald door crisismaatregelen, met name de energietoeslag, alsmede het leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen zijn hier de voorbeelden van. Door de langdurigheid van de verschillende crises is het uitvoeren van dit soort 'tijdelijke' maatregelen daarmee binnen de opgave bijna een reguliere activiteit geworden.

In 2023 werd tweemaal een energietoeslag verstrekt, waarbij gemeenten verschillende keuzes maakten in de hoogte van het bedrag en de wijze en het moment van uitbetaling. Bovendien was 2023 het eerste jaar van de algehele herijking van het minimabeleid waarbij uitvoering werd gegeven aan meer gemeentelijk maatwerk en het beleid op onderdelen, bijvoorbeeld op het gebied van medische kosten, werd verruimd.

Door het verlies aan koopkracht wisten meer inwoners in 2023 de weg naar de Sociale Dienst Drechtsteden te vinden en nam het beroep op de minimaregelingen toe. Ook het aantal mensen dat

een beroep deed op schuldhulpverlening liet een lichte stijging zien. Waar in het verleden het verloop in hoge mate conjunctuur-volgend was bleef het bijstandsbestand, ondanks de milde recessie in de laatste helft van het jaar, redelijk constant.

Een belangrijk neveneffect van de opeenvolgende crises is dat bestaanszekerheid als thema meer en meer op de voorgrond is komen te staan en dat bij een breder deel van de Nederlandse bevolking duidelijk is geworden dat bestaanszekerheid niet gegarandeerd is. Maar ook is duidelijk geworden dat de overheid na het toeslagenschandaal (en gebleken hardheden binnen de Participatiewet) barrières heeft te slechten om het vertrouwen te herwinnen. In dit kader is een begin gemaakt om de uitvoering binnen de opgave op een andere wijze in te richten, niet alleen gemeentegericht en meer integraal, maar ook vooruitlopend op de rijksbrede beweging richting herstel van vertrouwen, ondersteuning op maat en eenvoudig.

Ontwikkelen naar werk

In 2023 is de focus komen te liggen op het vormgeven van de samenwerking Drechtwerk en Sociale Dienst Drechtsteden. Het was tevens het 1e jaar waarin de 2 organisaties als één vorm konden geven aan de opgave die er ligt. We zien tevens een verdere verzwaring van de problematiek van inwoners die een uitkering hebben of aanvroegen. Een groot deel van de nieuwe instroom bestaat uit statushouders. De verzwaring van de problematiek maakt een verdere aanpassing van de dienstverlening (o.a. de methodieken en het huidige instrumentarium) op het vlak van ontwikkelen naar werk noodzakelijk waarbij het onze overtuiging is dat iedereen kan werken. In 2023 hebben we daarbij de focus gelegd op de organisatorische en methodische aanpassing binnen de beide onderdelen. Verder is in 2023 de weg gelegd om in 2024 te komen tot een Regionaal Werkcentrum te komen: voor de oplossing die werkt, punt. Een plek (op meerdere locaties) waar inwoners én werkgevers terecht kunnen met vraagstukken ten aanzien van werk en de arbeidsmarkt. Een plek waar allerlei partijen samenkomen en samenwerken onder één naam om deze vraagstukken op te pakken en van antwoord en vooral een oplossing te voorzien.

Vanuit het oogpunt van een blijvende krapte op de arbeidsmarkt en de invloed hiervan op het bestand voor de komende decennia zijn op het vlak van Ontwikkelen naar werk in 2023 een groot aantal initiatieven gestart om de dienstverlening aan de inwoners te laten aansluiten op ontwikkeling(strajecten) voor specifieke doelgroepen en het leveren van individueel maatwerk. Bij de herinrichting, nieuwe initiatieven en aanpassing van onze dienstverlening wordt idealiter rekening gehouden met de voorgenomen wijzigingen in de koers van de Participatiewet (Participatiewet in Balans). Door de val van het kabinet en het veranderde politieke landschap na de verkiezingen in november 2023 is echter nog niet duidelijk hoe dit zich gaat vertalen in concrete verdere maatregelen.

Zorgen voor ondersteuning

De gemeenten hebben in het najaar van 2023 als sluitstuk van de herijking Wmo hun Verordening Maatschappelijke Ondersteuning vastgesteld, een goede afronding van een intensief, gezamenlijk traject. Onderdeel van het herijkte beleid is de beweging, "van Wmo naar de voorkant". Er is in dat kader ingezet op het verder verbeteren van de samenwerking tussen de professionals van de sociale dienst en de wijkteams. Doel is het benutten van algemene voorzieningen te versterken, waardoor een deel van de inwoners geen, of minder snel een maatwerkvoorziening nodig heeft. Hiermee wordt bijgedragen aan het vergroten van de zelfredzaamheid van inwoners, naast het dempen van de stijging van de kosten van maatwerkvoorzieningen.

Dit alles tegen het licht dat de vraag naar maatwerkvoorzieningen nog altijd toeneemt als gevolg van de vergrijzing en het beleid dat erop is gericht dat mensen zoveel mogelijk en langer zelfstandig thuis blijven wonen. Daarnaast zijn in 2023 de kosten van de voorzieningen als gevolg van aanzienlijke cao-stijgingen en toegenomen prijzen voor materialen en energie, sterk gestegen. Hierdoor neemt de zorg toe of het huidige Wmo-systeem op de lange termijn nog houdbaar is. Het Algemeen Bestuur heeft in dit licht de GR Sociaal verzocht om een opdrachtbeschrijving op te stellen voor een brede aanpak van het houdbaarheidsvraagstuk.

In december is bestuurlijk groen licht gegeven voor de geleidelijke uitrol in 2024 van herstelgerichte ondersteuning. Deze maatwerkvoorziening richt zich op inwoners ouder dan 60 jaar. Ervaringen met het programma in andere gemeenten wijzen erop dat deelnemende ouderen zich fitter en vitaler voelen, minder eenzaamheid ervaren en zo actief mee kunnen blijven doen in de maatschappij. De

inzet van andere maatwerkvoorzieningen, zoals huishoudelijke ondersteuning of scootmobielen, kan zo naar verwachting worden voorkomen of uitgesteld.

Bedrijfsvoering

Net als veel gemeenten in de regio, hebben ook wij, de nodige uitdagingen om personeel te vinden. In 2023 zijn we echter een mooie en succesvolle campagne gestart, die we als identiteit omarmen en verder willen uitrollen: *geef je hart ruim baan en ben jij de sociale strijder die we zoeken?*

Op gebied van opleidingen is in 2023 een grote slag gemaakt op het inlopen op de opleidingen die we in 2022 wilden uitvoeren, maar door omstandigheden doorschoven naar 2023. AVG en privacy, kennissessies en stress sensitieve dienstverlening zijn uitgerold in 2023. Een ander belangrijk resultaat dat we hier graag benoemen is het invoeren van de rechtmatigheidsverantwoording, waarbij het bestuur en de accountant een andere rolverdeling hebben dan voorheen. Qua rechtmatigheid heeft de GR Sociaal de zaken goed op orde.

Ook ICT is een onderwerp dat ons, net als veel gemeenten, heeft beziggehouden. ICT Beweegt betekende ook een 'freeze', waardoor een aantal ontwikkelingen on hold staan in afwachting van de overgang van het rekencentrum en de data. Door de freeze zijn we op dit moment bijvoorbeeld niet in de gelegenheid om nieuwe databronnen te ontsluiten voor ons dashboard (intern én richting gemeenten), waarbij financiën op nummer 1 staat qua wens. Ook kunnen we geen nieuwe applicaties installeren en kunnen updates enkel gedaan worden die wettelijk niet kunnen wachten. Dit levert inmiddels ook in de dagelijkse bedrijfsvoering soms issues op, waardoor work arounds nodig zijn of er niet goed gewerkt kan worden (voorbeeld PowerBI). Helaas is ICT Beweegt niet afgerond en loopt dit in elk geval door tot 1 april 2024 en naar verwachting tot 1 oktober 2024. Vanwege bovenstaande is gekozen om in 2023 per gemeente handmatig gemeentelijke rapportages op te leveren met een combinatie van inhoudelijke data en informatie en financiële data en informatie. Met 6 van de 7 gemeenten zijn deze rapportage ook ambtelijk doorgenomen en wordt hier in 2024 een verdere ontwikkeling en vervolg aangegeven.

Financiële samenvatting

In 2023 is een nieuwe systematiek van rapporteren geïntroduceerd over de financiële stand van zaken van de GR Sociaal. Dit gebeurt aan de hand van de Voorjaarsbrief en de Najaarsbrief. In de Voorjaarsbrief is er toelichting gegeven op de aanpassingen van de primaire begroting. Op basis van de Voorjaarsbrief is tevens de primaire begroting 2023 geactualiseerd. Met de Najaarsbrief is er een toelichting gegeven over de verwachte afwijkingen t.o.v. de Voorjaarsbrief. Tevens is er een prognose afgegeven voor 2023. Dit heeft echter niet geleid tot een aanpassing van de begroting 2023.

Op basis van de geactualiseerde begroting 2023 zijn de bijdragen bij de gemeenten opgehaald. Dat houdt in dat de gemeentelijke bijdragen niet zijn aangepast bij de Najaarsbrief. De extra benodigde bijdragen van c.q. de te veel opgehaalde bijdragen bij de gemeenten uit de prognose bij de Najaarsbrief zijn niet verrekend met de gemeenten.

Bovenstaande betekent nu dat de afrekening met de gemeenten voor de jaarrekening 2023 tegen de gemeentelijke bijdragen uit de actuele begroting 2023 worden afgezet. Wel is er gebruik gemaakt van de Najaarsbrief bij de analyse van de resultaten.

Bij de GR Sociaal is er sprake van resultaatbepaling (DR 4 december 2018). Dat houdt in dat de vaste financieringsafspraken, inclusief de afrekening met de gemeenten, in de jaarrekening verwerkt, bij wijze van resultaatbepaling. De met de gemeenten af te rekenen bedragen worden als schuld of als vordering op de balans van de GRS opgenomen. Gemeenten nemen lokaal dezelfde bedragen, maar dan gespiegeld, in hun balans op.

Het jaarresultaat van de GR Sociaal over 2023 bedraagt afgerond € 4,4 mln. (negatief). Bij de najaarsbrief was al een negatief resultaat aangekondigd van afgerond € 4,2 mln. Het verschil tussen de najaarsbrief en de jaarrekening (€ 0,2 mln.) wordt verklaard door:

- Hogere lasten bij Zorgen voor Ondersteuning
- Hogere lasten bij Bestaanszekerheid (met name inkomensondersteuning).
- Voordeel bij Ontwikkelen naar Werk
- Voordeel op de bedrijfsvoeringskosten over alle opgaven heen.

In onderstaande tabel zijn de cijfers per opgave gepresenteerd.

Opgaven	Begroting 2023			Jaarrekening 2023			Afwijking jaarrekening t.o.v. begroting			Financieel effect Gemeenten
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Bestaanszekerheid versterken	€ 132.173	€ 132.173	€ -	€ 152.913	€ 150.174	€ -2.740	€ 20.740	€ 18.001	€ -2.740	€ -2.740
Inkomensondersteuning	€ 114.666	€ 114.666	€ -	€ 117.875	€ 114.067	€ -3.808	€ 3.209	€ -599	€ -3.808	€ -3.808
Budgetadvies en schuldbemiddeling	€ 120	€ 120	€ -	€ 80	€ 179	€ 100	€ -40	€ 59	€ 99	€ 99
Inkomenssteun C.Z.G.	€ 2.172	€ 2.172	€ -	€ 2.099	€ 2.169	€ 70	€ -73	€ -3	€ 70	€ 70
Minimabeleid	€ 10.559	€ 10.559	€ -	€ 10.123	€ 11.022	€ 899	€ -436	€ 463	€ 899	€ 899
Kinderopvangtoeslagaffaire	€ 600	€ 600	€ -	€ 736	€ 736	€ -	€ 136	€ 136	€ -	€ -
Energietoeslag	€ -	€ -	€ -	€ 21.788	€ 21.788	€ -	€ 21.788	€ 21.788	€ -	€ -
Leefgeld	€ 4.055	€ 4.055	€ -	€ 213	€ 213	€ -	€ -3.842	€ -3.842	€ -	€ -
Ontwikkelen naar Werk	€ 56.319	€ 59.882	€ 3.563	€ 53.246	€ 58.294	€ 5.048	€ -3.073	€ -1.588	€ 1.485	€ 1.485
Statushouders	€ -	€ 387	€ 387	€ -	€ 387	€ 387	€ -	€ -	€ -	€ -
Participatie	€ 6.713	€ 9.889	€ 3.176	€ 4.768	€ 9.483	€ 4.715	€ -1.945	€ -406	€ 1.539	€ 1.539
Inburgering	€ 3.392	€ 3.392	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -3.392	€ -	€ -
Drechtwerk	€ 46.214	€ 46.214	€ -	€ 48.478	€ 48.424	€ -54	€ 2.264	€ 2.210	€ -54	€ -54
Zorgen voor Ondersteuning	€ 73.706	€ 73.706	€ -	€ 78.121	€ 73.454	€ -4.667	€ 4.415	€ -252	€ -4.667	€ -4.667
Hulpmiddelen	€ 6.030	€ 6.030	€ -	€ 6.069	€ 6.045	€ -24	€ 39	€ 15	€ -24	€ -24
Vervoer	€ 10.151	€ 10.151	€ -	€ 10.679	€ 9.899	€ -780	€ 528	€ -252	€ -780	€ -780
Huishoudelijke ondersteuning	€ 25.700	€ 25.700	€ -	€ 28.108	€ 25.688	€ -2.420	€ 2.408	€ -12	€ -2.420	€ -2.420
Begeleiding en kortdurend verblijf	€ 31.825	€ 31.825	€ -	€ 33.265	€ 31.822	€ -1.443	€ 1.440	€ -3	€ -1.443	€ -1.443
Bedrijfsvoering	€ 58.536	€ 54.828	€ -3.708	€ 56.698	€ 54.514	€ -2.184	€ -1.838	€ -314	€ 1.524	€ 1.524
Apparaatskosten	€ 58.536	€ 54.828	€ -3.708	€ 56.423	€ 53.986	€ -2.437	€ -2.113	€ -842	€ 1.271	€ 1.271
Treasury	€ -	€ -	€ -	€ 275	€ 528	€ 253	€ 275	€ 528	€ 253	€ 253
Programmareserves	€ -	€ 145	€ 145	€ -	€ 145	€ 145	€ -	€ -	€ -	€ -
Mutaties reserves	€ -	€ 145	€ 145	€ -	€ 145	€ 145	€ -	€ -	€ -	€ -
TOTAAL	€ 320.734	€ 320.734	€ -	€ 340.978	€ 336.581	€ -4.398	€ 20.244	€ 15.847	€ -4.398	€ -4.398

Een aantal opmerkingen hierover:

- In de begroting zijn begrote bedragen voor Inburgering (€ 3,392 mln.) en Leefgeld (€ 4,055 mln.) meegenomen. De realisatie van deze onderdelen is niet meer zichtbaar in de jaarrekening. Dit komt door een opmerking bij accountantscontrole 2022 waarbij blijkt dat de cijfers niet in de P&C stukken van de GR Sociaal mogen worden opgenomen, maar zelfstandig door gemeenten verantwoord dienen te worden.
- Voor de Energietoeslag geldt dat in de jaarrekening een realisatie staat van € 21,788 mln., terwijl daar geen begroting tegenover staat. Hierdoor lopen de lasten op naar € 153 mln. Zonder deze energietoeslag zijn de lasten in de jaarrekening bij bestaanszekerheid opgelopen tot € 131 mln. Dit was reeds bekend, vanwege de late duidelijkheid over de energietoeslag. Financieel heeft dit geen effect, omdat de middelen hiertoe al zijn opgehaald, maar het geeft daarmee wel een vertekend beeld op het totaal t.o.v. de actuele begroting.
- Drechtwerk is in dit overzicht als één geheel getoond, inclusief bedrijfsvoeringskosten, treasury en overhead. Dit is apart zichtbaar gemaakt. Daarvoor is bewust gekozen, omdat HG niet Drechtwerk participeert. Zo kunnen we het onderscheid inzichtelijk blijven maken tussen bedrijfsvoering SDD en DW. Conform de afspraken met de gemeenten is de SW subsidie die gemeenten ontvangen 1 op 1 als baten verwerkt in deze jaarrekening.
- De getoonde lasten en baten bij de Opgave Bedrijfsvoering en de Programmareserves zijn, zoals punt 3 al benoemt, exclusief Drechtwerk.
- Per Opgave gelden verschillende geldstromen en dekkingsbronnen bij gemeenten. Dat betekent bijvoorbeeld dat een positief saldo bij Bedrijfsvoering niet wordt ingezet voor een negatieve afwijking bij uitkeringen.
- In paragraaf 1.2 wordt een voorstel voor resultaatbestemming gedaan, deze is in bovenstaande tabel nog niet verwerkt, aangezien het een voorstel betreft.

Hierna worden de belangrijkste financiële resultaten per Opgave nader toegelicht:

Resultaat Opgave Bestaanszekerheid versterken

Inkomensondersteuning

Bij Inkomensondersteuning wordt de stijging van de Lasten vooral veroorzaakt door een hoger aantal bijstandsklanten en meer verstrekte loonkostensubsidie. Daar tegenover staat een lagere gemiddelde prijs en een daling van de lasten IOAW, IOAZ en Bbz.

Minimabeleid

Het overschot op Minimabeleid van € 0,3 miljoen bestaat uit de definitieve afrekening Energietoeslag 2022 en lagere lasten op het reguliere budget Minimabeleid. Deze lagere lasten bestaan vooral uit lagere uitgaven op het onderdeel SMS-kinderfonds.

Energietoeslag

Zoals vermeld bij de najaarsbrief is de Energietoeslag financieel niet in de begroting van de GR Sociaal opgenomen. De ET23 is namelijk pas bij de decembercirculaire 2023 door het rijk beschikbaar gesteld. In de jaarrekening is de realisatie van alle kosten van aanvragen en uitvoering opgenomen. Omdat de ET23 bedoeld is als bijdrage voor het jaar 2023 zijn alle lasten ET23 in de jaarrekening 2023 verantwoord.

De Drechtstedengemeenten hebben het totale budget van de ET23 beschikbaar gesteld voor het verstrekken van de ET23. Per gemeente zijn er verschillende keuzes gemaakt voor de uitbetaling van de aanvulling 2022 en voor de ET23. Het uitgangspunt bij de jaarrekening is dat het beschikbaar gestelde budget zal worden uitbetaald aan de klanten o.b.v. de lokale besluitvorming.

Doordat de wetwijziging lang op zich liet wachten kunnen tot 1 april 2024 aanvragen worden ingediend. De ET23 moet uiterlijk op 31 augustus 2024 aan de inwoners zijn uitbetaald. Als het budget niet volledig wordt uitgekeerd, dan zal bij de jaarrekening 2024 het restant worden afgerekend met de gemeenten.

Resultaat Opgave Ontwikkelen naar werk

De opgave Ontwikkelen naar werk sluit het jaar 2023 af met een positief resultaat van bijna € 1,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2023. Het voordeel is opgebouwd uit een overschot op Participatiemiddelen zijnde ruim € 1,5 mln. (waarvan reeds 8 ton gemeld bij de najaarsbrief) en een verhoogde gemeentelijke bijdrage van € 54K voor het onderdeel Drechtwerk.

In dit resultaat is eveneens de nog op te halen Rijkssubsidie SW die vanuit de septembercirculaire aan de gemeenten zijn toegekend verwerkt. (verschil meicirculaire vs septembercirculaire) Daarvan is de afspraak deze 1 op 1 door te zetten naar de GR-Sociaal/Drechtwerk t.b.v. de uitvoeringstaak WSW.

Resultaat Opgave Zorgen voor ondersteuning

De opgave Zorgen voor ondersteuning sluit het jaar 2023 af met een negatief resultaat van € 1,4 mln. ten opzichte van de prognose in de Najaarsbrief 2023. Het tekort wordt vooral veroorzaakt door hogere kosten Huishoudelijke ondersteuning en de voorziening Begeleiding en Kortdurend verblijf. Bij de Huishoudelijke ondersteuning is in 2023 de CAO voor huishoudelijke hulpen opengebroken en vielen de daarmee samenhangende kosten hoger uit dan verwacht. Bij de voorziening Begeleiding en kortdurend verblijf hebben we te maken gehad met nagekomen declaraties van zorgaanbieders over voorgaande jaren en is de uitnutting van de PGB-budgetten hoger dan verwacht.

Resultaat Opgave Bedrijfsvoering

De opgave Bedrijfsvoering sluit het jaar 2023 af met een positief resultaat. Het voordeel wordt in belangrijke mate verklaard door openstaande vacatures, die in 2023 niet volledig ingevuld konden worden. Eind 2023 is het overigens wel gelukt een deel van de vacatures op te vullen.

In onderstaande tabel is weergegeven wat het effect is voor de bijdragen van de gemeenten (exclusief het jaarresultaat).

Bijdragen gemeenten naar Opgaven	Najaarsbrief	Jaarrekening	Verschil
Bestaanszekerheid versterken	127.631	150.606	22.975
Inkomensondersteuning	114.519	116.090	1.571
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	120	20	-100
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.172	2.099	-73
Minimabeleid	10.020	9.660	-360
Kinderopvangtoeslagaffaire	600	736	136
Energietoeslag		21.788	21.788
Leefgeld	200	213	13
Ontwikkelen naar werk	41.111	41.993	882
Statushouders	387	387	
Participatie	7.138	6.349	-789
Inburgering			
Drechtwerk	33.586	35.257	1.671
Zorgen voor ondersteuning	73.889	75.472	1.583
Hulpmiddelen	5.832	5.868	36
Vervoer	9.588	9.942	354
Huishoudelijke ondersteuning	26.106	26.816	710
Begeleiding en kortdurend verblijf	32.363	32.846	483
Bedrijfsvoering	55.208	53.358	-1.850
Apparaatskosten	55.082	53.358	-1.724
Treasury	126		-126
Totaal	297.839	321.429	23.590

Bedragen x € 1.000

1.2 VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING

Algemeen

Bij de Opgaven van de GR Sociaal is sprake van resultaatbepaling. Bij deze onderdelen worden de vaste financieringsafspraken, inclusief de afrekening met de gemeenten, reeds in de jaarrekening verwerkt, bij wijze van resultaatbepaling. Er is dan geen te bestemmen resultaat meer. De met de gemeenten af te rekenen bedragen worden als schuld of als vordering op de balans van de GRS opgenomen. Gemeenten nemen lokaal dezelfde bedragen, maar dan gespiegeld, in hun balans op.

In bepaalde situaties kan het Algemeen Bestuur worden gevraagd een besluit te nemen over de bestemming van het resultaat in verband met budgetoverheveling/ reservevorming. Niet-bestede budgetten kunnen tot een voordelig resultaat leiden bij de jaarrekening. Aan het Algemeen Bestuur kan worden voorgesteld om het benodigde budget bij de bestemming van het rekeningresultaat in het volgende jaar opnieuw ter beschikking te laten stellen.

ICT Beweegt

In dit specifieke geval wordt voorgesteld om € 200.000 van het positieve resultaat op de opgave bedrijfsvoering te bestemmen voor 2024 specifiek voor ICT Beweegt en dit bedrag te storten in de Algemene Reserve. De reden hiervan is de ontstane vertraging van de afronding van dit regionale project, waarbij het de vraag is of en wanneer in 2024 dit project goed afgerond kan worden. Door deze vertraging dient ook een verlenging van de projectleider ICT Beweegt SDD verlengd te worden. Hij is het schakelpunt tussen SGD en SDD, behartigt de belangen van de GR Sociaal, coördineert alles wat er moet gebeuren, stemt zaken intern af voor de stuurgroep en met de andere GR'en. Daarnaast lopen we tijdens het project ICT Beweegt regelmatig tegen onverwachte zaken aan, waardoor er extra kosten gemaakt moeten worden.

Voorbeelden hiervan zijn:

1. Zelf de training MS Teams moeten verzorgen voor alle medewerkers (i.p.v. via het regionale programma)
2. Extra aanschaf hardware, omdat e.e.a. niet goed blijkt te werken na vervanging van de zero clients
3. Versneld over naar een nieuwe versie van een applicatie (bv Saas) omdat dit beter werkt richting de overgang (veelal eenmalige extra kosten).

Het is onduidelijk hoeveel van deze onverwachte zaken er nog gaan komen, maar tot nu toe brengen de keuzes veelal ook onverwachte kosten met zich mee. Om dit op te kunnen vangen wordt voorgesteld om € 200.000 te bestemmen voor ICT Beweegt 2024 en dit bedrag te storten in de Algemene Reserve.

Vervanging HRM pakket Drechtwerk (AFAS)

Het AB van de GR Drechtwerk heeft bij het vaststellen van de jaarstukken 2022 een bedrag van € 250.000 bestemd ter vervanging van het HRM pakket (dekking kosten implementatie AFAS). Bij de inbedding van de balans van Drechtwerk per 1 januari 2023 is hiervoor de bestemmingsreserve bij de GR Sociaal gecreëerd. Er is echter verzuimd dit besluit te vertalen naar een begrotingswijziging en deze goed door te voeren binnen de GR Sociaal (dit besluit is namelijk nog genomen in het laatste AB van Drechtwerk bij de behandeling van de jaarrekening en daarna niet vertaald naar een besluit door het AB van de GR Sociaal). Hierdoor kan er geen onttrekking plaatsvinden ultimo 2023. De invoering van AFAS heeft wel plaatsgevonden in 2023. De implementatiekosten zijn ten laste van de exploitatie van Drechtwerk gebracht. Een deel van de kosten van de afronding van deze implementatie landt alsnog in 2024 én na de ingebruikname volgen nog enkele noodzakelijke verbeterlagen. Voor de dekking van deze kosten wordt bij de Voorjaarsbrief gevraagd om de reserve alsnog te onttrekken. De inzet van de reserve van Drechtwerk wordt daarmee alsnog geregeld bij de voorjaarsbrief en dus niet bij de jaarrekening.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de Opgaven én een uitgebreidere analyse per Opgave, verwijzen wij naar hoofdstuk 2 'Programmaverantwoording'.

2 PROGRAMMAVERANTWOORDING

Voor de programmaverantwoording dient het bij de begroting vastgestelde beleid als uitgangspunt. Per programma wordt ingegaan op de drie 'w-vragen':

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

2.1 DIENSTVERLENING

Wat hebben wij bereikt?

"De korte periode dat ik de uitkering nodig had ben ik elke keer vriendelijk en behulpzaam geholpen. Zelfs met het stoppen van mijn uitkering. Waarvoor mijn dank"

"Het hele traject van aanvraag tot daadwerkelijke zorg duurt wel erg lang"

"Blij dat er ook van de regels kon worden afgeweken en wij nu een traplift hebben die in de algemene ruimte hangt ik kan nu tenminste zelfstandig naar boven en beneden"

Enkele voorbeelden van wat inwoners aan ons in 2023 teruggaven over onze dienstverlening en wat we maatschappelijk al dan niet toevoegen of waar we kunnen verbeteren.

Binnen dienstverlening werken we aan de volgende doelen:

1. Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zakendoen met de Sociale Dienst
2. Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen
3. Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast

Faciliteren van inwoners, ketenpartners en collega's bij het gemakkelijk, laagdrempelig en efficiënt zakendoen met de Sociale Dienst

De Sociale Dienst Drechtsteden is de afgelopen jaren al intensief bezig geweest met het investeren in lokale en regionale samenwerkingsverbanden. Enerzijds om de vindbaarheid en zichtbaarheid in de regio te vergroten, anderzijds om inwoners steeds beter te kunnen bedienen. In 2023 heeft de Sociale Dienst loketten geopend in de gemeenten Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht als toevoeging aan de lokale dienstverlening die al plaatsvond in Papendrecht, Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam. De gesprekken met Dordrecht en Alblasserdam zijn in volle gang met als doel om in 2024 een compleet lokaal aanbod te realiseren en dit aanbod gaandeweg steeds meer te integreren met de diensten van ketenpartners.

Andersom is er ook geïnvesteerd in het uitbreiden van het regionale aanbod aan de Spuiboulevard. Waar Kickstart, het Leerwerkloket de Dordtpas en het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)/ Bibliotheek aan Zet al deel uitmaakten van de gezamenlijke dienstverlening werden in 2023 de Belastingdienst, Dienst Toeslagen en het RBZ toegevoegd. Er zijn gesprekken gaande met het regionaal werkcentrum, DUO, de IND en de SVB om in 2024 aan te sluiten en gesprekken zijn in de opstartfase met het CAK en CJIB. Deze ontwikkelingen sluiten nauw aan bij de doelstellingen vanuit het project overheidsbrede loketten binnen de WAU. Landelijk zijn wij aangesloten bij de projectgroep vanuit het Rijk die hiermee bezig is.

Uiteindelijk moeten bovenstaande initiatieven ertoe bijdragen dat problematiek integraler kan worden opgepakt, inwoners sneller worden geholpen, dienstverlening vereenvoudigd wordt en het vertrouwen van de inwoner in de overheid wordt versterkt.

De lokale samenwerking én de samenwerking met partners kreeg in 2023 steeds verder vorm door o.a. intensieve inzet op het programma Dordrecht West, een meerjarig programma binnen de gemeente Dordrecht en ook in Zwijndrecht gaan we deelnemen aan het programma Veerkrachtige Buurten. Ook zijn er verkennende gesprekken met gemeenten geweest over toekomstige inzet Informatie & Advies binnen de wijkteams en de mogelijkheid om tot 1 standaardaanbod voor alle gemeenten te komen met andere samenwerkingsafspraken. Hier wordt verder vervolg aangegeven in 2024. Tot slot kijken we naar de ontsluiting van onze kennisbank bij telefonie voor ketenpartners (wijkteam etc.), zodat kennis makkelijker gedeeld kan worden.

Stress sensitief en in een keer goed afhandelen van inhoudelijke vragen

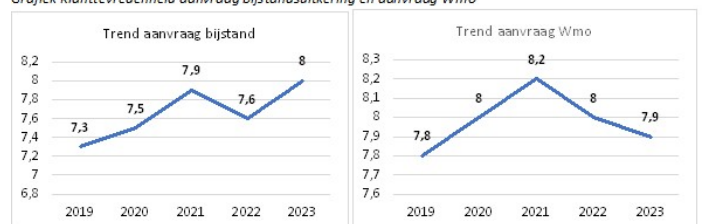
Klachten, klantmetingen, bezwaren en privacy signalen geven ook informatie over aandachts- en verbeterpunten in de dienstverlening. Op het totaal aantal klantcontacten en besluiten is het percentage klachten en bezwaren erg laag. Wanneer er echter een klacht of bezwaar wordt ingediend is er vaak iets niet in 1 keer goed gegaan. Qua cijfers in 2023 zien we het volgende:

- Het percentage (deels) gegronde klachten; dit was zowel in 2023 als in 2022 55%.
- Het percentage gegronde bezwaren was in 2023 met 39% iets hoger dan in 2022 (toen 32%). Dit komt met name door een hoger aantal gegronde bezwaarschriften op de Wmo ten opzichte van het jaar daarvoor.
- In 2023 ontvingen we 131 klachten wat een lichte stijging is t.o.v. 2022 (toen 114). De meeste klachten betreffen de uitvoering van de Wmo (34%) en gingen veelal over het niet binnen de wettelijke termijn afhandelen van binnengekomen meldingen. 22% van de klachten had betrekking op de bijzondere bijstand en ook hier betrof het met name het niet binnen de wettelijke termijn afhandelen van de aanvraag. In beide gevallen gaat het om werk dat qua aantallen substantieel is. Bij de Wmo geldt dat er al een aantal jaren een stijging in meldingen (sinds 2020) is, pas eind 2023 zien we voor het eerst dit afvlakken. Of dit een incident is, is nog niet te zeggen. Bij de bijzondere bijstand gaat het enerzijds om meer aanvragen (door de herijking en verruiming doelgroepen) en om complexere aanvragen (mn medische kosten). Bij beide onderdelen waren er in 2023 ook vacatures die niet direct ingevuld konden worden. Die combinatie zorgt voor toegenomen werkdruk en termijnen die onder druk komen te staan.
- In 2023 ontvingen we 449 bezwaarschriften wat een flinke daling is t.o.v. 2022 (toen 662). In 2023 gaat 58% van de bezwaarschriften over de Participatiewet (130 Bijzondere bijstand en 129 Levensonderhoud).
- Van de afgehandelde bezwaren in 2023 (543) is 60% binnen de servicetermijn van 12 weken afgehandeld. De servicetermijn is een interne norm die gaat lopen vanaf de datum waarop het bezwaar wordt ingediend. De wettelijke afhandeltermijn start pas op het de dag waarop de termijn voor het indienen van een bezwaar is verlopen en varieert van 6 tot 16 weken na die datum.
- In 2023 zijn er 57 datalekken gemeld bij de SDD, dit is 56% meer dan de hoeveelheid datalekken in 2022. Het overgrote deel van de datalekken in 2023 heeft betrekking op brieven die per post bij een verkeerde ontvanger terecht zijn gekomen. Alle datalekken vallen onder de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Bij Drechtwerk zijn in 2023 4 datalekken geweest.
- Er zijn geen datalekken binnengekomen onder de Wet politiegegevens.
- Voor de uitvoering van onze wettelijke taak is het noodzakelijk om persoonsgegevens te verwerken. Klanten hebben het recht om een verzoek in te dienen voor inzage in hun persoonsgegevens of een verzoek tot verwijdering indien persoonsgegevens onjuist blijken te zijn. In 2023 ontvingen wij 17 verzoeken, waarvan 13 voor inzage in persoonsgegevens en 4 voor verwijdering van persoonsgegevens.
- Tot slot ontvingen we 3 klachten over privacy, waarvan er 2 gegrond waren. Daarbij ging het 1 keer om een incident en 1 keer om een werkwijze rond het opvragen van bankafschriften. Dit signaal is opgepakt als verbeteractie.
- De GR Sociaal heeft drie buitengewoon opsporingsambtenaren in dienst, wat betekent dat de organisatie moet voldoen aan Wet politiegegevens. Dit moet aangetoond worden middels een audit. Deze is in 2023 met een positief resultaat afgerond.

Onze dienstverlening is eenduidig door de gehele organisatie heen en wordt continu geïnnoveerd en aangepast

De continu klanttevredenheidsmetingen geven een stabiel positief beeld op dienstverlening. Het (gewogen) gemiddelde cijfer van alle gemeten onderdelen ligt al jaren boven de norm van een 7.5 en is in 2023 is het totaalcijfer voor dienstverlening een 7,9. Klanten geven bovendien gemiddeld het cijfer 8,2 voor de hulp die zij krijgen van de sociale dienst. In positieve zin valt op dat het onderdeel aanvraag bijstand door klanten voor het eerst sinds de meting met een 8 wordt gewaardeerd. De tevredenheid over de Wmo aanvraag daarentegen is gedaald.

Grafiek Klanttevredenheid aanvraag bijstandsuitkering en aanvraag Wmo

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In de vorige paragraaf is met name cijfermatig aangegeven wat er bereikt is. In deze paragraaf gaan we kort in wat hiervoor en hiermee is gedaan in 2023. De belangrijkste punten hierbij zijn:

- In de tweede helft van het jaar is een verbetertraject ingezet bij de Wmo wat heeft geleid tot een daling van Wmo klachten in de laatste maanden van het jaar.
- Onze huidige klantmetingen gaven geen antwoord op de vraag of we onze doelen bereiken en of we (publieke) waarde toevoegen. Om hier een beeld van te krijgen zijn in 2023 de klantmetingen verrijkt met effect en waarde vragen: gaat het beter met de inwoner na onze hulp, voegen we waarde toe en hebben klanten vertrouwen in de sociale dienst? In mei 2023 is onder alle klanten van de sociale dienst een nulmeting uitgevoerd met deze verrijkte vragenlijst. Een nieuwe meting vindt in 2024 plaats.
- Tegenover het dalend aantal bezwaren staat nog altijd een toegenomen complexiteit van individuele zaken. De roep om maatwerk bijvoorbeeld leidt tot meer onderzoek en afstemming met verschillende partijen in de bezwaarfase. Door de afname van het aantal bezwaarschriften hebben we versneld afscheid kunnen nemen van inhuurkrachten die een deel van het werk uitvoerden (en met name de piek energietoeslag ook opvingen). Dit heeft tot gevolg gehad dat in de 1^e helft van 2023 de inhuur gestopt is.
- Met de uitkomst van de klantmetingen die we jaarlijks en continu doen is met de afdelingen gesproken over welke kleine verbeteringen men zou kunnen doorvoeren die een grote impact kunnen hebben, om snel en slim te verbeteren voor onze inwoners.
- Het hoger aantal klachten bij Wmo en Bijzondere bijstand is vooral veroorzaakt door achterstanden in verband met een behoorlijke toename van het aantal aanvragen met daarnaast krapte in personeel. Er is daarom intensiever ingezet op werving nieuw personeel (zie verder onder bedrijfsvoering). Ook zijn 1^e onderzoeken gestart om te bekijken of digitalisering nog een hulpmiddel kan zijn voor het verwerken van de aantallen.
- De onderdelen klachtcoördinatie, klantmetingen, bezwaar en privacy zaten tot september 2023 verdeeld over diverse afdelingen. Deze zijn in het najaar samengevoegd tot 1 team, met de gedachte dat alle signalen integraal op 1 plek bij elkaar komen en er vanuit daar ook betere, integrale adviezen tot verbetering kunnen komen. Voor 2024 is het de bedoeling om hier gericht op in te gaan zetten.
- De bewustwording over het belang van het melden van datalekken groeit binnen de organisatie, onder andere door de inzet op kennistraining via het Samenwijzerprogramma. Fouten worden steeds sneller en direct gemeld, hier wordt met de juiste prioritering op geacteerd door het beoordelen van het datalek op risico's en de nodige acties per geval op te pakken. In 2023 hebben we binnen de regio de samenwerking op orde gekregen voor gezamenlijke vraagstukken. We weten elkaar goed te vinden en hier wordt met de juiste prioriteit op geacteerd.
- In 2023 is n.a.v. de eerste audit op de Wet Politiegegevens een verbeterplan opgesteld en is gewerkt aan uitvoeren van de acties uit dit plan. In 2023 is er een externe hercontrole uitgevoerd door BKBO, Naast de hercontrole is ook de Data Protection impact Assessment voor de Wet politiegegevens voor advisering bij de Functionaris Gegevensbescherming aangeleverd.

Wat heeft het gekost?

De lasten van deze Opgave bestaan enkel uit personele kosten en zijn daarmee onderdeel van Bedrijfsvoering.

2.2 BESTAANSZEKERHEID VERSTERKEN

Wat hebben wij bereikt?

De ambities uit de primaire begroting voor de opgave Bestaanszekerheid Versterken zijn in 2023 geherformuleerd in de volgende doelstellingen, die ook in de najaarsbrief terugkwamen:

1. We zetten ons samen met partners in om financiële problematiek bij inwoners van de Drechtsteden te voorkomen;
2. We bieden hulp bij bestaanszekerheidsvraagstukken;
3. We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor bewoners die dat nodig hebben.

Doelstelling 1: We zetten ons samen met partners in om financiële problematiek bij inwoners van de Drechtsteden te voorkomen

Vroegsignalering schuldhulpverlening

Conform de doelstelling in het Beleidsplan schuldhulpverlening Drechtsteden, is in 2023 70% van de inwoners, waarover signalen door de SDD zijn ontvangen (een deel van de signalen wordt opgepakt vanuit de gemeenten zelf), bereikt en voorzien van advies en informatie, dan wel doorverwezen naar andere vormen van dienst- en hulpverlening.

In 2023 is er een stijging geweest van het aantal vroegsignalen. Deze stijging geldt voor alle signalen: zorg, huur, CAK, energie en water. Mogelijke oorzaken hiervoor kunnen zijn de aanhoudende koopkrachtcrisis en betaalbaarheid van het dagelijks leven en het aflopen van een aantal tijdelijke wetswijzigingen in het voorkomen van afsluitingen.

Energietoeslag 2022 - aanvulling

In 2022 heeft het kabinet, als een van de maatregelen op de stijgende energiekosten, besloten tot de invoering van een eenmalige Energietoeslag (ET) in de vorm van categoriale bijzondere bijstand. Deze vorm van verstrekking is primair preventief gericht, ter voorkoming van (toename van) financiële problematiek bij huishoudens die daar vanwege hun inkomen een verhoogd risico op lopen. De ET22 is vanaf april 2022 door de SDD verstrekt. Budget hiervoor is in de vorm van een decentralisatie-uitkering verstrekt.

Bij het uitblijven van koopkrachtherstel in 2023 heeft het kabinet nogmaals besloten tot een energietoeslag, zij het onder gewijzigde voorwaarden. Omdat de benodigde wetswijziging lang op zich liet wachten, is aan gemeenten als tussenoplossing de mogelijkheid geboden om tot 1 juli 2023 (tot een maximum van € 500) een energietoeslag te verstrekken onder het wettelijke regime van 2022. Binnen de Drechtsteden hebben de gemeenten verschillende keuzes gemaakt hoe zij hiermee wensten om te gaan qua toepassing, hoogte en betaalwijze. Om de uitvoering zo efficiënt mogelijk in te richten, is de aanvulling ET22 ambtshalve verstrekt onder dezelfde groep rechthebbenden als in 2022, voor zover deze een inkomen hadden tot 120% van het Wettelijk sociaal minimum.

	Aantal toekenningen
Alblasserdam	876
Hardinxveld-Giessendam	563
Hendrik-Ido-Ambacht	984
Dordrecht	8.625
Papendrecht	1.426
Sliedrecht	NVT
Zwijndrecht	2.817
TOTAAL	15.291

Energietoeslag 2023

Doordat de wetswijziging lang op zich liet wachten, kon de uitbetaling van de ET23 niet volledig voor het eind van het jaar worden afgerond. Doordat de Drechtstedengemeenten verschillende keuzes hebben gemaakt bij de uitbetaling van de aanvulling 2022, varieerde per gemeente ook de ET23, die uit hetzelfde budget gedekt moest worden. Tevens hebben de gemeenten, in tegenstelling tot 2022, gebruikgemaakt van de mogelijkheid via het Inlichtingenbureau te toetsen op vermogen (nieuwe optie) en inkomen. Hierdoor is een deel van de doelgroep ambtshalve uitbetaald, het deel dat niet tot ons vaste bestand behoort ambtshalve na toetsing en een deel op aanvraag (december 2023 tot april 2024). Zoals het zich op het moment van schrijven laat aanzien, is door de toetsing op inkomen en (vooral) vermogen een grotere groep dan verwacht niet meer in aanmerking gekomen voor ambtshalve verstrekking.

	Aantal toekenningen (stand 31/01/2024)
Alblasserdam	632
Hardinxveld-Giessendam	362
Hendrik-Ido-Ambacht	659
Dordrecht	6.863
Papendrecht	1.054
Sliedrecht	910
Zwijndrecht	2.154
TOTAAL	12.634

Doelstelling 2: We bieden hulp bij bestaanszekerheidsvraagstukken

De directe financiële ondersteuning die is geboden laat een bijzonder beeld zien. In dit vierde crisisjaar op rij is de in 2022 ingezette daling van het bijstandsbestand na afloop van de coronacrisis weliswaar gestagneerd, maar laat het ook niet, als gebruikelijk, de effecten van de milde recessie zien waarin Nederland in de tweede helft van 2023 terecht is gekomen. Anderzijds is het beroep op de minimavoorzieningen dit jaar toegenomen. Deels is dit het resultaat van de herijking per 2023, intensievere communicatie vanuit de GR en de gemeenten, maar ook is het een indicatie dat, ondanks de kabinetsmaatregelen en een geleidelijk dalende inflatie, de koopkracht voor minimahuishoudens in 2023 nog steeds onder druk stond. Dit laatste is ook bevestigd in het eindrapport van de Commissie Sociaal Minimum, waarin is geconcludeerd dat minimahuishoudens ten opzichte van de noodzakelijke kosten van het bestaan substantieel te kort komen.

Dit beeld wordt in de praktijk versterkt door het huidige systeem van inkomensondersteuning, dat bestaat uit een groot aantal verschillende regelingen (denk naast de uitkering aan de belastingtoeslagen, de verschillende miniregeling en mogelijkheden tot kwijtschelding), dat hierdoor voor veel inwoners complex is, wat vervolgens weer bijdraagt aan het niet-gebruik van regelingen.

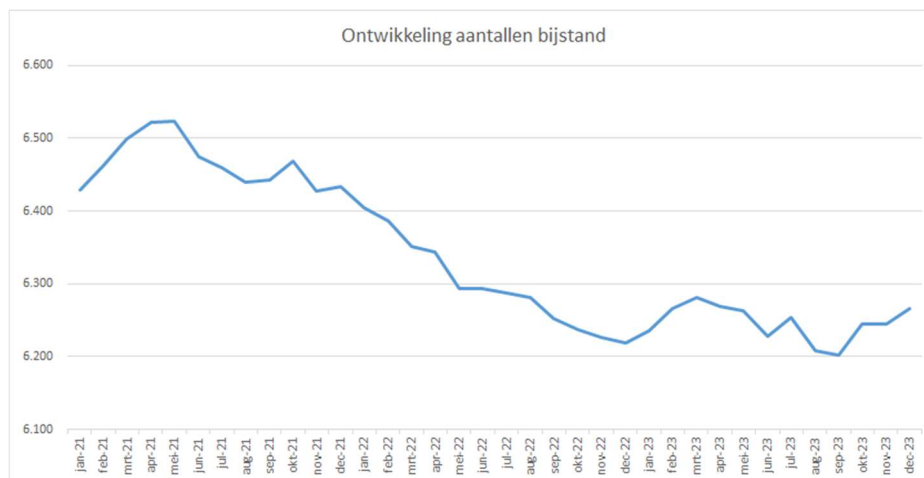
Om het niet-gebruik van bestaande regelingen tegen te gaan, zijn we in het vierde kwartaal van 2023 gestart met de zogenaamde bestaanszekerheidschecks. Inwoners met een uitkering P-wet worden uitgenodigd voor een gesprek waarbij breed wordt gekeken naar de mogelijkheden voor inkomensondersteuning. Op basis van de uitkomst van de eerste gesprekken is de verwachting dat het effect van deze aanpak vooral in 2024 zichtbaar zal worden en zal leiden tot een verdere stijging van het gebruik van de verschillende regelingen.

Algemene bijstand

Eindstand 2022	Eindstand 2023
6.219	6.266

De eindstand algemene bijstand 2023 per gemeente is onder Ontwikkelen naar Werk terug te vinden.

We hebben 2023 afgesloten met een kleine stijging van het bijstandsbestand ten opzichte van de eindstand 2022. We lopen daarmee achter op de (bijgestelde) prognose in de voorjaarsbrief, waarvan al werd geconstateerd dat het een forse uitdaging zou blijken om deze te realiseren. In meerjarenperspectief moet dan ook op basis van onderstaande grafiek worden geconstateerd dat de daling, die na afloop van de coronajaren is ingezet, ten einde is gekomen. Net als vorig jaar komen daardoor drie gemeenten door de hoogte van de tekorten in aanmerking voor een aanvraag van de Vangnetuitkering. De verdere details over instroom en uitstroom en de ondernomen acties die ten grondslag liggen aan deze ontwikkeling komen aan bod bij de opgave Ontwikkelen naar werk.

Zelfstandig ondernemers

Het Regionaal Bureau voor Zelfstandigen (RBZ) voert het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004) en de schuldhulpverlening voor ondernemers uit voor de Drechtsteden. In 2023 zijn er via

het RBZ 25 schuldhulpverleningstrajecten afgerond en zijn er nog 43 lopende trajecten schuldsanering of budgetbegeleiding. Het aantal aanvragen voor levensonderhoud voor ondernemers bedraagt 37 in 2023 en is daarmee gelijk aan 2022.

Minimabeleid

Als wordt ingezoomd op de verschillende minimaregelingen dan is sprake van een toename die met name zichtbaar is bij de bijzondere bijstand en het Persoonlijk minimabudget (PMB). Het SMS-Kinderfonds, de bijzondere bijstand voor bewind, SUN Drechtsteden en de Collectieve zorgverzekering minima (CZM) hebben ten opzichte van vorig jaar vrijwel dezelfde resultaten behaald. Ten aanzien van de CZM kan nog worden opgemerkt dat met VGZ een nieuw contract is opgesteld voor een periode voor (maximaal) 5 jaar, ingaande per 1 januari 2024.

In 2023 is aan meer inwoners bijzondere bijstand verstrekt (+18%) en dit ging gepaard met hogere uitgaven (+26%). Deze toename is grotendeels het gevolg van het herijkte beleid en de geïndexeerde normbedragen. Door een uitbreiding van de mogelijkheden om bijzondere bijstand voor medische kosten te verstrekken, hebben we ruim 150 inwoners extra kunnen helpen, met name bij de kosten van de tandarts en brillen. Dit heeft ook tot gevolg gehad dat er meer aanvragen behandeld moesten worden en hierdoor de wettelijke termijn voor het afhandelen hiervan onder druk stond en staat, zie ook onder de opgave dienstverlening. Verder valt de toename op van bijzondere bijstand voor de kosten van woninginrichting, temeer omdat het gebruik in 2021 en 2022 al hoog werd bevonden. Deels kan dit worden verklaard doordat wij bij dergelijke aanvragen meer rekening hebben gehouden met de – als gevolg van de koopkrachtcrisis – beperktere mogelijkheden voor minimahuishoudens om te sparen en lenen voor deze noodzakelijke kosten. De andere verklaring kan worden gevonden in het feit dat de instroom vooral wordt bepaald door inburgering en statushouders (waarbij veelal woninginrichting nodig is).

Naast de energietoeslag konden inwoners in 2023 in aanmerking komen voor individuele bijzondere bijstand voor de verhoogde energiekosten. Evenals in 2022 was het beroep hierop minimaal, onder andere door voorliggende voorzieningen als de energietoeslag, het Tijdelijk Noodfonds Energie en het energieplafond.

Bij het PMB heeft de herijking de grootste wijzigingen opgeleverd. De meeste Drechtstedengemeenten hebben met een verruiming van de doelgroep en verhoging van het PMB extra financiële ondersteuning willen geven aan de huishoudens die dit nodig hadden volgens de Minima-effectrapportage 2022 van het Nibud. Dit is terug te zien in een stijging van het gebruik (+10%) en de uitgaven (+40%).

Naast bovengenoemde minimaregelingen kunnen inwoners met kleine betalingsachterstanden sinds 1 april 2022 een beroep doen op het Sociaal Leenfonds. Deze regeling wordt uitgevoerd door Stichting Urgente Noden (SUN) en is bedoeld om inwoners in een vroeg stadium met hun geldzorgen te helpen om zo verdere problematische schulden te voorkomen. In 2023 hebben 20 huishoudens gebruikgemaakt van het Sociaal Leenfonds.

In onderstaand overzicht is het aantal toekenningen in 2023 per gemeente van bijzondere bijstand en het SMS-Kinderfonds opgenomen.

	Bijz. bijstand	Bijz. bijstand PMB	Bijz. bijstand Bewind	SMS-Kinderfonds
Alblasserdam	74	271	99	170
Dordrecht	1.068	3.110	1.220	2.947
Hardinxveld-Giess.	52	132	48	148
Hendrik-Ido-Ambacht	87	291	80	301
Papendrecht	146	466	145	407
Sliedrecht	131	417	214	330
Zwijndrecht	266	1.040	286	898
Totaal	1.824	5.727	2.092	5.201

Nog niet alle posten van het minimabeleid zijn op dit moment splitsbaar naar gemeenten, maar dat is wel een trend die de komende jaren zichtbaar zal worden. Het aantal toekenningen in 2023 van Stichting Urgente Noden (SUN) en de CZM voor de gehele Drechtsteden is als volgt:

	Aantallen 2023
SUN (Noodfonds)	305
CZM minima	3.657
CZM CZG	6.381

Handhaving

In 2022 lag het aantal inwoners dat specifiek uitstroomde als gevolg van handhaving op 201. In 2023 liep dit aantal af naar 188. Het karakter van handhaving is de afgelopen jaren geleidelijk veranderd van streng naar meer zorgzaam en gericht op publieke waarde. Ook de integrale handhaving helpt om problematiek eerder te herkennen en aan te pakken. De handhaving krijgt daarmee een meer preventief karakter. Gezien het komende wetsvoorstel Handhaving Sociale Zekerheid is de verwachting dat de inzet zich steeds meer gaat toelagen op het leveren van individueel maatwerk.

Toeslagenaffaire

In de Drechtsteden hebben zich tot en met 2023 in totaal 1.044 inwoners gemeld als zijnde gedupeerde van de kinderopvangtoeslagaffaire, dan wel zijn hun gegevens doorgegeven door de Belastingdienst. Tot en met 2023 werden 471 (mogelijke of reeds erkende) gedupeerde ouders actief ondersteund door het hulpteam van regisseurs. Andere inwoners wensten geen hulp, hebben niet gereageerd op het hulpaanbod of waren reeds geholpen door het hulpteam.

Voor 2023 bedragen de kosten van de brede ondersteuning voor de Drechtsteden € 0,7 miljoen. Deze kosten worden conform de afgesloten DVO's met gemeenten afgerekend. De Drechtstedengemeenten hebben gekozen voor normbedragen voor de declaratie van de kosten bij het Rijk. Doordat de hersteloperatie langer duurt, ontstond het risico dat dit budget voor de uitvoering van de brede ondersteuning niet voldoende was. Dit aandachtspunt is benoemd en neergelegd bij de VNG en het Rijk. Naar aanleiding van signalen van gemeenten dat de huidige normbedragen niet langer toereikend waren, heeft het Rijk aan KPMG de opdracht gegeven een kostprijsonderzoek te doen. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek krijgen gemeenten de mogelijkheid één keer de declaratiewijze (normbedrag of werkelijke kosten) te wijzigen. De Drechtsteden zullen van deze mogelijkheid gebruikmaken en voor het onderdeel 'Organisatiekosten' de werkelijke kosten gaan declareren bij het Rijk. Door deze wijziging is de uitvoering brede ondersteuning van de gedupeerden van de Kinderopvangtoeslagaffaire voor de Drechtsteden kostendekkend.

Doelstelling 3: We werken aan duurzame financiële stabiliteit en perspectief voor bewoners die dat nodig hebben

Schuldhelpverlening

In 2023 heeft de stijging van het aantal meldingen schuldhelpverlening en het aantal gestarte trajecten zich doorgezet. In 2023 waren er 1.308 meldingen voor schuldhelpverlening tegenover 1.118 in 2022. Een toename van 190 meldingen. Hetzelfde geldt voor de gestarte trajecten: dit betreft een toename van 224 gestarte trajecten (1.459 in 2023 ten opzichte van 1.235 in 2022, beide exclusief de nazorgtrajecten). Er kan gesteld worden dat de acties en interventies met betrekking tot het vergroten van het bereik, de inzet op vroegsignalering, het meer werken op locatie en het versterken van het netwerk, waaronder ook de samenwerking met de Schuldenrechter, zijn vruchten beginnen af te werpen. Anderzijds speelt natuurlijk ook de energiecrisis en de hoge energieprijzen en de koopkrachtcrisis een rol. Daarnaast speelt ook de belangrijkste ontwikkeling van 2023 mee namelijk de halvering van de aflostermijn van zowel de minnelijke als de wettelijke schuldregeling een rol. Al heeft dit laatste aspect (nog) niet geleid tot fors meer meldingen. Op 31 december 2023 waren er 1.232 lopende trajecten. Voor wat betreft de wachttijd heeft er in 91% van de gevallen een eerste gesprek plaatsgevonden binnen 10 werkdagen.

Bewindvoering (in eigen beheer)

Er zijn in 2023 65 nieuwe trajecten bewindvoering gestart en op 31 december 2023 waren er 143 lopende trajecten bewindvoering. Het aantal lopende trajecten fluctueert door de in- en uitstroom van cliënten. In 2023 zijn er 70 cliënten uitgestroomd om diverse redenen variërend van het intrekken van de aanvraag door de cliënt tot aan uitstroom omdat de schuldensituatie is opgelost. Voor wat betreft

uitstroom wegens het oplossen van de schuldensituatie, zijn er in 2023 18 cliënten om die reden uitgestroomd. Hoewel we ons tot doel hadden gesteld de bewindvoering in eigen beheer in 2023 uit te breiden ten opzichte van 2022 is het aantal stabiel gebleven. De SDD is één van de spelers op een markt waarin een groot aantal particuliere bewindvoerders hun diensten aanbiedt. Een belangrijke ontwikkeling die mogelijk wel van invloed gaat zijn op het aandeel trajecten is de discussie rondom de wettelijke beloning van het schuldenbewind. Bewindvoerderskantoren/brancheorganisaties roepen sinds eind 2023 hun leden op om pas op de plaats te maken en geen nieuwe dossiers meer aan te nemen. Zij wijzen daarbij steeds meer naar gemeenten. Deze oproep is half januari 2024 herhaald.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Minimabeleid

Het minimabeleid is met ingang van 2023 herijkt. Hoewel de uitkomsten van de herijking per gemeente verschillen, kan over het algemeen worden gesproken van een verruiming van het beleid, onder andere qua doelgroep en normbedragen. Dit heeft mede tot gevolg gehad dat in vergelijking met 2022 meer huishoudens gebruik hebben gemaakt van de minimaregelingen, en dat bijgevolg de programmakosten zijn gestegen. Maar ook in de uitvoering is het gevolg bij tijden zichtbaar geweest en moesten alle zeilen worden bijgezet om de hoeveelheid aanvragen tijdig weg te werken.

Communicatie en toeleiding

Het is cruciaal dat inwoners met beginnende geldzorgen in een zo vroeg mogelijk stadium worden geïnformeerd over de mogelijkheden die hen ter beschikking staan. Helaas moeten we constateren dat het, voor wie niet goed is ingevoerd, lastig is om door de vele bomen het bos te zien. En dat bij de stap naar eventueel noodzakelijke (professionele) hulp regelmatig de juiste afslag niet wordt gekozen.

Samen met de gemeenten is de communicatie vanuit de SDD geïntensiveerd om inwoners eerder te bereiken en te wijzen op de mogelijkheden voor ondersteuning, onder andere door de start van de communicatiecampagne Samen begint HIER. Buiten de eigen communicatie en die via de gemeenten zijn we ook aangesloten bij landelijk beschikbare communicatiekanalen, zoals Geldfit (NSR) en Berekenuwrecht (NIBUD), die tevens kunnen toeleiden naar onze voorzieningen. Het voordeel van deze voorportalen is dat zij vaak bredere bekendheid genieten en als laagdrempeliger worden ervaren dan een meer formeel ervaren route naar de SDD. Voor NSR geldt dat deze organisatie vanuit het rijksbrede programma Aanpak geldzorgen, armoede en schulden door SZW als centraal communicatiekanaal voor geldvragen naar voren is geschoven.

Ook de persoonlijke dienstverlening op het Werkplein is uitgebreid met de opening van een officieel steunpunt van de Belastingdienst, een wekelijkse loketfunctie van het Regionaal Bureau Zelfstandigen voor zelfstandig ondernemers met geldzorgen alsmede advisering aan ondernemers met werknemers met schulden. VGZ was in december aanwezig om voorlichting te geven over de nieuwe gemeentepolis. Speciaal voor medewerkers van Drechtwerk is het financieel hulphuis twee dagdelen per week aanwezig op locatie en wordt de opleiding budgetbeheer aangeboden om hen te ondersteunen.

Doorontwikkeling dienstverlening

Naast de oorspronkelijk geformuleerde ambities was in de primaire begroting 2023 tevens aangegeven dat we onze dienstverlening in 2023 vanuit een breed perspectief op bestaanszekerheid wilden doorontwikkelen. In dit kader zijn het afgelopen jaar cruciale stappen gezet. Dit zowel organisatorisch als inhoudelijk. Deze doorontwikkeling is overkoepelend en vormt een belangrijke basis voor de realisatie van eerder genoemde doelstellingen.

Organisatorisch zijn binnen de opgave drie ingrijpende wijzigingen doorgevoerd: het samenvoegen van alle relevante disciplines (van staffuncties en backoffice tot frontoffice) *binnen* de opgave, de opsplitsing van de opgave in gemeentegerichte teams en de ontwikkeling richting meer integraal functioneren van de consultants bestaanszekerheid versterken. Het laatste in plaats van de vroegere, vergaande functiedeling. Door de korte interne lijnen winnen de uitvoering aan slagkracht en wendbaarheid. En door de gemeentegerichte aanpak wordt de afstand tot de inwoner (ook fysiek) verkleind en kan beter worden aangesloten op de ondersteuning die vanuit de individuele gemeenten zelf wordt geboden. Meer integraliteit borgt op termijn betere ondersteuning op maat van de inwoner.

Ook *Inhoudelijk* is een begin gemaakt met het opwaarderen van de dienstverlening. Landelijk heeft de “zorg voor de bestaanszekerheid der bevolking” (grondwet) de laatste jaren aan belang gewonnen. Niet alleen door de opeenvolgende crises, maar ook door de hardheden in vigerende wetgeving en het onderliggende rationele mensbeeld, waarvan de gevolgen in de vorm van de toeslagenaffaire en schrijnende voorbeelden bij de uitvoering van de Participatiewet scherp aan het licht zijn gekomen, en die het vertrouwen in de overheid als geheel hebben doen afkalven.

Vanuit de gedachte dat (perspectief op) bestaanszekerheid (ook breder dan in financiële zin) een fundamenteel element is om volwaardig te kunnen deelnemen aan de samenleving, is in het vierde kwartaal in eigen beheer een brede bestaanszekerheidscheck ontwikkeld. Waar geconstateerde problematiek de eigen expertise (d.w.z. het helpen borgen van financiële bestaanszekerheid) overstijgt, zal worden gezorgd voor een warme overdracht aan relevante (gemeentelijke) samenwerkingspartners. Daarnaast zal het klantcontact in de toekomst worden geïntensiveerd en de dienstverlening proactiever worden aangeboden. Om te beginnen door samen met inwoners die zijn aangewezen op een bijstandsuitkering te onderzoeken of zij maximaal gebruik maken van de voorzieningen die hen op het gebied van inkomensondersteuning ten dienste staan, zowel op landelijk, regionaal als lokaal niveau.

Nazorg

Nazorg is een vaste component binnen schuldhulpverlening en kan doorslaggevend zijn voor het bereiken van financiële stabiliteit. Hierin werken we samen met de gemeenten, die hiervoor conform het beleidsplan schuldhulpverlening verantwoordelijk zijn. Nazorg begint echter al gedurende het traject, onder meer door te investeren in de budgetvaardigheid van de betreffende inwoner, en het opstellen van een plan van aanpak voor de periode na uitstroom. Waar gewenst koppelen we de inwoner aan een lokale netwerkpartner, bijvoorbeeld Schuldhulpmaatje of het sociaal team.

Wat heeft het gekost?

Bestaanszekerheid versterken	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Inkomensondersteuning	114.666	114.666	0	117.121	117.121	0	117.875	117.875	0	754	754	0
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	120	120	0	156	156	0	80	80	0	-76	-76	0
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.172	2.172	0	2.172	2.172	0	2.099	2.099	0	-73	-73	0
Minimabeleid	10.559	10.559	0	10.429	10.429	0	10.123	10.123	0	-306	-306	0
Kinderopvangtoeslagaffaire	600	600	0	600	600	0	736	736	0	136	136	0
Energietoeslag	0	0	0	0	0	0	21.788	21.788	0	21.788	21.788	0
Leefgeld	4.055	4.055	0	200	200	0	213	213	0	13	13	0
Totaal	132.173	132.173	0	130.678	130.678	0	152.914	152.914	0	22.235	22.235	0

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de begrote en geprognosticeerde cijfers is als volgt weer te geven:

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	132.173	132.173	0
Mutaties Najaarsbrief 2023			
<i>Inkomensondersteuning</i>	2.455	2.455	0
Extrapolatie lasten IOAZ, IOAW en Bbz	-290	-290	0
Extrapolatie lasten loonkostensubsidie	-510	-510	0
Hogere gemiddelde prijs van een uitkering	1.871	1.871	0
Hogere klantaantallen bijstand	1.384	1.384	0
<i>Budgetadvies en Schuldbemiddeling</i>	36	36	0
Opbrengsten schuldbemiddelingskosten inzetten ten gunste van financieel kwetsbare inwoners	36	36	0
<i>Minimabeleid</i>	-130	-130	0
Actualisatie lasten en baten minimabeleid	-130	-130	0
Baten van de bewindvoering eigen beheer Bijzondere Bijstand	0	0	0
<i>Leefgeld</i>	-3.855	-3.855	0
Leefgeld opvang Oekraïners buiten de begroting	-3.855	-3.855	0
Totaal mutaties Najaarsbrief 2023	-1.495	-1.495	0
Totaal prognose t/m Najaarsbrief	130.678	130.678	0
Realisatie	152.914	152.914	0
Resultaat	-22.235	-22.235	0

Bedragen x € 1.000

Inkomensondersteuning

Het achterblijven bij de landelijke prognose van het aantal bijstandsgerechtigden en hogere LKS-uitgaven dan begroot bij de najaarsbrief heeft een negatief effect op de financiën. Daarnaast heeft de actualisering van de voorziening dubieuze debiteuren een hogere bijdrage van de gemeenten tot gevolg.

Hieronder een opsomming van de mutaties t.o.v. de prognoses bij de najaarsbrief 2023.

Inkomensondersteuning	Lasten	baten	
lagere lasten IOAW/IOAZ/Bbz	-264	-	-264
hogere lasten LKS	558	-	558
hogere klantaantallen Bijstand	516		516
hoger BUIG-budget		863	-863
lagere debiteuren		-111	111
lagere gemiddelde prijs van een uitkering	-66	-	-66
actualisering voorziening dubieuze debiteuren	-	-671	671
diversen (Tozo, VU)	10	-28	38
Financieel effect gemeenten		701	-701
	754	754	-

Op basis van de lasten en baten 2023 bestaat er de mogelijkheid om voor drie gemeenten een aanvraag Vangnetuitkering 2023 in te dienen.

Budgetadvies en Schuldbemiddeling

De uitgaven van Budgetadvies en Schuldbemiddeling hebben met name betrekking op bekendheid, cursus budgettraining, Geldfit en borgstelling saneringskrediet. De extra opbrengsten uit dienstverlening van schuldbemiddeling en financieel beheer zullen vanaf 2024 ten gunste van financieel kwetsbare inwoners worden ingezet.

De uitvoeringskosten Budgetadvies en Schuldbemiddeling worden verantwoord onder de apparaatskosten.

Minimabeleid

Bij minimabeleid bedraagt het verschil tussen de najaarsbrief en de jaarrekening voor zowel de lasten als de baten € 0,3 miljoen. Het verschil van de lasten bestaat uit de definitieve afrekening Energietoeslag 2022 van € 0,05 miljoen en uit lagere lasten van € 0,26 miljoen op het reguliere budget Minimabeleid.

Afrekening energietoeslag 2022

In 2023 zijn de kosten van de energietoeslag 2022 definitief berekend. Er is in totaal aan 18.726 klanten een energietoeslag 2022 uitgekeerd. De definitieve kosten energietoeslag zijn nagenoeg gelijk aan het bedrag berekend bij de jaarrekening 2022. Het verschil van € 0,05 miljoen zal met de gemeenten worden afgerekend.

Bij de decembercirculaire 2023 hebben de gemeenten Alblasterdam, Papendrecht en Zwijndrecht een compensatie a.g.v. de verdeelherstel-actie 2022 ontvangen. Deze compensatie is meegenomen in de definitieve afrekening en opgeteld bij de inkomsten Rijksbudget per gemeente. Hierdoor wordt de verdeelsleutel per gemeente iets aangepast. Dit in lijn met het besluit van het Algemeen Bestuur van 13 oktober 2022 om voor de Energietoeslag 2022 de verdeelsleutel te baseren op de verhouding van de inkomsten uit het Rijksbudget dat gemeenten voor de energietoeslag ontvangen.

Regulier Minimabeleid

Het voordeel bestaat uit de volgende posten:

Lagere lasten SMS Kinderfonds € 0,4 miljoen. Gedurende het jaar was de verwachting dat in 2023 de uitgaven zouden stijgen ten opzichte van 2022. Er was gerekend met hogere uitgaven voor zowel de Dordtpas als Stichting Leergeld. Zowel bij de Dordtpas als bij Stichting Leergeld zijn de uitgaven 2023 nagenoeg gelijk aan 2022.

Lagere lasten bewindvoering € 0,1 miljoen. Bij de jaarrekening blijkt dat de uitgaven € 0,1 miljoen lager zijn dan begroot bij de najaarsbrief. Voor 2023 was een groei begroot van 5%, de werkelijke groei bedraagt 1%. Ten opzichte van 2022 zijn de uitgaven en het aantal klanten die bijzondere bijstand ontvangen voor de kosten van bewindvoering nagenoeg gelijk gebleven. Bewindvoering kent twee hoofdvormen, te weten regulier of standaardbewind dat ingesteld wordt op grond van lichamelijke of geestelijke toestand en schuldenbewind dat uitgesproken wordt op grond van problematische schulden en/of verkwisting. Als gekeken wordt naar de twee hoofdvoorzieningen, is er in de afgelopen jaren een lichte afname van de uitgaven voor schuldenbewind en een toename van de uitgave van standaardbewind. Dit heeft onder andere te maken met het feit dat er meer dan voorheen lichtere trajecten werden ingezet en dus vergoed.

De uitgaven PMB zijn € 0,1 miljoen lager dan de begroot. Echter, ten opzichte van 2022 zijn de uitgaven PMB flink gestegen, namelijk met 40% ten opzichte van de uitgaven 2022. Deze stijging is het gevolg van de herijking. De meeste Drechtstedengemeenten hebben met een verruiming van de doelgroep en verhoging van het PMB extra financiële ondersteuning willen geven aan de huishoudens die dit nodig hadden volgens de Minima-effectrapportage 2022 van het Nibud.

Hogere lasten bijzondere bijstand (exclusief bijzondere bijstand voor bewindvoeringskosten en PMB) € 0,3 miljoen. De uitgaven bijzondere bijstand zijn in 2023 gestegen ten opzichte van 2022. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere uitgaven inrichtingskosten en de uitbreiding van de mogelijkheden om bijzondere bijstand voor medische kosten te verstrekken.

De baten minimabeleid zijn € 0,3 miljoen lager ten opzichte van de najaarsbrief. De lagere baten bestaan uit:

1. Hogere opboekingen terugvordering bijzondere bijstand van € 0,1 miljoen.
2. Lagere bijdrage van de gemeente van 0,26 miljoen als gevolg van de lagere lasten minimabeleid.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

De uitgaven zijn lager dan begroot. Er was een groei begroot van 5% t.o.v van 2022. De werkelijke groei bedraagt 1,6%.

Kinderopvangtoeslagaffaire

In 2023 is de Hersteloperatie Kinderopvangtoeslagaffaire Drechtsteden voortgezet. De uitgaven zijn € 0,1 miljoen hoger dan begroot. De begroting is uitgegaan van de uitgaven van 2022. Er is geen rekening gehouden met de groei van de lonen. De uitgaven worden op basis van de afgesloten DVO's met gemeenten afgerekend. De gemeenten worden vanuit het Rijk hier voor gecompenseerd.

Energietoeslag

De uitgaven Energietoeslag bestaan uit uitgaven *Energietoeslag 2022 – aanvulling* en uitgaven *Energietoeslag 2023*.

Zoals vermeld bij de najaarsbrief is de Energietoeslag financieel niet in de begroting van de GR Sociaal opgenomen. De ET23 is namelijk pas bij de decembercirculaire 2023 door het Rijk beschikbaar gesteld. Omdat de ET23 bedoeld is als bijdrage voor het jaar 2023 zijn alle lasten ET23 in de jaarrekening 2023 verantwoord.

De Drechtstedengemeenten hebben het totale budget van de ET23 beschikbaar gesteld voor het verstrekken van de ET23. Per gemeente zijn er verschillende keuzes gemaakt voor de uitbetaling van de aanvulling 2022 en voor de ET23. Het uitgangspunt bij de jaarrekening is dat het beschikbaar gestelde budget zal worden uitbetaald aan de klanten o.b.v. de lokale besluitvorming.

Doordat de wetwijziging lang op zich liet wachten kunnen tot 1 april 2024 aanvragen worden ingediend. De ET23 moet uiterlijk op 31 augustus 2024 aan de inwoners zijn uitbetaald. Als het budget niet volledig wordt uitgekeerd, dan zal bij de jaarrekening 2024 het restant worden afgerekend met de gemeenten.

Gemeente	budget 2023	uitgaven Energietoeslag 2023		
		ET 2022 - aanvulling	ET 2023 (stand 31/12/2023)	prognose uitgaven ET 2023 in 2024
Alblasserdam *1	€ 1.273.098	€ 266.130	628.197	€ 378.770
Dordrecht	€ 10.983.998	€ 3.448.153	3.061.780	€ 4.474.065
Hendrik-Ido-Ambacht	€ 1.351.962	€ 399.340	595.649	€ 356.973
Papendrecht	€ 1.933.362	€ 575.396	459.534	€ 898.432
Sliedrecht	€ 1.618.878	€ -	1.206.992	€ 411.886
Zwijndrecht *1	€ 3.789.618	€ 1.195.400	1.055.468	€ 1.538.750
Hardinxveld-Giessendam	€ 837.326	€ 169.200	198.933	€ 469.193
Totaal	€ 21.788.243	€ 6.053.619	€ 7.206.554	€ 8.528.070

*1 voor deze gemeenten is budget inclusief budget extra doelgroep.

De bijdragen van de gemeenten zijn als volgt weer te geven voor deze Opgave:

Bijdragen gemeenten inclusief DVO's				
Opgave Bestaanszekerheid versterken	Begroting na wijziging	Najaarsbrief	Jaarrekening	Vershil t.o.v. Najaarsbrief
Inkomensondersteuning	112.282	114.519	116.090	1.571
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	120	120	20	-100
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.172	2.172	2.099	-73
Minimabeleid	10.559	10.020	9.660	-360
Kinderopvangtoeslagaffaire	600	600	736	136
Energietoeslag	0	0	21.788	21.788
Leefgeld	4.055	200	213	13
Totaal	129.788	127.631	150.606	22.975

Bedragen x € 1.000

Budgetadvies en Schuldbemiddeling

De lagere bijdrage is het gevolg van lagere lasten budgetadvies en schuldbemiddeling en daarnaast de opbrengsten schuldbemiddeling en financieel beheer gedurende een schuldbemiddeling. Deze kosten komen ten laste van de schuldeisers en niet van de inwoner. Voorheen landden deze opbrengsten in het rekeningresultaat van de apparaatslasten.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

De lagere bijdrage gemeenten is het gevolg van lagere lasten Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G dan begroot.

Minimabeleid

De lagere bijdrage gemeente is het resultaat van lagere lasten minimabeleid van € 0,3 mln en hogere opboekingen terugvordering bijzondere bijstand van € 0,1 miljoen. Totaal resulteert dit in € 0,4 mln lagere bijdrage gemeenten.

Kinderopvangtoeslagaffaire

Doordat de uitgaven Kinderopvangtoeslagaffaire € 0,1 mln. hoger zijn dan begroot, zal dit bedrag op basis van de afgesloten DVO's met gemeenten worden afgerekend.

Energietoeslag

In december zijn de bijdragen bij de gemeente gefactureerd.

2.3 ONTWIKKELEN NAAR WERK

Wat hebben wij bereikt?

<i>1. Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen</i>
<i>2. Wij bieden klanten een (on)betalde plaats die bij hen past</i>
<i>3. Wij houden klanten die betaald aan het werk zijn, aan het werk</i>

Gedurende het jaar 2023 heeft een bijstelling plaatsgevonden van de oorspronkelijke doelstellingen zoals deze in de begroting 2023 stonden. In de Najaarsbrief 2023 is hierover al gerapporteerd op de hoofdlijnen van deze nieuwe doelen die hierbij wordt gecontinueerd. Binnen de Opgave "Ontwikkelen naar werk" staan nu bovenstaande doelstelling centraal.

Door de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt en de gevolgen hiervan voor ons bestand is onze inzet verschoven naar inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, met specifieke aandacht en gerichte inzet voor de doelgroepen jongeren en statushouders.

In het eerste en tweede kwartaal van 2023 kromp de economie. Hiermee kwam de Nederlandse economie in een milde recessie. Van een crisis was echter geen sprake en de arbeidsmarkt bleef krap. Ook de arbeidsmarkt in de Drechtsteden is in een lagere versnelling terechtgekomen. De economie koelde af en ook de banengroei vlakke af in de richting van een verwachte banengroei van slechts 0,3% in 2024 (Regio in Beeld 2023 Drechtsteden).

Veel inwoners van de Drechtsteden hebben een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Zo'n 75% van het aantal inwoners dat een uitkering heeft, verkeert al twee jaar of langer in deze situatie. Voor circa de helft van de inwoners met een uitkering geldt dat zij die al vijf jaar of langer hebben. De problematiek van de inwoners is daarbij vooral op het vlak van instabiliteit en stress sterk toegenomen, o.a. door onzekerheid op bestaanszekerheid.

Om inwoners met een uitkering te ontwikkelen naar werk, is gelet op bovenstaande iets anders nodig. Daarom is in 2023 ingezet op organisatorische aanpassingen binnen de GR Sociaal en is een breed aantal initiatieven genomen om inwoners te kunnen bedienen in hun veranderende behoeften. In die zin moet 2023 worden gezien als overgangsjaar, waarvan de resultaten vooral vanaf 2024 kunnen worden gerealiseerd.

	CPB-Prognose *	CPB-Prognose **	Aantal 31-12-2023
Aantal dossiers	6.050	6.100	6.266

* Gebaseerd op de CPB-prognose MEP 2023 (september2022).

** Gebaseerd op de CPB prognose MEV 2024 (augustus 2023).

Aantallen zijn exclusief IOAW en IOAZ.

De verdeling hiervan over de verschillende gemeenten is als volgt:

Alblasserdam	304
Dordrecht	3.448
Hardinxveld-Giessendam	183
Hendrik Ido Ambacht	351
Papendrecht	471
Sliedrecht	481
Zwijndrecht	1.028

Qua aantallen dossiers en de groei/daling hiervan bevindt de Drechtsteden zich in de middenmoot van vergelijkbare referentie gemeenten/regio's.

1. Ontwikkelingen met betrekking tot instroom

Het aantal bijstandsdossiers is het saldo van de instroom van nieuwe bijstandsgerechtigden en de uitstroom van bijstandsgerechtigden. De instroom van bijstandsgerechtigden ziet er als volgt uit:

	Totale instroom 2021	Totale instroom 2022	Totale instroom 2023
Aantal dossiers	1.363	1.037	1.193

In 2022 was sprake van een aanzienlijke daling van de instroom, mede als gevolg van het economische herstel na de Coronacrisis. In 2023 is de instroom echter weer wat toegenomen. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door een hogere instroom van statushouders (door een hogere huisvestingstaakstelling) en een lichte toename van het aantal gevallen van einde van de WW-uitkering.

De hogere instroom van jongeren in het voorgaande jaar is in 2023 juist afgevlakt.

Verdeeld over de individuele gemeenten geeft de instroom het volgende beeld:

Alblasserdam	49
Dordrecht	634
Hardinxveld-Giessendam	52
Hendrik Ido Ambacht	55
Papendrecht	100
Sliedrecht	91
Zwijndrecht	179

2. Bevorderen uitstroom naar werk

De ontwikkeling in de uitstroom is in onderstaande tabellen inzichtelijk gemaakt:

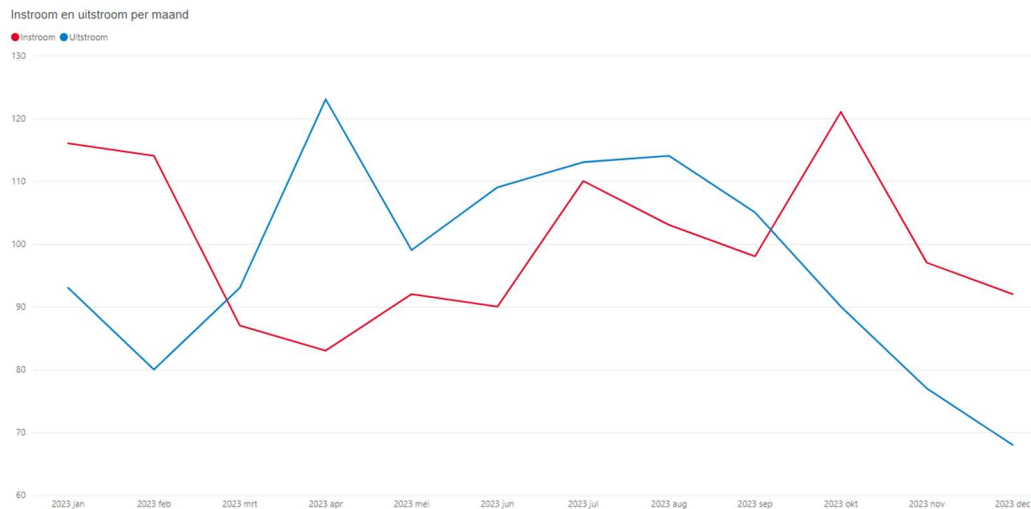
	Totale uitstroom 2021	Totale uitstroom 2022	Totale uitstroom 2023
Aantal dossiers	1.473	1.165	1.151

	Totale uitstroom door werk 2021	Totale uitstroom door werk 2022	Totale uitstroom door werk 2023
Aantal dossiers	721	537	490

Verdeeld over de individuele gemeenten geeft de instroom het volgende beeld:

Alblasserdam	47
Dordrecht	542
Hardinxveld-Giessendam	40
Hendrik Ido Ambacht	52
Papendrecht	84
Sliedrecht	69
Zwijndrecht	159

Bij deze cijfers zien we een duidelijke relatie tussen de daling van de instroom en de daling van de uitstroom. Wanneer de instroom lager is, volgt ook een lagere uitstroom. Deze relatie wordt duidelijk wanneer wij de instroom en uitstroom samenbrengen in een grafiek:

Ondanks dat de instroom in 2023 ten opzichte van het voorgaande jaar is toegenomen is er sprake van een lichte afname van de uitstroom. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat de hogere instroom vooral wordt veroorzaakt door de doelgroep statushouders. Hoewel deze groep vaak beschikt over een hoger arbeidspotentieel dan andere doelgroepen in het bestand kent zij ook een aantal belemmeringen voor een snelle uitstroom. Statushouders moeten namelijk een inburgeringstraject volgen dat in de eerste zes maanden een groot deel van de beschikbare tijd in beslag neemt en na deze periode slechts ruimte biedt voor parttime werk, waardoor zij niet volledig uit de uitkerings situatie komen.

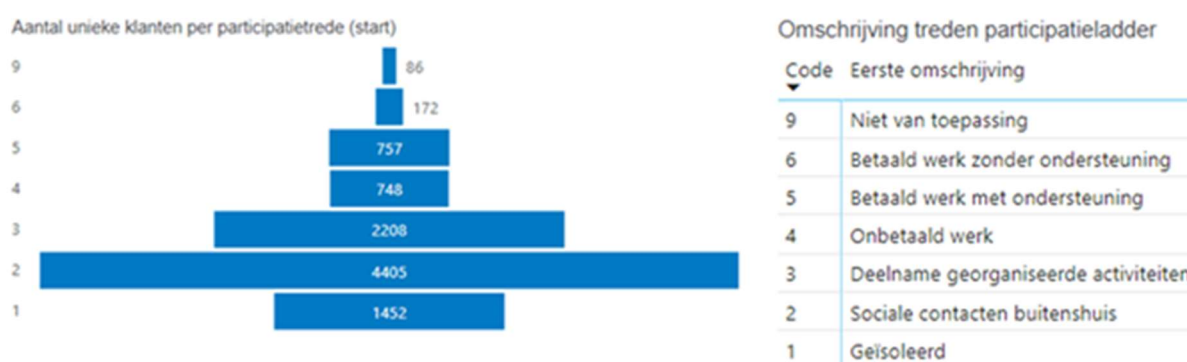
Met het instrumentarium van de nieuwe Wet inburgering is de verwachting dat op termijn meer statushouders blijvend gaan uitstromen naar duurzaam werk, al dan niet via het regulier (beroeps)onderwijs. Daartegenover staat dat het aantal statushouders de afgelopen periode gestegen is en naar verwachting ook de komende jaren ook verder gaat toenemen.

Als we kijken naar de totale uitstroom in 2023 valt op dat deze zich concentreert bij inwoners die korter dan twee jaar of juist langer dan 5 jaar in de uitkerings situatie verblijven.

Stappen op de participatieladder

Voor de dienstverlening aan de doelgroep, die niet op korte termijn ontwikkelbaar is naar werk, is samenwerking met ketenpartners cruciaal. We werken daarbij met gemeentegerichte teams en focusteams (jongeren, statushouders en dak- en thuislozen). In elke gemeente zijn vaste consultants actief, die het afgelopen jaar besteed hebben aan het beter leren kennen van klanten/inwoners. Zo zijn hun mogelijkheden en uitdagingen in beeld gebracht. In veel gevallen spreken consultants de klanten lokaal en werken aan het vergroten van het netwerk, zodat klanten beter worden ondersteund. Het doel is om de klanten via motiverende gespreksvoering in beweging te krijgen zodat een gedragsverandering ontstaat en de klant kan door-ontwikkelen naar het voor hem/haar hoogst haalbare trede op de participatieladder, waarbij uitstroom naar (reguliere) werk het hoogste doel is.

Binnen het bestand bevindt circa 60% van de inwoners zich op trede 1 (geïsoleerd) of trede 2 (sociale contacten buitenshuis) van de participatieladder. Trede 3 (deelname georganiseerde activiteiten) beslaat daarbij circa 20% en trede 4 (onbetaald werk) en hoger completeren de resterende 20%.

Opvallend is het grote aandeel mensen met gezondheidsproblemen in de bijstand. Deze bijstandsgerechtigden hebben vaker dan gemiddeld moeite met huishoudelijke activiteiten of (trap)lopen, hebben vaak een klein sociaal netwerk en beschikken over beperkte administratieve vaardigheden. Ook ervaren bijstandsgerechtigden vaker weinig regie over hun leven, en ervaren zij minder veerkracht dan anderen. Zij participeren minder in hun vrije tijd (denk aan verenigingsactiviteiten, cultuur/uitgaan of sport), zijn gemiddeld minder tevreden met hun leven en voelen zich vaker eenzaam dan mensen zonder bijstandsuitkering. Juist omdat de problematiek die uit deze gegevens naar voren komt verschillende aspecten van iemands welbevinden beslaat, is het belangrijk in de aanpak van de problematiek van bijstandsgerechtigden verder te kijken dan alleen werk en inkomen.

3. Statushouders/ Wet Inburgering

Met de invoering van de nieuwe Wet inburgering 2021 is er per 2022 een nieuwe taak toegevoegd aan de dienstverlening. De prioriteit bij de aanpak van deze doelgroep richt zich vooral op het vinden van aansluiting op het reguliere (beroeps)onderwijs. Op basis van de leerbaarheid en het competentieniveau staan daarvoor verschillende inburgeringstrajecten met aanvullende modules ter beschikking. De inzet van participatie en werk dient daarbij zoveel mogelijk ondersteunend te zijn aan het inburgeringsproces. Met het instrumentarium van de nieuwe Wet inburgering is de verwachting dat op termijn meer statushouders blijvend gaan uitstromen naar duurzaam werk, al dan niet via het regulier (beroeps)onderwijs.

	Instroom 2021	Instroom 2022	Instroom 2023
Aantal dossiers	0	180	208

De inzet op participatie en werk is in de loop van 2023 in uitvoering genomen. Hiertoe zijn binnen de afdeling voor inburgering de functie van een regionale verbinder (ingevuld per 2024) voor aansluiting op het werkgeversnetwerk en extra consultants vanuit Baanbrekend Drechtsteden en het D-team van

Randstad ondergebracht en is een werkfit programma specifiek voor deze doelgroep bij Drechtwerk vanuit deze afdeling geïnitieerd.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inburgering van statushouders. In deze regio voeren wij, voor de gemeenten, de regie over het inburgeringsproces. De uitvoering van deze taken is in 2023 geëvalueerd. De aanbevelingen uit deze worden verwerkt in de Dienstverleningsovereenkomsten voor de volgende jaren.

De huisvestingstaakstelling voor 2023 lag hoog waardoor een aantal gemeenten in de Drechtsteden inzet gaan plegen op de uitvoering van de hotelregeling. De uitvoerende dienstverlening wordt op deze situatie aangepast, waarbij ook rekening wordt gehouden met de komende nieuwe opvangvoorzieningen in de regio. Daarnaast is in 2023 ook het aantal gezinsmigranten aanzienlijk toegenomen. Hierop is ook de werkwijze van de uitvoering aan deze doelgroep aangepast.

Totaal aantal inburgeringstrajecten 2023	
Statushouders	190
WI 2021 18+	58
SH Gezinshereniging	57
Gezins- en overige migranten	189
SH ondertussengroep	2
Ontbreken status	2
Totaal	498

Drechtwerk

Vanaf 2023 worden de resultaten van Drechtwerk als het sociale ontwikkelbedrijf van de Drechtsteden opgenomen in de reguliere P&C cyclus van de GR Sociaal.

In 2023 is Drechtwerk samengegaan met de Sociale Dienst Drechtsteden. Achtergrond van die versterkte samenwerking is de ambitie om meer van betekenis te zijn voor inwoners die een uitkering van de gemeente hebben. Voor velen van hen kan Drechtwerk ingezet worden voor begeleiding in, van en naar werk. Daarmee heeft Drechtwerk namelijk al decennia ervaring. Afgelopen jaar is daarmee de rol en positionering van Drechtwerk een nieuwe weg ingeslagen. Naast het bieden van beschut werk voor inwoners met een zogeheten Sw-dienstverband, is de opdracht van Drechtwerk nu ook meer inwoners met een complexe en wisselende begeleidingsbehoefte te ontwikkelen naar werk.

Deze nieuwe opdracht vraagt veel van Drechtwerk. Tot 2023 waren grofweg drie pijlers verantwoordelijk voor de omzet van Drechtwerk én waren deze drie business lines de kern van Drechtwerk. We hebben het dan over beschut werk, detacheringen en het groenwerk in de regio. Met deze activiteiten verdient en verdiende Drechtwerk haar omzet. Deze omzet is in de afgelopen jaren stabiel geweest met een bedrag zo rond de 2,8 miljoen euro. Veel van het werk dat intern wordt gedaan gebeurt voor een belangrijk deel door dezelfde groep medewerkers en bestaat voor zo'n 70% uit verpakkingswerk. Dat is goed werk voor de medewerkers die dat dagelijks doen. Met een afnemend aantal medewerkers (er stromen jaarlijks zo'n 6% = tussen de 40 en 50 medewerkers uit door verschillende redenen) heeft Drechtwerk de afgelopen jaren de omzet op peil weten te houden. Dat is een verdienste. Met name de omzet in het groenwerk is ieder jaar, ook in 2023 goed geweest en heeft zich beter ontwikkeld dan verwacht. De landelijke prijsontwikkelingen zijn hiervoor deels oorzaak, maar ook komt het door meer werk dat men heeft kunnen binnenhalen en verrichten.

De uitdaging die voorligt en de ontwikkeling die is ingezet gaat om het verbreden van het palet aan werksoorten. Deze werksoorten moeten gericht zijn op het ontwikkelen van inwoners. Ook moeten deze werksoorten een goede omzet genereren. Beide doelstellingen van de nieuwe werksoorten vragen vee van Drechtwerk. Dit vraagt namelijk een andere marktbenadering, een verandering van de salesorganisatie, een ander sales ondersteunend proces enzovoorts. De ontwikkelopgave van Drechtwerk is niet nieuw, maar wel in deze omvang. En dat vraagt ook een samenhangende

samenwerking met werkgelegenheidsinitiatieven en -bedrijven in de regio Drechtsteden. Die samenwerking en samenhang is er nog niet. De ontwikkelopdracht vraagt ook anders te kijken naar de begeleiding van inwoners. Het vakmanschap is aan verandering onderhevig en daarvoor zijn verschillende pilots gestart.

Al met al veel uitdagingen voor Drechtwerk in de komende jaren, maar de ontwikkeling is ingezet. Zowel op het terrein van omzet van werk zijn doelstellingen voor de komende jaren opgenomen als ook als het gaat om verbetering vakmanschap, het aanboren van nieuwe werksoorten en klanten en het realiseren van betere tarieven. Drechtwerk kijkt tevreden terug op 2023 en met vertrouwen naar de toekomst.

	Deelnemers 2021	Deelnemers 2022	Deelnemers 2023
Wsw	960	901	851
Begeleid werken	90	86	78
Beschut werken	73	89	114

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Het streven is om de inwoners zo veel mogelijk naar een zo hoog mogelijk en duurzaam niveau van participatie binnen de samenleving en arbeidsmarkt te ontwikkelen. Ook in 2023 hebben we gezocht naar het verkleinen van de kloof tussen de doelgroep van de Participatiewet en de snel aantrekkende arbeidsmarkt. We helpen bijstandsgerechtigden bij het ontwikkelen naar (betaald) werk, zodat zij zo zelfstandig mogelijk zelf hun inkomen kunnen verwerven. Zij worden waardevoller voor de arbeidsmarkt wanneer hun arbeidsmarktwaarde wordt vergroot. Daarom werken we aan het wegnemen van belemmeringen die het vinden en behouden van werk in de weg staan. Wanneer er (nog) een te grote afstand tot de arbeidsmarkt is, zetten we in op een arbeidsmatig en/of maatschappelijk perspectief, waarbij het gaat om het bieden van stabiliteit en ondersteuning bij het meedoen in de samenleving, zoals een participatieplek, vrijwilligerswerk of arbeidsmatige dagbesteding. Inwoners met korte afstand tot de arbeidsmarkt worden zo snel mogelijk bemiddeld naar betaald werk.

Om vanuit deze aanpak aansluiting te krijgen op de regionale arbeidsmarktinfrastructuur wordt gewerkt aan de opzet van een Regionaal Werkcentrum (RWC). Dit Regionaal Werkcentrum vormt een herkenbaar loket waar werkzoekenden en werkgevers terecht kunnen met al hun arbeidsmarkt gerelateerde vragen, sociale partners verantwoordelijk blijven voor de dienstverlening aan werkenden en het UWV en gemeenten voor niet-werkenden, en de samenwerkingspartners elkaar aanvullen met diensten en instrumenten als het dienstverleningspakket van de verantwoordelijke partij niet toereikend is.

Essentieel uitgangspunt in de verandering is de overtuiging dat iedereen kan werken. Dat uitgangspunt houdt in dat we ook werken met behoud van uitkering (ook al is dat in het begin maar een uur per dag) of vrijwilligerswerk of mantelzorg, ook zien als werk. Al die vormen van inzet, al die vormen van werk dragen bij aan vermindering van het beroep op bijvoorbeeld zorg, ze maken trots en ze zorgen voor een stevig netwerk. Vanuit die gedachte werken we aan 3 doelstellingen:

1. Wij helpen klanten zicht te ontwikkelen naar werk door te doen
2. Wij bieden klanten een (on)betaalde plaats die bij hen past
3. Wij houden klanten die aan het werk zijn aan het werk

Wij helpen klanten zich te ontwikkelen naar werk door te doen

Met de samenvoeging van de Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk tot de GR Sociaal is een bundeling gerealiseerd van alle expertise van beide organisaties. De huidige werksoorten van beide organisaties kunnen daarbij worden aangeboden en zo veel mogelijk worden aangepast aan de behoeften van de inwoners binnen het bestand. Daarbij zetten we ook in op het verbreden van het huidige aanbod binnen de GR Sociaal waarbij tevens de samenwerking en afstemming wordt gezocht met werkgevers, onderwijs- en maatschappelijke organisaties. Het is daarbij van belang om aan te sluiten op de werkgevers, organisaties en initiatieven op lokaal niveau om in gezamenlijkheid te bouwen aan netwerken van waaruit de inwoners optimaal ondersteund wordt om zich te kunnen ontwikkelen.

Zeker voor inwoners vanaf de onderste treden van de participatieladder richt de aandacht zich hierbij op activering in de richting van vrijwilligerswerk, participatieplaatsen en mantelzorg en ontwikkelingstrajecten. In 2023 zijn hiervoor de eerste initiatieven ondernomen. In de afgelopen periode zijn tot slot ook de beleidsregels gewijzigd om de inzet op maatschappelijke participatie en onbetaald werk te stimuleren via de Ik Doe Mee premie, die in het najaar is geïmplementeerd.

Wij bieden klanten een (on)betaalde plaats die bij hen past

In aansluiting op de voorgaande ambitie hebben wij een aantal nieuwe initiatieven genomen gericht op de directe voorbereiding in de richting van betaald werk:

- **Werksetting**
Voor inwoners binnen de Participatiewet zonder specifieke indicatie voor beschermt werk of de banenafpraak is door de GR Sociaal een nieuwe ontwikkelafdeling opgezet door een samenvoeging en herinrichting van de bestaande afdelingen Start en Groei en Perspect. Dit programma beoogt door het bieden van meer maatwerk en variatie in het werkaanbod om het potentieel van inwoners te stimuleren en door te ontwikkelen in de richting van zo regulier mogelijk werk en reguliere werkgevers. Hierbij is een keuze gemaakt voor een aantal kansrijke sectoren in de regionale arbeidsmarkt, die zich aan het ontwikkelprogramma willen (ver)binden. Deze bedrijven voeren werkzaamheden uit in de werksetting bij Drechtwerk, waarbij het productief vermogen varieert in een productiviteit van 0 tot 100%;
- **Werkfit programma bij Drechtwerk**
Dit programma is vergelijkbaar met de Werksetting, maar richt zich specifiek op de doelgroep Statushouders, waarbij meer aandacht is voor taal en sociale omgangsvormen;
- In 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor de start van een aantal pilots (parttime werk, verbreding inzet loonkostensubsidie, brede inzet werkbegeleiding/coaching en inzet no risk polis) die in 2024 hun vruchten moeten afwerpen. Deze maatregelen zijn gericht op het uitstromen van mensen naar betaald werk;
- In 2023 zijn wij gestart met een verdere samenwerking met Randstad. Een team van consultants vanuit Randstad (D-team) is daarbij ondergebracht bij de afdeling Inburgering om inwoners met een statushouderachtergrond te ondersteunen en te bemiddelen naar werk;
- Specifiek voor de doelgroep statushouders is in 2023 een regionale verbinder aangesteld voor de aansluiting op het werkgeversnetwerk;

Wij houden klanten die aan het werk zijn aan het werk

Naast de taak die al werd uitgevoerd op het bieden van nazorg bij plaatsing van een inwoner op een arbeidsplaats is meer inzet geweest op de doorontwikkeling van het arbeidspotentieel. Hiertoe zijn een tweetal initiatieven genomen:

- **Ontwikkelcoachteam**
In het kader van professionalisering van de ondersteuning bij beschermt werk en andere doelgroepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt is een team opgericht van ontwikkelcoaches bij Drechtwerk. Naast een functiegerichte begeleiding op werknemersvaardigheden staan wij hier een integrale benadering voor waarbij één team van ontwikkelcoaches zich richt op bijsturing op leefgebieden/leefstijlen. Denk hierbij aan leefstijlcoach, voedingscoach, beweging tijdens het werk ed. Hierbij wordt ook aangesloten op de sensitieve dienstverlening. Tot slot wordt geïnvesteerd in het aanbieden van opleidingen op het vlak van taal, rekenen, digitale vaardigheden, specifieke werknemersvaardigheden en budgetbeheer;
- **Pilot ontwikkelcoach lokale ontwikkelbedrijven**
In 2021 is de SDD gestart met een meerjarige pilot bij twee ontwikkelbedrijven (Stroomlijn en Opnieuw & Co). De pilot is bedoeld om extra ondersteuning (coaching en buddies) in te zetten voor kandidaten die het zonder ondersteuning niet zelfstandig redden op de arbeidsmarkt. Van deze specifieke groep is gebleken dat de gebruikte leerlijnen wel helpen bij de ontwikkeling van de kandidaat, maar dat de stap naar regulier werk nog te groot is. De inzet van de extra ondersteuning richt zich op een breder aandachtsveld dan alleen de werknemersvaardigheden.

Wat heeft het gekost?

Ontwikkelen naar werk	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Drechtwerk	46.214	46.214	0	46.232	46.232	0	48.478	48.478	0	2.246	2.246	0
Inburgering	3.392	3.392	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Participatie	6.713	9.889	3.176	5.963	7.815	1.852	4.768	6.620	1.852	-1.195	-1.195	0
Statushouders	0	387	387	0	387	387	0	387	387	0	0	0
Totaal	56.319	59.882	3.563	52.195	54.434	2.239	53.247	55.486	2.239	1.052	1.052	0

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de begrote en geprognosticeerde cijfers is als volgt weer te geven:

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	56.319	59.882	-3.563
Mutaties Najaarsbrief 2023			
<i>Participatie</i>	-750	-2.074	1.324
Niet bestede Participatiemiddelen 2023	-750	-750	0
Verschuiving financiering apparaat 2023	0	-1.324	1.324
<i>Inburgering</i>	-3.392	-3.392	0
Wet inburgering uit begroting 2023-2027	-3.392	-3.392	0
<i>Drechtwerk</i>	18	18	0
Mutatie o.b.v. meicirculaire 2023	18	18	0
Totaal mutaties Najaarsbrief 2023	-4.124	-5.448	1.324
Totaal prognose t/m Najaarsbrief	52.195	54.434	-2.239
Realisatie	53.247	55.486	-2.239
Resultaat	-1.052	-1.052	0

Bedragen x € 1.000

Drechtwerk

Het jaarresultaat 2023 laat ten opzichte van de voorjaarsbrief een nagenoeg gelijkblijvende gemeentelijke bijdrage zien. Het uiteindelijke jaarrekeningresultaat (ten opzichte van de voorjaarsbrief) geeft een kleine verhoging van de gemeentelijke bijdrage van € 54.000.

In deze presentatie van het resultaat is de verwerking van de voorziening Spaarverlof SW *, lopende de lobby/discussie aangegeven in de najaarsbrief, meegenomen. De inzet van de reserve t.b.v. de implementatie van het HR-pakket voor Drechtwerk zal worden ingezet voor fase 2 en wordt meegenomen in de voorjaarsbrief 2024.

Hieronder worden op hoofdlijnen de afwijkingen ten opzichte van de voorjaarsbrief in beeld gebracht.

Verlagende gemeentelijke bijdrage

Lagere personele lasten (AP,WXM, extern)	€	121.000
Minder verstrekte LKS op begeleidwerker	€	116.000
Overige kosten o.a. resultaat Drechtwerk BV	€	916.000
Bijstelling van de Rijkssubsidie SW	€	1.279.000
Salarislasten SW	€	152.000
		<hr/>
	€	2.584.000

Verhogende Gemeentelijke bijdrage

Minder detachering opbrengsten & overige opbrengsten	€	22.000
Overige personeelskosten o.a. vervoer SW	€	67.000
Overige kosten o.a. ict, onderhoud	€	159.000
Reservering voorziening spaarverlof SW	€	1.892.000
Resultaat beschut	€	276.000
Incidentele lasten	€	222.000
		<hr/>
	€	2.638.000

Verhoging gemeentelijke bijdrage jaarrekening 2023 Drechtwerk	€	54.000
---	---	---------------

***Spaarverlof SW**

In de najaarsbrief is er een prognose afgegeven op de gemeentelijke bijdrage voor het onderdeel Drechtwerk van € 4.687.000. Ten opzichte van de actuele begroting, namelijk de voorjaarsbrief, een positieve ontwikkeling voor de Drechtsteden gemeenten van circa € 1.200.000 aan lagere gemeentelijke bijdrage.

De jaarrekening geeft t.o.v. de verwachte gemeentelijke bijdrage in de najaarsbrief nog een extra positief resultaat van € 644.000. Hiermee dus in relatie tot de vastgestelde begroting een totaal resultaat van ruim € 1.800.000.

Naar aanleiding van de jaarrekening 2022 heeft de accountant aangegeven dat voor het Spaarverlof een voorziening moet worden getroffen. Zolang er geen andere uitspraak is van de commissie BBV zal er dus een voorziening moeten worden getroffen voor het Spaarverlof. Dat is als risico opgenomen in de najaarsbrief met de afspraak dat als het risico zich voordoet en er een positief resultaat is bij Drechtwerk over 2023 dat het positieve resultaat wordt ingezet om een dotatie te doen aan de betreffende voorziening. Er ligt op dit moment nog geen andere uitspraak van de commissie BBV, wel zijn we nog in gesprek maar voor nu is het duidelijk dat de voorziening moet worden getroffen en de voeding via het positieve resultaat ook kan.

Het opgebouwde spaarverlof SW, stand 31 december 2023, is € 1.890.000. In de voorliggende jaarrekening is de voorziening gevormd en blijft de gemeentelijke bijdrage nagenoeg binnen de vastgestelde begroting zoals opgenomen in de voorjaarsbrief.

Inburgering

De lasten en baten 2023 SPUK Wet inburgering 2021 zijn bij de Najaarsbrief op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

De financiële jaarverantwoording 2023 is daarom niet opgenomen in dit jaarverslag maar is op 18 januari jl. separaat aan de gemeenten verstuurd.

In december 2023 zijn de 7 DVO's getekend. Er is overeenstemming bereikt over de financiering van 8,5 fte extra ten behoeve van de (verhoogde) taakstelling 2023.

Participatie

Jaarrekening 2023	Actuele begroting 2023	Najaarsbrief 2023	Jaarrekening 2023	Afrekening	
Participatie	8.813.000	6.739.000	5.950.153	2.862.847	
Versterking AMR werkgeversdienstverlening	651.000	651.000	247.363	403.637	saldo overgeheveld naar 2024
Regiodeal	425.000	425.000	422.961	2.039	Maximale declaratie 3e tranche
	9.889.000	7.815.000	6.620.478	3.268.522	

Bij de najaarsbrief zijn de volgende te verwachten mutaties gemeld;

- Vanaf 2023 wordt de financiering van personeel ten laste van Participatie omgezet naar Apparaat en wordt er € 1,3 mln. minder participatiemiddelen opgehaald. Het betreft een verplaatsing van de financiering van apparaatskosten vanuit Participatie naar Bedrijfsvoering. Dat betekent een budgetneutrale verschuiving binnen de begroting van de GR Sociaal. Deze mutatie is gerealiseerd in 2023.
- In 2023 zijn verschillende instrumenten ingezet voor de doelgroep. Gezien de veranderende samenstelling van het bestand én van de instroom is, zoals eerder aangegeven, een koerswijziging nodig. Daarbij past een projectmatige en soms experimentele nieuwe aanpak. Dit, omdat dan op kleine schaal bezien kan worden welke maatregelen voor onze inwoners helpen en welke minder succesvol zijn. Die aanpak hebben we in de tweede helft van 2023 gedaan maar heeft nog niet geleid tot extra kosten. Ondanks alle inzet, is er een overschot op Participatie van € 1,54 mln. waarvan € 0,8 mln. gemeld bij de najaarsbrief.

Versterking Arbeidsmarktregio werkgeversdienstverlening

Het budget is bedoeld om de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de 35 arbeidsmarktregio's duurzaam te ondersteunen en te versterken. De besteding in 2023 is afgestemd met Centrumgemeente Dordrecht. Het overschot van € 0,4 mln. is bij de jaarrekening overgeheveld naar 2024.

Regiodeal

Met de Regio Deals wil het Rijk de eigen kracht van een gebied, de regio, benutten en in partnerschap deze helpen te versterken. In het kader van Human Capital, als onderdeel van de Regiodeal, is er een aanvraag gedaan bij centrumgemeente Dordrecht. De Regiodeal is een cofinanciering op de instrumenten leerlijnen en ontwikkelbedrijven. De Regiodeal van maximaal € 1,28 mln. is in 3 jaar gerealiseerd en hiermee in 2023 afgerond. De financiële eindverantwoording is toegestuurd aan Centrumgemeente Dordrecht.

Impuls Statushouders

De baten worden gebruikt voor de inzet van consultants team Impuls statushouders (lasten worden verantwoord onder apparaat). Vanaf 2023 worden het welkomstprogramma en de inzet van menukaarten gefinancierd uit Participatie.

De bijdragen van de gemeenten zijn als volgt weer te geven voor deze Opgave:

Bijdragen gemeenten inclusief DVO's				
Opgave Ontwikkelen naar werk	Begroting na wijziging	Najaarsbrief	Jaarrekening	Vershil t.o.v. Najaarsbrief
Statushouders	387	387	387	0
Participatie	9.212	7.138	6.349	-789
Inburgering	2.195	0	0	0
Drechtwerk	33.897	33.586	35.257	1.671
Totaal	45.691	41.111	41.993	882

Bedragen x € 1.000

2.4 ZORGEN VOOR ONDERSTEUNING

Wat hebben wij bereikt?

<i>1. Wij indiceren en voeren de regie op de beoogde effecten van de ingezette maatwerkondersteuning.</i>
<i>2. Wij zorgen voor de ondersteuning die nodig is om naar vermogen mee te doen en richten ons waar mogelijk op ontwikkeling.</i>
<i>3. Wij zorgen voor ondersteuning die klanten in staat stelt zo lang mogelijk zelfstandig te wonen.</i>

De ambities uit de primaire begroting voor de opgave Zorgen voor ondersteuning zijn in 2023 geherformuleerd in bovenstaande doelstellingen, die ook in de najaarsbrief terugkwamen. Vanuit de opgave Zorgen voor Ondersteuning is in 2023 door de inzet van een breed aanbod aan ondersteuning eraan bijgedragen dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en naar vermogen mee kunnen doen in de samenleving. Dat gebeurt vanuit de SDD met name door het inzetten van maatwerkvoorzieningen en het volgen van de effecten daarvan. Voordat een indicatie wordt afgegeven wordt meer en meer afgestemd met het lokale aanbod en gekeken naar mogelijke oplossingen vanuit het eigen netwerk of het lokale voorveld. Daarnaast is invulling gegeven aan onze doelstellingen door de intensivering van onze samenwerking met onder andere de wijkteams, jeugdprofessionals en andere ketenpartners

De voorzieningen: algemeen

In 2023 zijn 11.330 nieuwe meldingen verwerkt van inwoners die een beroep hebben gedaan op ondersteuning vanuit de Wmo. Ook zijn 6.048 heronderzoeken uitgevoerd. Deze aantallen liggen weliswaar iets lager dan in 2022, maar blijven voor een (structureel) hoge werkdruk voor de consulenten zorgen, waardoor ook de wettelijke termijnen onder druk staan, zie ook de opgave dienstverlening. Het aantal inwoners dat gebruik maakte van een Wmo-maatwerkvoorziening nam toe tot 20.014 (2022: 19.614). In totaal ging het in 2023 om 37.785 indicaties (2022: 36.814).

Ontwikkelingen per voorziening

Dagbesteding

Het aantal inwoners dat in 2023 een indicatie had voor dagbesteding is ten opzichte van 2022 redelijk stabiel gebleven. Deze ontwikkeling is in lijn met de landelijke ontwikkeling: Dagbesteding maakt in een toenemend aantal gemeenten deel uit van de algemene voorzieningen waardoor de groeiende vraag naar dagbesteding minder sterk wordt vertaald in een groeiend aantal indicaties voor de maatwerkvoorziening.

Individuele begeleiding

In 2023 is de omvang van de groep inwoners met individuele begeleiding met 2,1 % toegenomen. Het aantal inwoners met een indicatie voor individuele begeleiding neemt al enkele jaren toe en is een direct gevolg van het landelijke beleid dat erop is gericht dat mensen zoveel mogelijk en langer zelfstandig thuis blijven wonen. De groei ten opzichte van 2022 valt echter lager uit dan de 3,5% groei die vorig jaar ten opzichte van 2021 werd geboekt. Dit suggereert dat de met de gemeenten ingezette beweging naar het afschalen van lichte vormen van begeleiding naar het lokale voorveld, succesvol is.

Dit geldt mogelijk ook voor de inzet van innovatieve vormen van *blended care*, zoals de combinatie van fysieke ondersteuning en beeldzorg.

Huishoudelijke ondersteuning

Het aantal inwoners met huishoudelijke ondersteuning nam in 2023 opnieuw toe. Dit is in lijn met de groei zoals die sinds de invoering van het abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen in 2019 is ingezet. Toch blijft 2023 met een groei van 2,1% achter bij de groei in voorgaande jaren. Dit is met name het gevolg van de oplopende wachttijden: in verband met het toenemende tekort aan medewerkers zien aanbieders zich genoodzaakt te werken met wachtlijsten of, incidenteel, een cliëntenstop.

Met de start van WaST is in oktober 2022 in vijf gemeenten (Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam nemen niet deel aan de pilot) het onderdeel wassen en strijken voor nieuwe indicaties afgeschaald van maatwerk- naar een algemene voorziening. Eind 2023 is een tweede vestiging in Alblasserdam geopend, naast de al bestaande locatie in Dordrecht. De verwachting is dat vanaf 2025, wanneer de nieuwe contractperiode voor huishoudelijke ondersteuning ingaat, WaST kan bijdragen aan het dempen van de kostenstijging van de maatwerkvoorziening.

Collectief vervoer

Het aantal gebruikers van het collectief vervoer is in 2023 licht gestegen. Als gevolg van een aantal gesignaleerde knelpunten voortvloeiend uit een groeiende vraag, toenemende verkeersdruk, een tekort aan chauffeurs en stijgende kosten, is eind 2022 een vijftal aanbodgerichte maatregelen genomen om de dienstverlening vanuit Stroomlijn in 2023 te verbeteren. Zo is de reserveringstijd voor Drecht- en Wijkhopper verlengd tot 24 uur en werd gebruikers verzocht om binnen de daluren te reizen. De maatregelen bleken succesvol: de inzet van voertuigen en chauffeurs bleek weer goed af te stemmen op de behoeften van reizigers. Wel bleek als gevolg van de verlenging van de reserveringstijd het aantal ritten met 13,5 % af te nemen. Eind 2023 is besloten de maatregelen voort te zetten. Echter, de reserveringstijd voor de Drecht- en Wijkhopper is teruggebracht naar vier uur voor de Drechtopper en een uur voor de Wijkhopper.

Rolstoelen

Het totaal aan in 2023 verstrekte rolstoelen is met 2,4% gestegen ten opzichte van het aantal in 2022. De verwachting is dat het aantal indicaties in het licht van de vergrijzing in de komende tijd verder zal toenemen.

Cijfers per voorziening: aantal klanten per voorziening op 31/12/2023 (standcijfer 22 januari 2024)

Huishoudelijke Ondersteuning	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Groeipercentage 2023
Alblasserdam	519	542	4,4%
Dordrecht	3791	3857	1,7%
Hardinxveld-Giessendam	432	434	0,7%
Hendrik-Ido-Ambacht	769	792	3,0%
Papendrecht	1017	1062	4,4%
Sliedrecht	788	787	-0,1%
Zwijndrecht	1536	1565	1,9%
Totaal	8852	9039	2,1%

Individuele begeleiding	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Groeipercentage 2023
Alblasserdam	148	143	-3,4%
Dordrecht	1361	1404	3,2%
Hardinxveld-Giessendam	145	145	0,0%
Hendrik-Ido-Ambacht	185	186	0,5%
Papendrecht	248	266	7,3%
Sliedrecht	247	244	-1,2%
Zwijndrecht	438	443	1,1%
Totaal	2772	2831	2,1%

Dagbesteding	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Groeipercentage 2023
Alblasserdam	71	74	4,2%
Dordrecht	424	422	-0,5%
Hardinxveld-Giessendam	91	89	-2,2%
Hendrik-Ido-Ambacht	87	80	-8,0%
Papendrecht	115	116	0,9%
Sliedrecht	113	128	13,3%
Zwijndrecht	142	143	0,7%
Totaal	1043	1052	0,9%

Rolstoelen	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Groeipercentage 2023
Alblasserdam	162	172	6,2%
Dordrecht	974	985	11,3%
Hardinxveld-Giessendam	134	149	11,2%
Hendrik-Ido-Ambacht	231	225	-2,6%
Papendrecht	250	259	3,6%
Sliedrecht	240	243	1,3%
Zwijndrecht	400	416	4,0%
Totaal	2391	2449	2,4%

Scootmobielen	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Groeipercentage 2023
Alblasserdam	119	125	5,0%
Dordrecht	1191	1259	5,7%
Hardinxveld-Giessendam	90	95	5,6%
Hendrik-Ido-Ambacht	200	215	7,5%
Papendrecht	253	262	3,6%
Sliedrecht	262	256	-2,3%
Zwijndrecht	405	407	0,5%
Totaal	2520	2619	3,9%

Drechthopper	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Groeipercentage 2023
Alblasserdam	656	678	4,7%
Dordrecht	4319	4354	0,8%
Hardinxveld-Giessendam	654	613	-6,3%
Hendrik-Ido-Ambacht	877	878	0,1%
Papendrecht	1262	1312	4,0%
Sliedrecht	1449	1435	-1,0%
Zwijndrecht	1928	1904	-1,2%
Totaal	11145	11174	0,3%

Woonvoorzieningen	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Groeipercentage 2023
Alblasserdam	142	166	17,0%
Dordrecht	1105	1213	9,8%
Hardinxveld-Giessendam	216	213	-1,4%
Hendrik-Ido-Ambacht	252	258	2,4%
Papendrecht	268	290	8,2%
Sliedrecht	247	247	0,0%
Zwijndrecht	471	518	10,0%
Totaal	2701	2905	7,6%

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Afronding herijking Wmo

De gemeenten hebben in het najaar van 2023 de herijkte verordening maatschappelijke ondersteuning vastgesteld. Het nieuwe beleid is opgesteld tegen de achtergrond van een verder vergrijzende samenleving en groeiende ondersteuningsbehoefte. Om de Wmo op (middel)lange termijn uitvoerbaar en betaalbaar te houden, moet de groei van het aantal maatwerkvoorzieningen gedempt worden. De verwachting is dat dit bereikt kan worden door de inzet van lokale algemene voorzieningen, waarbij preventie, positieve gezondheid en het -opnieuw- ontwikkelen van eigen kracht en regie centraal staan.

Om deze beweging, "Wmo naar de voorkant", daadwerkelijk te kunnen maken, wordt ingezet op het verbeteren van de samenwerking en het maken van nadere afspraken tussen de professionals van de sociale dienst en de wijkteams. Uitgangspunt is dat algemene voorzieningen mogelijk nog beter kunnen worden benut, waardoor een deel van de inwoners geen, of minder snel een maatwerkvoorziening nodig heeft. Zo geldt bijvoorbeeld de afspraak dat een indicatie voor lichte vormen van individuele begeleiding alleen nog kan worden afgegeven nadat uit het contact met het wijkteam is gebleken dat er in het voorveld op dat moment geen alternatieve vorm voor ondersteuning beschikbaar is. De verwachting is dat de ingezette beweging gaat bijdragen aan een vergroting van de zelfstandigheid van inwoners en een demping van de kostenstijging.

Innovatie: herstelgerichte ondersteuning

In december 2023 is bestuurlijk groen licht gegeven voor de geleidelijke uitrol in 2024 van een maatwerkvoorziening gericht op herstelgerichte ondersteuning. Dit programma richt zich op het herstel en vervolgens behoud van fysieke zelfredzaamheid van inwoners ouder dan 60 jaar, die zich melden voor een Wmo-voorziening. Ervaringen vanuit gemeenten die dit concept eerder hebben ingevoerd, wijzen erop dat ouderen zich dankzij dit programma fitter en vitaler voelen, minder eenzaamheid ervaren en zo actief mee kunnen blijven doen in de maatschappij. Hiermee kan de inzet van andere maatwerkvoorzieningen, zoals huishoudelijke ondersteuning, traplift en scootmobiel, worden voorkomen of uitgesteld.

Vraagontwikkeling, kostenstijgingen en toenemende druk op het systeem: houdbaarheid

In lijn met de landelijke ontwikkelingen is in 2023 de vraag naar maatwerkvoorzieningen verder toegenomen. Dit hangt enerzijds samen met de toenemende vergrijzing en anderzijds met de ontwikkelingen die erop zijn gericht dat mensen zoveel mogelijk en langer zelfstandig thuis blijven wonen. Ook de invoering van het abonnementstarief in 2019 heeft de vraag naar met name huishoudelijke ondersteuning en woningaanpassingen flink doen toenemen. Hierdoor neemt de zorg toe of het huidige systeem op de lange termijn nog houdbaar is.

Waar het gaat om de houdbaarheid zijn twee factoren van groot belang. In de eerste plaats moet deze groeiende vraag worden opgevangen in een situatie waarin de beroepsbevolking krimpt. In de tweede plaats staat ook het financiële kader onder druk en zien we in 2023 de stijgende kostprijzen. Aanzienlijke cao-stijgingen, maar ook stijgende kosten voor hulpmiddelen als gevolg van de toegenomen prijzen voor materialen en energie, waren hieraan debet.

In het verlengde van de hiervoor beschreven ontwikkelingen heeft in het Algemeen Bestuur de GR Sociaal verzocht om een opdrachtbeschrijving op te stellen voor een brede aanpak van het houdbaarheidsvraagstuk. Om ook in de toekomst inwoners passend te kunnen blijven ondersteunen is een andere, bredere manier van kijken en innoveren nodig. In 2023 is gestart met de verdere concretisering van deze opdracht langs vijf lijnen: gezamenlijk werven, opleiden en behouden, toegang, vitaal blijven, wijkgericht werken en innovatie. Deze lijnen zijn verder vormgegeven en lopen door in 2024 en verder.

Wat heeft het gekost?

Zorgen voor ondersteuning	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Hulpmiddelen	6.030	6.030	0	6.030	6.030	0	6.069	6.069	0	39	39	0
Vervoer	10.151	10.151	0	10.555	10.555	0	10.679	10.679	0	124	124	0
Huishoudelijke ondersteuning	25.700	25.700	0	27.400	27.400	0	28.108	28.108	0	708	708	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	31.825	31.825	0	32.925	32.925	0	33.265	33.265	0	340	340	0
Totaal	73.706	73.706	0	76.910	76.910	0	78.121	78.121	0	1.211	1.211	0

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de begrote en geprognosticeerde cijfers is als volgt weer te geven:

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	73.706	73.706	0
Mutaties Najaarsbrief 2023			
<i>Vervoer</i>	404	404	0
Hogere indexering tarieven Vervoer (conform begroting Stroomlijn)	404	404	0
<i>Huishoudelijke ondersteuning</i>	1.700	1.700	0
Hogere indexering tarieven Huishoudelijke ondersteuning door stijging cao-lonen	1.700	1.700	0
<i>Begeleiding en kortdurend verblijf</i>	1.100	1.100	0
Hogere indexering tarieven Begeleiding	1.100	1.100	0
Totaal mutaties Najaarsbrief 2023	3.204	3.204	0
Totaal prognose t/m Najaarsbrief	76.910	76.910	0
Realisatie	78.121	78.121	0
Resultaat	-1.211	-1.211	0

Bedragen x € 1.000

Het resultaat op de lasten en baten ten opzichte van de prognose in de Najaarsbrief 2024 bedraagt circa € 1,2 mln. negatief. Het tekort wordt vooral veroorzaakt door hogere kosten Huishoudelijke ondersteuning en de voorziening Begeleiding en kortdurend verblijf. Hieronder volgt een nadere toelichting per voorziening.

Hulpmiddelen:

Het overschot op de Hulpmiddelen bedraagt bijna € 39.000. Toch zijn er onderling per gemeente verschillen door lokaal meer-minder gebruik. Door de invoering van een nieuwe factuur controle- en betalingssysteem is vertraging ontstaan in de afhandeling van facturen waardoor gedurende het jaar niet tijdig kon worden bijgestuurd op lokale ontwikkelingen.

Vervoer:

Het Vervoer laat een kleine overschrijding zien van € 0,1 mln. veroorzaakt door hogere lasten individueel vervoer (o.a. scootmobielen, etc.). Daarnaast hebben we in 2023 te maken gehad met een lager ritvolume, waardoor de opbrengst eigen bijdrage Drechthopper met circa € 0,2 mln. achterblijft op de begrote baten in begroting. Dit resulteert in een hogere bijdrage per gemeente dan begroot.

Huishoudelijke ondersteuning:

De voorziening Huishoudelijke ondersteuning sluit het jaar af met een overschrijding van € 0,7 mln. ten opzichte van de begroting. Naast nagekomen kosten over voorgaande jaren wordt de overschrijding vooral veroorzaakt door het openbreken van de CAO voor huishoudelijke hulpen en vallen de daarmee samenhangende lasten hoger uit dan verwacht. In de risicoparagraaf Najaarsbrief 2023 hielden we rekening met maximaal € 0,4 mln. hogere lasten als gevolg van de overeengekomen CAO verhoging.

Begeleiding en kortdurend verblijf:

Bij de voorziening Begeleiding en kortdurend verblijf is sprake van een overschrijding van de begroting met ruim € 0,3 mln. De overschrijding is veroorzaakt door hogere lasten PGB's en nagekomen declaraties van zorgaanbieders over voorgaande jaren.

De bijdragen van de gemeenten zijn als volgt weer te geven voor deze Opgave:

Bijdragen gemeenten inclusief DVO's				
Opgave Zorgen voor ondersteuning	Begroting na wijziging	Najaarsbrief	Jaarrekening	Verschil t.o.v. Najaarsbrief
Hulpmiddelen	5.832	5.832	5.868	36
Vervoer	9.184	9.588	9.942	354
Huishoudelijke ondersteuning	24.396	26.106	26.816	710
Begeleiding en kortdurend verblijf	31.259	32.363	32.846	483
Totaal	70.671	73.889	75.472	1.583

Bedragen x € 1.000

2.5 BEDRIJFSVOERING

Wat hebben wij bereikt?

De belangrijkste doelstelling voor bedrijfsvoering is dat we als organisatie in control zijn en transparant zijn over hoe we onze middelen inzetten en welke effecten we daarmee in het kader van publieke waarden bereiken. De effecten die we bereiken worden nadrukkelijk bij de inhoudelijke opgaven vermeld. In deze paragraaf zoomen we meer in op specifieke resultaten op bedrijfsvoering. Als we het over bedrijfsvoering en apparaat hebben gaat het hier om:

- Het uitvoerende personeel (alle consulenten, administratie, medewerkers telefonie etc.)
- Het personeel dat in bedrijfsvoering de opgaven ondersteunt en adviseert (beleid, P&C, ICT etc.)
- Budgetten als opleidingen, ICT, kosten servicegemeente, facilitair/gebouw, juridische kosten
- Treasury.

In de najaarsbrief was al toegelicht dat een deel van de financiering personeel voorheen onder participatie werd verantwoord, maar inmiddels verplaatst is naar bedrijfsvoering (budgetneutrale wijziging), zodat er 1 logische plek is waar apparaat benoemd wordt. Ook is er een wijziging geweest in de Dienstverleningsovereenkomst tussen de GR Sociaal en Dordrecht inzake Beschermd Wonen en Opvang. Als gevolg hiervan is de formatie voor deze taak gegroeid naar 11,18 fte.

Wat zijn belangrijke punten in de bedrijfsvoering in 2023?

De grootste uitdagingen en bereikte resultaten in 2023 betreffen:

1. Het vinden van personeel: ook wij hebben, net als veel gemeenten in de regio, de nodige uitdagingen om personeel te vinden. Het positieve resultaat op apparaat wordt met name verklaard door openstaande vacatures in de eerste helft van 2023 die moeilijk invulbaar bleken. Het gevolg van vacatures die niet makkelijk ingevuld kunnen worden is vooral terug te zien bij het niet altijd halen van de wettelijke termijn bij het afhandelen van aanvragen en meldingen (zie ook dienstverlening). Door de hoeveelheid die er ligt vs de vacatures die er zijn en waren zien we de druk op termijnen toenemen. Gelukkig is e.e.a. nog niet zichtbaar in het ziekteverzuim (ivm toegenomen werkdruk bijvoorbeeld), maar het is en blijft een aandachtspunt.
2. Waar we bij de vorige jaarrekening de behoefte hadden aan extra middelen (middels een bestemming) voor het opleiden en ontwikkelen van medewerkers, kunnen we inmiddels melden dat de achterstand van eind 2022 goed ingelopen is in 2023.

3. Een ander belangrijk resultaat dat we hier graag benoemen is het invoeren van de rechtmatigheidsverantwoording, waarbij het bestuur en de accountant een andere rolverdeling heeft als voorheen. Qua rechtmatigheid in brede zin doen we het over het algemeen goed. Conform het gestelde in het controleprotocole is norm 1% financiële fouten de rapporteringsgrens is gesteld op € 125.000. De norm van 1% wordt niet gehaald. Daarnaast zijn er geen onduidelijkheden geconstateerd.
4. Ook ICT is een onderwerp dat ons, net als veel gemeenten, heeft beziggehouden. ICT Beweegt betekende ook een freeze, waardoor een aantal ontwikkelingen on hold staan in afwachting van de overgang van het rekencentrum en de data. Helaas is ICT Beweegt niet afgerond en loopt dit in elk geval door tot 1 april 2024. Dit betekent in elk geval ook in 2024 extra kosten, zoals een projectleider, een noodzakelijke training MS Teams voor alle medewerkers (omdat deze regionaal niet meer wordt aangeboden) om hen voor te bereiden op het intensiever werken met en in teams, aanschaf nieuwe laptops (omdat de nieuwe manier van werken niet altijd werkt bij bestaande devices) en mogelijk andere onvoorziene kosten vanwege de applicatiemigratie naar KPN.
5. Door de freeze zijn we op dit moment ook niet in de gelegenheid om nieuwe databronnen te ontsluiten voor ons dashboard (intern én richting gemeenten), waarbij financiën op nummer 1 staat qua wens. Er is daarom gekozen om in 2023 per gemeente handmatig gemeentelijke rapportages op te leveren met een combinatie van inhoudelijke data en informatie en financiële data en informatie. Met 6 van de 7 gemeenten zijn deze rapportage ook ambtelijk doorgenomen en wordt hier in 2024 een verdere ontwikkeling en vervolg aangegeven.
6. Spaarverlof: n.a.v. de accountantscontrole over 2022 moet voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 van toepassing is voor de verplichting een voorziening worden opgenomen, omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. Voor 2022 gaat het om een bedrag van circa € 0,3 mln. (SDD). Aan de hand van het verlofpeil eind 2023 wordt in de jaarrekening 2023 voor dit deel nog een bedrag benoemd, zie bijlage.
Voor Sw-medewerkers geldt dat in de Sw-cao een spaarverlofregeling (tijdsparen) is opgenomen. Binnen Drechtwerk is per 31 december 2022 sprake van opgebouwd spaarverlof van in totaal 93.090 uur wat zou moeten leiden tot een voorziening van € 1,7 mln. Het positieve resultaat van Drechtwerk (circa € 1,2 mln.) is ingezet om een dotatie te doen aan de betreffende voorziening.
7. Treasury: voor de financiering van de vaste activa, verstrekte leningen aan verbonden partijen en tijdelijk tekort aan liquide middelen worden kasgeldleningen aangetrokken. In 2023 is het een aantal keren voorgekomen dat er een tekort was, door niet tijdig ontvangen bijdragen van gemeenten. De rentelasten kunnen beperkt blijven als de gemeenten hun bijdragen op tijd betalen.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

We bouwen in deze paragraaf voort op wat in de vorige paragraaf al is benoemd:

8. Het vinden van personeel: mede dankzij de inzet van een gehele nieuwe arbeidsmarktcampagne (in de vorm van het zoeken naar sociale strijders en een website geefjehartruimbaan.nl) lukt het ons inmiddels steeds beter om personeel aan te trekken, met name sinds eind 3e kwartaal 2023, nog niet op alle plekken, maar we zien wel verbetering. Tegelijkertijd zien we ook veel verschuivingen intern en regionaal, waardoor vacatures doorschuiven. Aan de ene kant een mooie ontwikkeling, aan de andere kant blijft het daarmee enorm dynamisch en soms ook onrustig.
9. Opleiden: De extra middelen in 2023 zijn besteed aan diverse opleidingen die goed aansluiten bij wie we als organisatie willen zijn en welke waarden we aan de samenleving willen toevoegen. Opleidingen als de verdiepingsslag stress sensitieve dienstverlening, omgaan met AVG en privacy in de dagelijkse praktijk hebben hier goed aan bijgedragen.
10. Rechtmatigheid: De derde lijns controle, die de besluiten genomen in de eerste en tweede lijn (de opgaves), wordt uitgevoerd door het team verbijzonderde interne controle. Indien hiertoe aanleiding is wordt vanuit de directie tussentijds bijgestuurd. Drechtwerk en SDD gezamenlijk hebben tevens een nieuw plan voor 2023 opgeleverd en hebben met behulp onze accountant verder invulling kunnen geven aan de veranderende rol. Op diverse momenten is ook het bestuur van de GR Sociaal hierin meegenomen. Vanaf nu zullen we over dit resultaat ook tussentijds in onze P&C stukken rapporteren.

11. ICT en ICT Beweegt: de SDD heeft vanuit ARBO technische overwegingen de beeldschermen moeten vervangen en vanuit het regionale beleid rondom veiligheid en beveiliging zijn ook een groot deel van de mobiele apparaten vervangen in 2023. Het beleid rondom mobiele apparaten is geactualiseerd en in het kader van de autorisaties is een nieuw proces ingevoerd, waarbij ook achteraf controles op instroom/doorstroom/uitstroom en de autorisaties worden uitgevoerd. Tot slot is voor het grootste gedeelte afscheid genomen van al het maatwerk dat door de jaren heen was ontstaan (meer dan 80 applicaties of onderdelen in applicaties zijn beëindigd). Op die manier kunnen we schoon naar KPN over in 2024.
12. Gemeentegericht rapporteren: doel voor de GR Sociaal is en blijft om ook de financiële gegevens aan onze gemeentedashboards, via het dataplatform, te kunnen ontgrendelen. Omdat dit om een nieuwe bron voor het dataplatform gaat is dat op dit moment nog niet mogelijk (vanwege de freeze). In 2023 hebben we er daarom voor gekozen om handmatig voor gemeenten een specifiek eigen gemeenterapportage op te stellen (inclusief financiën). Met 5 van de 7 gemeenten zijn hierop in 2023 inhoudelijke gesprekken gevoerd, om zo nog beter lokaal de aansluiting met elkaar te kunnen bereiken.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaatskosten	58.536	54.828	-3.708	58.734	56.350	-2.384	56.423	53.986	-2.437	-2.311	-2.364	-53
Treasury	0	0	0	193	193	0	275	528	253	82	335	253
Totaal	58.536	54.828	-3.708	58.927	56.543	-2.384	56.698	54.514	-2.184	-2.229	-2.029	200

Bedragen x € 1.000

De GR Sociaal heeft (naast reservemutaties in Opgave Ontwikkelen naar werk) bij de Opgave Bedrijfsvoering de volgende reservemutaties.

Reserves Bedrijfsvoering SDD	Begroting na wijziging			Najaarsbrief			Jaarrekening			Verschil t.o.v. Najaarsbrief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties reserves	0	145	145	0	145	145	0	145	145	0	0	0
Totaal	0	145	145	0	145	145	0	145	145	0	0	0

Bedragen x € 1.000

Het verloop van de begrote en geprognosticeerde cijfers is als volgt weer te geven:

Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Begroting na wijziging	58.536	54.828	3.708
Mutaties Najaarsbrief 2023			
<i>Apparaatskosten</i>	197	1.521	-1.324
DVO Beschermd wonen actualisatie 2023	197	197	0
Verschuiving financiering apparaat 2023	0	1.324	-1.324
<i>Treasury</i>	193	193	0
Rente financiering (treasury)	193	193	0
Totaal mutaties Najaarsbrief 2023	390	1.714	-1.324
Totaal prognose t/m Najaarsbrief	58.927	56.543	2.384
Realisatie	56.698	54.514	2.184
Resultaat	2.229	2.029	200

Bedragen x € 1.000

Voor de apparaatskosten over alle opgaven wordt boekjaar 2023 afgesloten met een voordelig resultaat. Bij de najaarsbrief 2023 was reeds de verwachting dat de apparaatskosten binnen de begroting zouden blijven. Het verschil wordt in belangrijke mate verklaard door openstaande vacatures, die in 2023 nog niet volledig zijn ingevuld.

De lagere baten bij de apparaatskosten bestaan uit de volgende onderdelen:

- Verschuiving financiering van personeel voor een bedrag van € 1,324 mln van participatie naar bedrijfsvoering. Vanwege het feit dat deze wijziging uit de najaarsbrief 2023 niet is vastgesteld, is dit bedrag niet via bedrijfsvoering afgerekend.
- Vooruitlopend op de vaststelling van de DVO inburgering is een aanvullend bedrag met de gemeenten afgerekend van € 607K.

De bijdragen van de gemeenten zijn als volgt weer te geven voor deze Opgave:

Bijdragen gemeenten inclusief DVO's				
Opgave Bedrijfsvoering	Begroting na wijziging	Najaarsbrief	Jaarrekening	Vershil t.o.v. Najaarsbrief
Apparaatskosten	53.560	55.082	53.358	-1.724
Treasury	0	126	0	-126
Totaal	53.560	55.208	53.358	-1.850

Bedragen x € 1.000

3 PARAGRAFEN

3.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die de GR Sociaal heeft om deze niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om materiële tegenvallers op te kunnen vangen binnen de eigen begroting zonder dat het beleid behoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus de continuïteit van de organisatie te waarborgen. Reguliere risico's maken geen deel uit van de risico's die zijn opgenomen in deze paragraaf. Dit omdat hiervoor verzekeringen kunnen worden afgesloten dan wel door middel van het treffen van een voorziening ondervangen kunnen worden.

Uitgangspunt is echter dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GR Sociaal wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. De GR Sociaal beschikt daarbij zelf niet over weerstandsvermogen in de vorm van reserves. De drie belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering van de gemeentelijke taken, ook voor de taken die aan de GR Sociaal zijn overgedragen. Gemeenten zijn dan ook beter in staat het benodigde weerstandsvermogen integraal en efficiënt te bepalen en daarbij in te passen in het lokale beleid daarvoor. Hierbij wordt tevens onnodige reservevorming en daarmee onnodig beslag van financiële middelen voorkomen;
2. De keuze weerstandsvermogen op één plaats, bij de gemeenten, te organiseren geeft duidelijkheid. Indien bij de GR Sociaal ook reserves worden aangehouden blijft onzeker of die reserves wel nodig zijn, of ze groot genoeg zijn en/of wanneer gemeenten toch aangesproken gaan worden wanneer risico's zich voordoen;
3. Besluitvorming is eenvoudiger. Door de keuze bij de GR Sociaal geen reserves aan te houden voor het organiseren van weerstandsvermogen, zullen bij positieve exploitatieresultaten de overblijvende middelen terugvloeien naar de gemeenten. Bij negatieve exploitatieresultaten volgt een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Voorbeelden hiervan zijn fondsvorming, budgetoverheveling, tijdelijke negatieve reserves. Het Algemeen bestuur van de GR Sociaal beslist op individuele basis over het vormen van zo'n bestemmingsreserve en over de omvang, opbouw en aanwending.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Verrekend met deelnemers	Toevoeging uit hoofde v.h. vorig boekjaar	Toevoegingen cf. overzicht baten en lasten	Onttrekkingen cf. overzicht baten en lasten	resultaat 2023	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	-	145		145		145		-
Bestemmingsreserves	-			250				250
Gerealiseerd resultaat	145	1.336	-1.086	-395			-1.584	-1.584
Totaal	145	1.336	-1.086	-		145	-1.584	-1.334

In de navolgende tabel zijn de risico's opgenomen die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. In de tweede kolom is de kans waarop een risico zich kan voordoen weergegeven. Indien de kans groot is, dan is de kans dat een risico zich voordoet 75%, 50% bij een gemiddelde kans en 25% bij een kleine kans. De impact is Kans x Omvang.

Omschrijving	Kans	Totale omvang	Impact	Toelichting
Herijking minimabeleid	p.m.			In 2022 vond er een herijking minimabeleid plaats. De herijking minimabeleid zal o.b.v. van de gemeentelijke beleidswensen leiden tot aanpassingen in beleid en zal tevens een financieel effect hebben op de begroting 2023. Onderdeel van de herijking minimabeleid is o.a. ook de aanpassing van de website van GR Sociaal. De financiële vertaling van de herijking minimabeleid zal in de 1e bestuursrapportage 2023 worden verwerkt.
Arbeidsontwikkeling	p.m.			Door krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om (goed opgeleid en ervaren) personeel te werven. Ook bij de SDD staan vacatures lang open. De schaarste op de arbeidsmarkt zal op korte termijn niet direct een knelpunt zijn bij de kwaliteit van dienstverlening aan de klanten van de SDD. Op langere termijn kan dat echter wel het geval zijn. De SDD doet allerlei inspanningen om goed personeel te werven en te behouden.
Energielasten huisvesting	Klein (10%)	200.000	20.000	De energieprijzen zijn vanaf 2022 gestegen. GR Sociaal had een contract voor gas met energieleverancier Gazprom. Vanwege de economische sancties tegen Rusland is dit contract tussentijds beëindigd en zijn we overgestapt naar een andere leverancier. Dit heeft geleid tot hogere energielasten. De begroting voor huisvesting is aangepast op de hogere lasten. Daarnaast bleek dat het niet nodig was om het contract bij Gazprom op te zeggen, doordat de energieleverancier een Nederlandse dochter was van de Duitse Gazprom. Via de gemeente Dordrecht wordt nu compensatie aangevraagd.
Ziekteverzuim Sw	p.m.			Het ziekteverzuim voor 2023 (t/m oktober) bedroeg totaal 11,15%. Een stijging van het ziekteverzuim heeft op de detacheringsactiviteiten (omzet) een direct effect.
Gevolgen wijziging omvang Sw-subsidie van het Rijk	p.m.			Rijkssubsidie Wsw (vanaf 1-1-2008 gemeentelijke subsidie Wsw). De subsidie Wsw is de belangrijkste inkomstenbron van de GR-Sociaal / Drechtwerk. Wijziging in de bekostigingssystematiek kan gevolgen hebben voor de omvang van de subsidie Wsw, d.w.z. dat het ministerie de hoogte van de subsidie per SE bepaald. Elke euro verandering in subsidie veroorzaakt een

				gelijke mutatie in het tekort, zowel positief als negatief.
Geen compensatie van het Rijk inzake hogere loonkosten	Matig (25%)	300.000	75.000	Het niet of onvoldoende compenseren van hogere loonkosten voortvloeiend uit de nieuw af te sluiten cao's en/of hogere werkgeverslasten zoals pensioenlasten zal het subsidietekort verder doen oplopen. Indien 1% niet gecompenseerd wordt, betekent dit al snel een resultaatverslechtering in de richting van € 298.000.
Uitstaande geldlening Confed	p.m.			De uitstaande geldlening aan Confed op 31 december 2023 groot € 1.131.800. Bij faillissement is het risico tot het niet volledig innen van de uitstaande lening reëel, hierbij opgemerkt dat Drechtwerk een mogelijkheid heeft de afgegeven borgstelling uit te winnen. Bij het opstellen van de risico inventarisatie is de liquiditeitspositie een blijvend aandachtspunt.
Totaal			95.000	

Afgewikkelde risico's

In de volgende tabel zijn de afgewikkelde risico's vermeld.

Omschrijving	Kans	Totale omvang	Impact	Toelichting
Huisvesting	Gemiddeld (50%)	300.000	150.000	Het pand 'De Hellingen' wordt gehuurd tot en met het eerste kwartaal 2025. Investerings zijn nodig om de functionaliteit van de panden op orde te houden, maar worden beperkt tot het strikt noodzakelijke. Ook de jaarlijkse onderhoudskosten kunnen oplopen, door de ouderdom van het pand. Er wordt steeds kritisch gekeken naar de noodzaak van investeringen en onderhoudsverplichtingen. Risico is dat de extra kosten niet binnen de bestaande budgetten kunnen worden opgevangen. Dit risico heeft zich in 2023 niet voortgedaan. In de primaire begroting 2024 is dit risico opgenomen.
Energietoeslag	p.m.			Gepaard aan de eenmalige energietoeslag treedt nog een risico op: in de wetwijziging die de eenmalige energietoeslag mogelijk maakt, is tevens de wettelijke ruimte geschapen voor tegemoetkomingen voor energiekosten op basis van de individuele bijzondere bijstand. De kans is zeer reëel dat voor een (aanzienlijk) deel van de doelgroep de eenmalige energietoeslag niet toereikend zal zijn. Dit zal vooral inwoners treffen wier energiecontract recentelijk is, of binnenkort wordt,

				gewijzigd. Zonder aanvullende landelijke maatregelen zullen zij mogelijk een beroep doen op de individuele bijzondere bijstand. Een fors beroep impliceert niet alleen hoge apparaatskosten (want de afhandeling vergt individuele toetsing van recht en noodzaak, gebaseerd op werkelijke uitgaven), maar ook hoge programmakosten. Bij de septembercirculaire is € 35 miljoen aan incidentele middelen beschikbaar gesteld om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden aan burgers. Voor Drechtsteden betekent dit een totaalbedrag van € 0,5 miljoen. Het is op voorhand niet duidelijk of deze compensatie afdoende is. Vooralsnog is dit risico van als p.m. opgenomen.
Vangnetregeling	Matig (25%)	400.000	100.000	Op basis van de realisatie 2022 is voor het jaar 2022 een verzoek gedaan tot een uitkering in het kader van de Vangnetregeling van € 400.000. Deze is in de prognose 2023 meegenomen als zijnde toegekend. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering en hoe hoog deze zal zijn, zal op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2023 bekend worden.
Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Gemiddeld (50%)	-400.000	-200.000	De prognose is dat eind 2023 het aantal bijstandsgerechtigden maximaal 6.130 zal zijn. Dit is conform de procentuele ontwikkeling van de macro aantallen i.r.t. onze eindstand 2022. Blijkt dat door een meevallende (plaatselijke) conjunctuur op het eind van het jaar er 80 bijstandsgerechtigden minder te zijn is er een kans van € 400.000.
Bedrijfsvoering	Gemiddeld (50%)	200.000	100.000	De bedrijfsvoering moet aan steeds meer regels voldoen. Bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en informatiebeveiliging, maar ook de steeds meer opkomende landelijke standaardisering. Daarnaast moet de informatisering aan steeds grotere eisen voldoen. We zien dat we als overheid minder snel van deze ontwikkelingen gebruik maken. De mogelijkheden die door de markt worden aangeboden en dat wat door onze inwoners wordt gebruikt, wijkt in toenemende mate van elkaar af. Systemen en hun onderlinge relatie/uitwisseling worden complexer en dat vraagt om heroverweging. Ook de sterke afhankelijkheid van de IT-systemen en daarmee onze kwetsbaarheid blijft een risico. De grote(re) incidenten die we hebben

				afgelopen jaar hebben ervaren onderstrepen dit.
Bandbreedte in begroting voor onzekerheid	Matig (25%)	8.200.000	2.050.000	De begroting en meerjarenraming van de sociale dienst kent een bandbreedte, gezien de grote onzekerheden. De onderkant van de bandbreedte is in de begroting toegepast voor de budgetten en gemeentelijke bijdragen. Er is daarmee een risico dat budgetten en gemeentelijke bijdragen hoger worden. Ten opzichte van de bovenkant van de bandbreedte is het maximale risico € 8,2 miljoen. Hiervan is 25% in de risicoparagraaf opgenomen.
Energietoeslag	Gemiddeld (50%)	870.000	435.000	Voor de Energietoeslag is er landelijk € 1,4 miljard beschikbaar gesteld. Voor de Drechtsteden is er in totaal circa € 21,3 budget beschikbaar gesteld. Aangezien de Drechtsteden bij de toekenning van de energietoeslag voor een ruimere doelgroep hebben gekozen dan waarvoor het Rijk middelen beschikbaar heeft gesteld en het bereik hoger ligt dan verwacht, zullen de uitgaven energietoeslag naar verwachting € 24,5 miljoen bedragen. Deze uitgaven zijn gebaseerd op een prognose waarbij een inschatting is gemaakt van de nog te ontvangen en af te handelen aanvragen. De overschrijding ten opzichte van het beschikbaar gestelde budget bedraagt € 3,1 miljoen. Bij de verwachte aantal aanvragen is niet uitgegaan van 100% bereik. Het verschil tussen de begrote uitgaven en de uitgaven bij een bereik van 100% is het vermelde risico. Het tekort t.o.v. de Rijksbudgetten bij de jaarrekening 2022 bedraagt € 4,0 mln.
Totaal			2.635.000	

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen een basisset van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarstukken. Het betreft schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Aangezien de GR Sociaal geen grondexploitatie heeft en geen gemeentelijke belastingen heft, zijn deze kengetallen niet opgenomen. Naast de door de BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

	Realisatie 2022	Begr. 2023 (*)	Realisatie 2023
Netto schuldquote	0%	3%	7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	0%	3%	6%
Solvabiliteitsratio	0%	0%	1%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
Ratio weerstandsvermogen	0	Niet bekend	0

(*) Begroting 2023 is op basis van de primaire begroting 2023 SDD

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GR Sociaal ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. De GR Sociaal heeft een netto schuldquote van 7%. Dit geeft aan dat de GR Sociaal in staat is om met haar eigen middelen aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote weergegeven zonder en met correctie voor verstrekte leningen. Met correctie voor leningen bedraagt de netto schuldquote van de GR Sociaal 6%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de GR Sociaal in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsrisico wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio zich tussen de 30% en 80%. De GR Sociaal heeft een ratio van 1% wat zou aangeven dat het bezit van de GR Sociaal relatief zwaar belast is met schuld. Kijkende naar de wijze waarop de GR Sociaal is gefinancierd, is een lage solvabiliteitsratio conform de verwachtingen. Immers, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen mag de GR Sociaal een beperkte structurele weerstandscapaciteit in de vorm van reserves aanhouden. Hierdoor heeft de GR Sociaal een beperkt eigen vermogen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtneming van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen VNG norm voor het niveau van dit kengetal.

Ratio weerstandsvermogen

De weerstandsratio geeft de verhouding tussen de risico's en het weerstandsvermogen van de GR Sociaal. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, post onvoorzien en de stille reserves. De GR Sociaal heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de reserves, ofwel € 450.000. Het totaal van de risico's bedraagt afgerond € 2,6 miljoen. Hiermee is de weerstandsratio gelijk aan 0,2. De ratio is onvoldoende. Uitgangspunt is echter dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GR Sociaal wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. In de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van de GR Sociaal is vastgelegd dat de weerstandscapaciteit van de GR Sociaal een incidenteel karakter heeft en op zeer beperkte basis structurele capaciteit (in de vorm van reserves) wordt georganiseerd. In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Gevolg hiervan is dat gemeenten direct aangesproken worden indien financiële tegenvallers van enig omvang zich voordoen.

3.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

De GR Sociaal heeft een beperkt aantal kapitaalgoederen. Het grootste deel bestaat uit gedane investeringen (verbouwingen) in en aan het pand aan de Hellingen, meubilair en de inrichting van het Werkplein. De GR Sociaal heeft voor het pand de Hellingen met de eigenaar, gemeente Dordrecht, een huurcontract afgesloten. De onderhoudskosten van deze panden worden opgevangen binnen de exploitatie van de GR Sociaal.

Onder kapitaalgoederen wordt verstaan: de in eigendom verkregen terreinen of in huur genomen gebouwen en installaties. Hieronder vallen de volgende locaties:

- Het onderkomen Bakestein in Zwijndrecht (huur).
- Het onderkomen de Lockhorst in Sliedrecht.
- Het onderkomen aan de Snelliusstraat (Kamerlingh Onnesweg) te Dordrecht.

De drie locaties zijn in goede conditie en worden regelmatig geïnspecteerd door externe organisaties (brand- en bedrijfsschadeverzekeraar) en/of door Drechtwerk ingehuurd installatiebedrijven.

De GR-Sociaal onderdeel Drechtwerk heeft in het jaar 2023, een jaar eerder dan gebruikelijk maar ingegeven daar het nu onder de GR-Sociaal valt, een meerjarig beheerplan/onderhoudsplan voor haar gebouwen opgesteld. De gebouwen van de GR-Sociaal/Drechtwerk aan de Snelliusstraat te Dordrecht zijn gebouwd op in erfpacht uitgegeven gronden. Deze erfpachtovereenkomst loopt in 2039 af.

De looptijd van het beheerplan is afgestemd op de einddatum van het erfpachtcontract.

Beleidskader

Door de samenvoeging met de GR Drechtwerk heeft Het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal een nieuwe Nota Activabeleid 2023 vastgesteld. Deze nota geeft weer hoe binnen de GR Sociaal wordt om gegaan met investeringen, die meerjarig worden gebruikt. Aan de Nota Activabeleid 2023 liggen het meest recente BBV en de notitie Materiële Vaste Activa van de commissie BBV ten grondslag. De nota geldt voor de aanschaf van nieuwe investeringen. Voor de bestaande activa verandert er niets. De financiële impact van deze nota in relatie tot de bestaande activa bedraagt nihil.

3.3 FINANCIERING

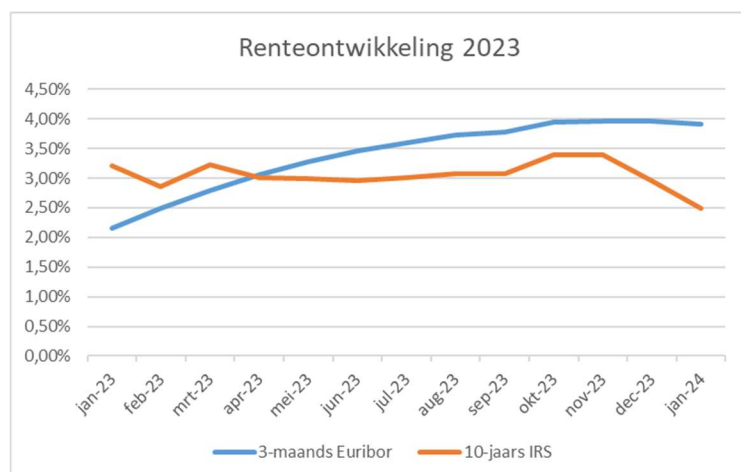
Algemeen

De inflatie is in 2023 niet verder gestegen, waar dat in 2022 wel het geval was. Dit werd toen voornamelijk veroorzaakt door hoge olie-, gas- en energieprijzen. Wel heeft de Europese Centrale Bank (ECB) ook in 2023 nog meerdere renteverhogingen doorgevoerd die doorwerken in de marktrentetarieven. Met name de tarieven op de geldmarkt, dus voor looptijden tot een jaar, zijn daardoor relatief hoog. De 10-jaarsrente, die in 2022 steeg van 0,30% naar 3,20%, heeft een groot deel van het jaar rond de 3,00% geschommeld, maar daalde in de laatste twee maanden van het jaar stevig van 3,39% op 1 november naar 2,49% ultimo 2023.

Voor de 3-maands Euribor zagen wij een vergelijkbare ontwikkeling. Waar 2022 een verschuiving liet zien van +/- 0,57% in januari tot een positief percentage van 2,18 aan het einde van het jaar, hebben wij in 2023 maandelijks stijgingen gezien, om aan het eind van het jaar op een percentage van 3,91% uit te komen. De stijging is in lijn met de renteverhogingen die de ECB heeft doorgevoerd. De rente op de geldmarkt volgt de rente van de ECB en is de basis voor de vergoeding die gemeenten op hun rekening courant bij de schatkist ontvangen. Eind 2023 werd hier een rente vergoed van 3,90%.

De marktverwachting is dat de korte rente zal teruglopen (vanaf het moment dat de ECB haar tarieven weer zal laten dalen). Dit moment wordt vooralsnog ingeschat in het tweede kwartaal. De lange rente zal in de loop van de tijd waarschijnlijk juist iets oplopen. Daarmee ontstaat weer een reguliere rentecurve, waarbij kort geld goedkoper is dan lang geld en het voorfinancieren van liquiditeitsbehoefte met rekening courant krediet en/of kasgeldleningen de meest efficiënte financieringsmethodiek zal zijn. De financieringsfunctie van GR sociaal dient uitsluitend de publieke taak. Zij voert een prudent beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

De ontwikkeling van de rente gedurende 2023 kan als volgt worden weergegeven:

Bedacht moet worden dat, indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, er thans opslagen gelden bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedroeg dit eind 2023 circa 0,25%. Deze opslag is meer dan verdubbeld en bij langere looptijden (langer dan 30 jaar) zagen wij opslagen van rond de 0,60%.

Interne rente

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteert GR Sociaal een percentage van 1,0%.

Renteschema 2023

De externe rentelasten over de lange financiering	€ 329.128
De externe rentelasten over de korte financiering	€ -167.955
De externe rentebaten	-/- € 37.920
<i>Saldo rentelasten en rentebaten</i>	€ 123.253
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € -
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € -
De rentebaait van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ € -
	-/- € -
<i>Aan taakvelden toe te rekenen externe rente</i>	€ 123.253
Rente over eigen vermogen	€ -
Rente over voorzieningen	€ -
<i>Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente</i>	€ 123.253
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 47.501
Renteresultaat op het taakveld treasury	-/- € -75.752
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 123.253
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 47.501
Verschil (absoluut)	€ -75.752
Verschil (procentueel)	-61,5%

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag een bedrag van 2% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist worden gehouden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Uit onderstaande tabel blijkt dat het drempelbedrag van € 5.938.000 niet is overschreden.

Bedragen x € 1.000,-

1) Benutting drempelbedrag Schatkistbankieren 2023:

Begrotingstotaal	€	296.879
Wettelijk percentage		2,00%
Drempelbedrag	€	5.938

2) Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2023:

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
gemiddeld positieve banksaldi	€ 996	€ 611	€ 2.050	€ 2.740
Ruimte (+) of Overschrijding (-)	€ 4.942	€ 5.327	€ 3.888	€ 3.198

Interne ontwikkelingen

Financiering

Door de samenvoeging met GR Drechtwerk zijn drie langlopende leningen overgenomen. Hierdoor bedraagt de langlopende schuld van GR sociaal per 31 december 2023 € 22,3 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van deze leningenportefeuille per ultimo 2023 is 1,76%.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop een gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. De limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,2%). Voor het jaar 2023 bedroeg de kasgeldlimiet € 24,3 miljoen. In onderstaande tabel is de benutting van de kasgeldlimiet over 2023 weergegeven.

Tabel 1 Verloop kasgeldlimiet 2023

Bedragen x € 1.000,-

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€ 10.618	€ 8.684	€ 7.619-	€ 9.516-
Kasgeldlimiet	€ 24.345	€ 24.345	€ 24.345	€ 24.345
Overschrijding kasgeldlimiet	-	-	-	-
Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 13.727	€ 15.661	€ 31.964	€ 33.861

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de GR Sociaal binnen de kasgeldlimiet heeft geopereerd. Om binnen de kredietlimiet van de BNG te blijven zijn er vijf kasgeldleningen aangetrokken van gemiddeld € 12,6 miljoen tegen een gemiddelde rente van 2,7%.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op grond van het eerder in deze paragraaf vermelde begrotingstotaal bedroeg de renterisiconorm van de GR Sociaal over 2023 € 59,4 miljoen.

De toetsing aan renterisiconorm luidt daarmee als volgt:

Tabel 2 Toetsing renterisiconorm 2023

	Bedragen x € 1.000,-	
Bedrag renteherzieningen	€	-
Bedrag aflossingen	€	1.028
Totaal renterisico	€	1.028
Renterisiconorm (€ 296,9 miljoen x 20%)	€	59.376
Ruimte onder de norm	€	58.348

Uit deze berekening komt naar voren dat GR Sociaal met haar langlopende financieringsportefeuille in 2023 binnen de renterisiconorm heeft geopereerd.

Kredietrisico's

De GR Sociaal loopt een zeer laag kredietrisico op uitzettingen. Uitzettingen zijn binnen de Wet fido gedefinieerd als verstrekte geldleningen en beleggingen. Per eind 2023 beschikte de GR Sociaal over de volgende uitzettingen:

Tabel 3 Overzicht uitzettingen

	Bedragen x € 1.000	
Omschrijving	Per 1 januari 2023	Per 31 december 2023
Leningen Stroomlijn BV	€ 500	€ 500
Lening Baanbrekend Detacheren BV	€ 300	€ 300
Confed (vh AssemblyPartner BV)	€ 1.132	€ 1.132
Totaal	€ 1.932	€ 1.932

Een deels in 2020 (€ 255.000) en deels in 2022 (€ 245.000) aan Stroomlijn BV verstrekte lening van totaal € 500.000 loopt nog tot 2025. Het rentetarief op deze lening is 3-maands Euribor met een opslag van 1,0%.

Aan Baanbrekend Detacheren BV is eind 2019 een 5-jarige lening van € 500.000 verstrekt tegen een rente gebaseerd op het 3-maand Euribortarief met een opslag van 1,0%. Hiervan staat nog € 300.000 open.

Vanuit GR Drechtwerk is er aan de voormalige deelneming AssemblyPartner BV, nu Confed, een lening verstrekt. De hoofdsom van de lening bedraagt per 31 december 2023 € 1.131.800

De GR Sociaal loopt geen kredietrisico's uit verstrekte borgstellingen.

Informatievoorziening

Op grond van de bepalingen in het Financieringsstatuut beschikt de GR Sociaal over een Treasury Comité waaraan ook de algemeen directeur deelneemt. In dit overleg kunnen alle aspecten die samenhangen met de uitvoering van de financieringsfunctie aan de orde komen. In 2023 is het Treasury Comité eenmaal bijeengekomen.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de GR Sociaal. Naast de BNG houdt de GR Sociaal een rekening aan bij Rabobank en ING. Hier vindt vrijwel geen betalingsverkeer op plaats, deze worden met name aangehouden voor het openen en beheren van leefgeldrekeningen van afdeling Bewindvoering.

3.4 BEDRIJFSVOERING

In deze paragraaf in de jaarrekening van 2023 hebben we vooral ingezoomd op cijfers rondom klantmetingen, klanttevredenheid, bezwaar en privacy. Deze inhoud heeft inmiddels een plek gekregen binnen de opgave dienstverlening. Vanaf nu rapporteren we in deze paragraaf daarom puur wat we bereikt hebben op de inhoudelijke punten die in deze paragraaf in de begroting stonden. De inhoud en cijfers rondom klantmetingen, klanttevredenheid, bezwaar en privacy zij dus terug te vinden in hoofdstuk 2 onder Dienstverlening. De onderwerpen hieronder komen soms in meer of mindere mate ook terug in hoofdstuk 2 bij bedrijfsvoering. We benoemen ze echter ook hier nog expliciet.

Achtereenvolgens komt aan bod:

1. Organisatieontwikkeling
2. ICT
3. Informatievoorziening
4. Huisvesting
5. Rechtmatigheid
6. Dienstverleningsovereenkomsten

Organisatieontwikkeling

Begin 2023 zijn de GR Drechtwerk en de GR Sociaal samen verder gegaan in de aangepaste GR Sociaal. Daarbij zijn 2 organisatieonderdelen ontstaan: Sociale Dienst Drechtsteden en Drechtwerk. 2023 was daarmee ook het eerste jaar waarin er geen ontvlechting, samenvoeging of bestuurlijke wijzigingen waren voor de GR Sociaal. De focus kon daarmee dus liggen op de inhoud en het verder bouwen aan de organisatieonderdelen.

Daaropvolgend is in 2023 de organisatiestructuur heringericht op 5 opgaven, de 3 inhoudelijke opgaven zoals deze in deze begroting zijn opgenomen en de opgaven "Dienstverlening" en "Bedrijfsvoering". Taken en werkzaamheden zijn per 1 september 2023 logisch bij elkaar gevoegd en samengebracht, zodat er meer eenheid, overzicht en duidelijkheid ontstaat in de samenwerking en werkzaamheden. En daarmee ook eenvoud en integraliteit makkelijker tot stand kan komen. Deze gehele herinrichting heeft in nauw overleg met alle medewerkers en goede betrokkenheid van de OR plaatsgevonden. We zien inmiddels ook al de eerste voordelen hiervan. Medewerkers vinden elkaar sneller, dubbelingen en onlogische zaken worden sneller zichtbaar en daarmee ook op te lossen en te verbeteren. Nu de stof is neergedaald staat 2024 in het teken van vereenvoudigen, integraal werken aan inwonersvragen, innoveren en dubbelingen uit de processen halen; met andere woorden effectiever en efficiënter voor de inwoners aan de slag.

ICT

In 2023 is de overgang naar het Rekencentrum bij KPN en de overgang naar de Digitale WerkRuimte voor alle medewerkers van het organisatieonderdeel Sociale Dienst Drechtsteden voorzien, maar helaas is de planning uitgelopen in de regio, waardoor de overgang nu voorzien is in 2024. Door de uitloop is in elk geval extra inzet en langer inzet nodig op het project aan onze kant. Wel hebben we als GR Sociaal al het maatwerk dat we hadden in 2023 kunnen vervangen door gestandaardiseerde software. Een mooie mijlpaal, waarin van meer dan 80 maatwerkzaken afscheid is genomen en ook de informatiehuishouding flink is opgeschoond en opnieuw ingericht. Het regionale programma ICT beweegt vraagt in elk geval dus ook nog in 2024 de nodige inspanningen van de GR Sociaal, omdat het alle medewerkers raakt, het een complex landschap betreft en in sommige gevallen verouderde systemen worden gebruikt. Ook kan het onvoorzien tot kosten leiden in 2024 waar geen rekening mee was gehouden. Voorbeelden die nu al aan de orde zijn is bijvoorbeeld alsnog een MS teams training voor alle medewerkers (omdat deze regionaal niet (meer) wordt aangeboden, onverwachte extra vervanging van devices, omdat deze niet blijken te werken bij de overgang naar de nieuwe manier van werken, verlenging projectleider vanwege uitloop.

Informatievoorziening

In 2023 heeft de GR ervoor gekozen om voor elke gemeente een gemeentegerichte rapportage op te leveren. Idealiter wordt deze informatie in de toekomst via het dashboard verstrekt, maar door de regionale freeze op ICT was het in 2023 (en begin 2024) niet mogelijk om nieuwe databronnen en applicaties aan het dataplatform te koppelen. Om tegemoet te komen aan de vraag van gemeenten, is daarom besloten om aparte rapportages op te leveren aan de gemeenten, waarin zowel financiën als inhoud samen komen. Met 5 van de 7 gemeenten hebben nav de rapportages ook inhoudelijk gesprekken plaatsgevonden, om bepaalde trends en ontwikkeling met elkaar beter te kunnen duiden.

In 2024 krijgt dit zeker het vervolg, maar de intentie blijft om de financiële cijfers uiteindelijk in enkele stappen via de dashboards beschikbaar te gaan stellen.

Toekomstige huisvesting GR Sociaal

Samen met de Gemeente Dordrecht, De Bibliotheek Aan Zet en Dordrecht Marketing wordt gewerkt aan de realisatie van een gezamenlijk nieuw onderkomen: Het Dordthuis. De huurovereenkomst van het huidige pand aan de Hellingen/Spuiboulevard loopt tot en met 2025. Deze locatie maakt onderdeel uit van de herontwikkeling van de Spuiboulevard en wordt gesloopt. De samenwerking met de eerder genoemde partijen richt zich met name op de gezamenlijke publieke dienstverlening. De GR Sociaal is daarmee mede ontwikkelaar van het dienstverleningsconcept en zal de benodigde ruimte huren van de gemeente Dordrecht. Voor de basisafspraken is een aantal jaar geleden een bestuurlijke Samenwerkingsovereenkomst (SOK) getekend. Tijdens het traject bleek dat verhuur niet BTW belast kan. Het effect is dat bij de gemeente Dordrecht moet worden opgehoogd in de orde van grootte van € 8 mln. Het college van Dordrecht heeft het bestuur van GR Sociaal verzocht om voor een gedeelte van de medewerkers een alternatieve locatie in de nabijheid van het Dordthuis te onderzoeken. In die omgeving is een tweetal locaties die hier mogelijk geschikt voor te maken zijn. Onderdeel van dit proces is ook om een gedeelte uit te plaatsen naar het pand van Drechtwerk. Voor deze onderdelen worden samen met de gemeente Dordrecht businesscases opgesteld. De kosten hiervoor worden door de gemeente Dordrecht gedragen. Afhankelijk van de uitkomst van deze businesscases zal een definitieve keuze gemaakt moeten worden over de toekomstige huisvesting van de GR Sociaal. Het bestuur wordt hier separaat van de P&C stukken in meegenomen zodra er meer duidelijkheid is.

Dienstverleningsovereenkomsten

De GR Sociaal heeft twee soorten dienstverleningsovereenkomsten. Enerzijds dienstverlening aan de GRS en anderzijds dienstverlening vanuit de GRS aan de regiogemeenten. In de eerste categorie valt de dienstverlening van de Servicegemeente Dordrecht aan de GR Sociaal. Deze DVO loopt tot eind 2025. Dit vindt in nauw overleg met de Servicegemeente plaats, waarbij ook de evaluatie en het nieuwe financieringsmodel integraal worden meegenomen. Omdat deze 2 zaken nog in ontwikkeling zijn in 2023 is in overleg met de Servicegemeente afgesproken dat de GR in 2024 een keuze maakt met betrekking tot de verlenging.

In het andere geval gaat het onder andere om de dienstverleningsovereenkomsten voor Beschermd wonen & Opvang (met de centrumgemeente Dordrecht), uitvoering wet Inburgering en het verstrekken van leefgeld aan Oekraïense vluchtelingen. Alle DVO's worden periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Bij de stukken is op verzoek van gemeenten een overzicht van alle lopende DVO's toegevoegd.

Rechtmatigheid

De controles van het interne VIC team (Verbijzondere Interne Controle) geven het volgende beeld van de geconstateerde onrechtmatigheden.

Financiële tekortkomingen op gebied van Getrouwheid

De financiële fout over 2023 bedraagt ruim € 0,9 mln. en blijft daarmee ruim binnen de norm en ook ruim onder de constatering van de voorgaande jaren. De onderzoeken worden gedurende het jaar gedaan in samenspraak met onze accountant en in onafhankelijkheid. De accountant kan daarmee de gedane constatering dupliceren in haar onderzoek en het geeft de organisatie de mogelijkheid direct te reageren op de onvolkomenheden en deze te herstellen. Zo zijn de onvolkomenheden met betrekking tot de identificatie van de WMO klanten in 2023 volledig hersteld. Het gaat de identificatie om dat er bij een huisbezoek of contact via beeldbellen vastgelegd moet worden of de identificatie op de juiste wijze is gebeurd.

De hoogste financiële fouten (>€ 25.000) voor 2023 hebben betrekking op de onderdelen:

- Inhuur	P.M. (volledig hersteld)
- Leenbijstand LO	€ 188.725
- Subsidies	€ 97.283
- Ingangsdatum statushouders (MT besluit)	€ 47.913
- Energietoeslag	€ 33.255
- Loonkostensubsidie	€ 30.914
- Begeleid Werken	€ 33.558

De financiële onzekerheid over 2023 bedraagt € 549.186 ook deze blijft binnen de norm.

De hoogste financiële onzekerheden (>€ 30.000) voor 2023 zijn:

- Leenbijstand Lo	€ 278.315
- Subsidies	€ 243.949

Financiële tekortkomingen op gebied van Rechtmatigheid

De financiële fout over 2023 bedraagt in totaal € 442.177, en blijft daarmee binnen de norm.

De financiële fouten, >€ 25.000 voor 2023, hebben betrekking op de onderdelen:

- De collectieve zorgverzekering	€ 51.255
- Inkoop en aanbesteding	€ 390.955

Rechtmatigheidsverantwoording

De hierboven genoemde fouten op inkoop en Aanbesteding worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (zie paragraaf 4.6)

Deze onrechtmatigheid wordt veroorzaakt, doordat er bij drie overeenkomsten het aanbestedingsbedrag is overschreden zonder de aanbestedingsprocedure te volgen.

Twee overeenkomsten zijn in 2023 beëindigd en zullen in 2024 niet meer voorkomen. Om te voorkomen dat op dit punt onrechtmatigheden ontstaan vindt sturing plaats op de inkoopprocessen met behulp van de Servicegemeente Dordrecht op de (nieuwe) contracten en door het verder vervolmaken van het contractenregister zodat ook het systeem van contractmanagement nog meer ondersteunend kan zijn aan het management. Overigens zullen onrechtmatigheden op dit vlak altijd blijven voorkomen omdat contractwaarde over de afgelopen vier jaar wordt bepaald en de vraag dan ook is om feitelijk vier jaar vooruit te kijken. Dat brengt ons bij de derde overeenkomst die betrekking heeft op de ondersteuning bij de ontwikkeling van het Dordhuis. Doordat het proces langer duurt dan verwacht lopen de activiteiten en kosten langer door en worden over de jaren heen de drempelwaarden voor aanbesteding overschreden. Met de vraag van de gemeente Dordrecht met betrekking om ook alternatieve huisvesting voor de GRSociaal te onderzoeken loopt deze onrechtmatigheid mogelijk op. In het proces van huisvesting is het niet logisch om in het proces van adviseur te wisselen dus tot aan de uiteindelijke verhuizing medio 2026 is dit een terugkerende onrechtmatigheid. Wel zal in de komende jaren bij de benodigde extra diensten deze als aparte vraag uitgezet worden op de markt om de onrechtmatigheid niet nodeloos te laten oplopen.

Begrotingscriterium

De begrotingsonrechtmatigheden vallen volledig binnen het vastgesteld beleid en wetgeving. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door de Energietoeslag, dit is tijdig gemeld/ besproken met het bestuur. De begroting wordt gewijzigd in de voorjaarsbrief, daarna is er geen ruimte in het tijdspad om begrotingswijzigingen door te voeren i.v.m. de zienswijzeprocedure. De GRS rapporteert bij de najaarsbrief de verwachte afwijkingen, dan wel wordt het bestuur afzonderlijk geïnformeerd.

3.5 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

In de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen.

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is overheden transparanter te maken. Veel meer dan de Wet openbaarheid van bestuur – de voorganger van de Woo – legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. De actieve openbaarmakingsplicht vergde een aanpassing van de interne informatiehuishouding en de administratieve processen binnen de organisatie. In 2023 is de invulling van de rol als contactpersoon geëvalueerd op basis van de ervaringen die zijn opgedaan. De mogelijk extra werkdruk die dit met zich meebrengt zal in kaart worden gebracht en indien noodzakelijk volgt een apart voorstel richting bestuur hoe hiermee om te gaan. Inmiddels wordt hiertoe in de voorjaarsbrief en begroting 2025 apart aandacht aan besteed.

Het aantal omvangrijke Woo-verzoeken neemt toe, ook bij de GR Sociaal. Dit levert voor de GR Sociaal een hoge werkdruk op en legt druk op de ambtenaren die hiermee bezig zijn. Steeds vaker worden duizenden documenten opgevraagd, wat een onevenredige verzwaring van de werkdruk met zich meebrengt. Begin 2023 is het meest omvangrijke verzoek wat tot dan toe was ingediend afgerond en zijn duizenden documenten geanonimiseerd verstrekt. Aanvullend hierop zijn 6 nieuwe verzoeken ingediend, 4 betrekking hebbend op de Participatiewet (en allerlei detailinformatie rondom beleid, uitvoering en handhaving, 2 op de Wmo. Tevens hebben alle gemeenten in de Drechtsteden een Woo verzoek inzake de uitvoering van de Wmo ontvangen, waarbij de GR Sociaal informatie heeft moeten aanleveren. Tot slot valt op dat we meer en meer informerende vragen krijgen, die niet direct tot een uiteindelijk Woo verzoek leiden, maar wel capaciteit vragen qua beantwoording en uitzoekwerk.

Qua actieve openbaarmaking openbaart de GR Sociaal verder al sinds langere tijd alle stukken van het Algemeen Bestuur, alle beleidsstukken (in concept en besluitvorming) en is gewerkt om ook informatie over klachten actief openbaar te maken via de website, 1 van de eisen van de Woo. Tot slot is de informatie over de Woo op de website geactualiseerd en verduidelijkt voor inwoners.

3.6 VERBONDEN PARTIJEN

Deze paragraaf verschaft inzicht in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de GR Sociaal bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Volgens artikel 15 BBV bevat de paragraaf tenminste de visie en de beleidsvoornemens op de verbonden partij in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de programmabegroting.

In de jaarstukken 2022 waren 2 verbonden partijen van de GR Sociaal opgenomen. Na de samenvoeging met de GR Drechtwerk is het aantal verbonden partijen met 3 toegenomen.

De GR Sociaal participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GR Sociaal zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. Het Algemeen bestuur GR Sociaal kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt:

- *bestuurlijk belang*: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- *financieel belang*: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GR Sociaal participeert in de volgende vijf (privaatrechtelijk) verbonden partijen:

1. Baanbrekend Detacheren BV
2. Stroomlijn BV
3. WerXaam BV
4. Fris Facilitair BV
5. Drechtwerk BV

Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties
Naam verbonden partij	Baanbrekend Detacheren BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	De vennootschap heeft ten doel het detacheren van inwoners, van de Drechtstedengemeenten, met afstand tot de arbeidsmarkt als bedoeld in de Participatiewet.
Omvang van financieel belang	Medio oktober 2018 is Baanbrekend Detacheren BV ontstaan, uit de Statutenwijziging van Drechtwerk Diversiteit B.V. Daarbij heeft de GRD 50% van de aandelen verworven van Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk, tot dan toe enig aandeelhouder van deze vennootschap. Vanaf 1 januari 2019 worden de exploitatielasten van de vennootschap, bestaande uit personeelskosten van gedetacheerden en apparaatslasten, gefinancierd uit de volgende inkomstenstromen: (a) Inkomsten uit detacheringen, (b) ontvangsten uit Loonkostensubsidie en (c) inkomsten uit de dienstverleningsovereenkomst met de GR Sociaal. De GR Sociaal bezit 50 aandelen B, elk nominaal groot € 1. De overige aandelen zijn in handen van Drechtwerk. Eind 2022 heeft de GR Sociaal het belang van Drechtwerk tegen nominale waarde overgenomen, waardoor zij nu enig aandeelhouder is. In 2019 is er een lening verstrekt ter grootte van € 500.000, met een looptijd van 5 jaar. In 2022 is hierop € 200.000 afgelost, waardoor de restschuld per eind 2022 € 300.000 bedraagt.
Bestuurlijk belang	De Drechtraad heeft op 6 februari 2018 besloten om deel te nemen aan een BV die ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders waren. Eind 2022 heeft de GR Sociaal het belang van Drechtwerk tegen nominale waarde overgenomen, waardoor zij nu enig aandeelhouder is.
Deelnemende partijen	Aandeelhouders: GR Sociaal is sinds 2022 enig aandeelhouder. Gedetacheerden: inwoners uit de Drechtsteden met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit de P-wet. Klanten: het klantenbestand bestaat met name uit organisaties die al gebruik maakten van de detacheringconstructie van de GR Sociaal.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Een toekomstbestendige, professionele uitvoeringsorganisatie voor het detacheren van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt met het oog op stabiliteit en participatie van deze doelgroep en het stimuleren van duurzame uitstroom uit de uitkering.
Actuele opgaven van verbonden partij	<ul style="list-style-type: none"> • Rechtmatige en doelmatige organisatie van detachering van de doelgroep P-wet en Wajong; • Begeleiding en ontwikkeling van de medewerker; • Stimuleren van duurzame uitstroom naar regulier werk bij een reguliere werkgever.

Ontwikkelingen

In 2023 heeft de gewenste aanpassing van de governance structuur plaatsgevonden. Het oude bestuur (wethouder Heijkoop en wethouder Flach) is teruggetreden en de directeur Drechtwerk & Werk (Dhr. Drost) heeft hun plaats ingenomen. Voortaan vertegenwoordigt wethouder Benschop de GR Sociaal in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Dit jaar heeft met name in het teken gestaan van intensivering van de samenwerking met Drechtwerk en de toekomst van detacheren binnen de GR Sociaal. Samen met Drechtwerk zijn de verschillende detacheringsactiviteiten geïnventariseerd en is een eerste schets gemaakt voor toekomstige inrichting van detacheren binnen de GR Sociaal. Komend jaar worden deze scenario's op een aantal gebieden nader onderzocht en wordt er toegewerkt naar een uitgewerkt voorstel, dat ter besluitvorming kan worden voorgelegd.

Vooruitlopend op definitieve samenvoeging is Baanbrekend Detacheren halverwege oktober verhuisd naar de locatie van Drechtwerk en zijn de voorbereidingen getroffen om de teams Trajectbegeleiding en Backoffice per 1 januari 2024 onder operationele aansturing van Drechtwerk te brengen.

Halverwege december is er een akkoord gekomen over de verlenging van de Cao Aan de Slag voor een periode van 1 jaar. Hoewel de structurele dekking vanuit het Rijk ontbreekt, hebben Cao-partijen toch overeenstemming weten te bereiken over verbeterde arbeidsvoorwaarden. De compensatie die de medewerkers over het afgelopen jaar ontvangen is in december uitbetaald en wordt middels een extra opslag per 1 januari 2024 doorberekend in de inleentarieven.

Financieel belang

Aandelenkapitaal GRS 100% van het aandelenkapitaal, nominale waarde € 50.

Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar € 209.928 Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar n.n.b.

Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar € 924.679 Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar n.n.b.

Jaarlijkse bijdrage € 0,8 mln.

Toelichting financieel belang Het voorlopige resultaat, na afschrijvingen voor belastingen over 2023 bedraagt ruim € 35.900 negatief. In dit resultaat is onder meer de eenmalige financiële compensatie 2023 aan de medewerkers vanuit Cao Aan de Slag meegenomen. Beleidsmatige resultaten: Gedurende 2023 had BBDeta gemiddeld 80 medewerkers in dienst. De totale instroom bedroeg 22 nieuwe medewerkers. Daar stond een uitstroom tegenover van 34 medewerkers, waarvan 3 medewerkers uitstroonden vanwege ziekte of andere redenen. Van de overgebleven 31 medewerkers gingen er 21 in dienst bij de inlener of een andere reguliere werkgever (67%). Los van de directe besparingen die een dienstverband bij BBDeta oplevert (de medewerker is immers uit de uitkering), is de doelstelling van het instrument detacheren het stimuleren van duurzame uitstroom. In totaal zijn sinds de start inmiddels 279 medewerkers uitgestroomd, waarvan 113 medewerkers naar een vaste baan bij een reguliere werkgever. Daarmee is ruim 40% van onze uitstroom te betitelen als duurzaam. Voor de uitvoering van de detacheringsactiviteiten ontvangt Baanbrekend Detacheren BV een vergoeding van de SDD.

Vaststelling begroting en jaarrekening	De jaarrekening 2022 is opgemaakt. De accountant heeft de jaarrekening gecontroleerd en op 8 december 2023 een goedkeurende controleverklaring afgegeven. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal plaatsvinden op 12 februari 2024. Naast vaststelling van deze jaarrekening staat dan ook de formele vaststelling van de begroting 2024 op de agenda. Deze begroting werd op 17 januari 2024 vastgesteld door het bestuur.
Financieel resultaat	Het voorlopige resultaat, na afschrijvingen voor belastingen over 2023 bedraagt € 35.900 negatief
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de Verbonden Partij het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening(en) niet worden terugbetaald. De financiële situatie bij een van de grootste klanten van Baanbrekend Detacheren, Confed in Dordrecht, is kwetsbaar en wordt actief gemonitord.

Naam verbonden partij	Stroomlijn BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, en het op efficiënte wijze uitvoering geven daaraan.
Omvang van financieel belang	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1). In 2020 is er een overeenkomst van geldlening getekend voor een lening u/g aan Stroomlijn BV van maximaal € 500.000 (DR 14 januari 2020). Hiervan is € 255.000 in 2020 uitbetaald. In 2022 is de lening aan Stroomlijn BV met € 245.000 verhoogd tot een bedrag van € 500.000. Ter verbetering van de vermogenspositie van Stroomlijn BV heeft per 21 januari 2020 een agiostorting plaatsgevonden ter grootte van € 450.000. Ten slotte financiert de SDD deels de regiekosten en draagt daarmee mede bij aan de exploitatiekosten van Stroomlijn BV.
Bestuurlijk belang	In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders wordt de GR Sociaal vertegenwoordigd door twee bestuurders die namens het Algemeen Bestuur de rol van eigenaar van Stroomlijn vervullen. Er is een nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen de rol van het Algemeen Bestuur als eigenaar en die van de opdrachtgevers (o.a. SDD).
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV. Stroomlijn kent naast de Sociale Dienst Drechtsteden ook andere opdrachtgevers. Zo is in 2023 aansturing gegeven aan het Jeugdwet vervoer (SOJ), het vervoer van Baanbrekend Drechtsteden, het leerlingenvervoer, gymvervoer, vervoer vanuit de wet langdurige zorg, beschermd wonen en regisseur OV in DMG concessie voor de ketenmobiliteit.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	De GR Sociaal is namens de de gemeenten in de Drechtsteden verantwoordelijk voor het organiseren en (doen) uitvoeren van het doelgroepenvervoer zoals bedoeld in de WMO 2015. Daarnaast is individueel vervoer nodig voor medewerkers in de participatiewet bij Drechtwerk Stroomlijn regisseert en coördineert dit doelgroepenvervoer. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.

Actuele opgaven van verbonden partij	Stroomlijn is het mobiliteitsplatform voor de Drechtsteden. Het regelt passend vervoer voor de inwoners via het doelgroepenvervoer. Door het ontwikkelbedrijf worden mensen opgeleid tot een kwalitatief goede chauffeur. Stroomlijn richt zich daarnaast in opdracht van de aandeelhouders op de betaalbaarheid van de systemen, de opgave 'De Bereikbare Stad en Regio' en het verduurzamen van het vervoer via het zero emissie convenant doelgroepenvervoer.
Ontwikkelingen	De regionale opgave Energieneutraal Drechtsteden in 2050 stimuleert Stroomlijn om verdere stappen te ondernemen richting zero emissie doelgroepenvervoer.
Financieel belang	
Aandelenkapitaal GRS	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1).
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 450.001
Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 450.001
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 2.468.299
Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	n.n.b.
Jaarlijkse bijdrage	xxx
Toelichting financieel belang	Stroomlijn BV heeft in 2023 een resultaat van € xxx behaald.
Vaststelling begroting en jaarrekening	De jaarrekening 2023 is op 20 maart 2024 vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel resultaat	Het voorlopige resultaat voor belastingen over 2023 bedraagt € xxxx.
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening(en) niet worden terugbetaald.

Naam verbonden partij	WerXaam B.V. (DW-Groen, DW-Actief)
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	WerXaam is personeel BV van de GR Sociaal onderdeel Drechtwerk voor de benodigde marktconformiteit van arbeidsvoorwaarden en flexibiliteit van arbeid van niet-SW-personeel.
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder van aandelen. De waarde is € 18.000.
Bestuurlijk belang	De GR Sociaal is de enige aandeelhouder van deze BV. Drechtwerk bekleedt in overheidsland een bijzondere positie. Enerzijds is Drechtwerk (onder de GR-Sociaal) een publieke rechtspersoon in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, die de Wet Sociale Werkvoorziening uitvoert in opdracht van gemeenten. Anderzijds opereert Drechtwerk - als aanbieder van diensten en producten - te midden van private markten en ondernemingen. Op deze markten wordt flexibiliteit gevraagd, ook op het gebied van aanstelling en ontslag. Deze flexibiliteit kan echter niet altijd gegeven worden als het ambtelijk personeel betreft.
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is sinds de samenvoeging met GR Drechtwerk 100% aandeelhouder.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Dit is een 'personeels-BV', waar verschillende groepen medewerkers van Drechtwerk in dienst zijn die geen Wsw-indicatie hebben.
Actuele opgaven van verbonden partij	
Ontwikkelingen	Geen
Financieel belang	

Aandelenkapitaal GRS	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.		
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 18.000	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 18.000
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 809.287	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1.326.845
Jaarlijkse bijdrage	€ 0		
Toelichting financieel belang	Geen		
Vaststelling begroting en jaarrekening	Juli		
Financieel resultaat			
Risico's	Geen		

Naam verbonden partij	Drechtwerk BV
Vestigingsplaats	Dordrecht
Openbaar belang	Het bieden van (aangepaste) arbeid voor mensen met een WSW-indicatie
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal is 100% aandeelhouder van aandelen. De waarde is € 100,00
Bestuurlijk belang	De GR Sociaal is de enige aandeelhouder van deze BV.
Deelnemende partijen	De GR Sociaal is sinds de samenvoeging met GR Drechtwerk 100% aandeelhouder.

Beleidsinformatie

Verbonden doelstelling	Het uitoefenen van een hoveniersbedrijf, het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening, het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf
------------------------	--

Actuele opgaven van verbonden partij

Ontwikkelingen

Financieel belang

Aandelenkapitaal GRS	Het belang van de GR Sociaal bedraagt 100% van de aandelen.		
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.739.303	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 2.228.920
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	€ 1.154.213	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar	€ 1.947.790
Jaarlijkse bijdrage	€ 3.060.384		
Toelichting financieel belang			
Vaststelling begroting en jaarrekening	Juli		
Financieel resultaat	Zie jaarlijkse bijdrage		
Risico's			

Naam verbonden partij	FrisFacilitair BV
Vestigingsplaats	Pascalstraat 70 te Dordrecht
Openbaar belang	Het aanbieden van professionele schoonmaak- en wasserijdiensten; Het aanbieden van arbeidsontwikkeling en passend werk aan medewerkers in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening; Het aanbieden van re-integratie- en andere vergelijkbare trajecten als erkend leer-, werk- en ontwikkelbedrijf. Ter beschikking stellen van arbeidskrachten. Scholings- en trainingsactiviteiten.
Omvang van financieel belang	De GR Sociaal bezit 47% van het aandelenkapitaal. Dit is een bedrag van € 9.000.
Bestuurlijk belang	
Deelnemende partijen	ACI Mens & Ontwikkeling B.V. en GR Sociaal
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Door het leveren van facilitaire diensten, creëren wij een schone werk- en leefomgeving waar het geluk van de mens centraal staat. Met een verbindende werkwijze, creëren wij kansen voor talent met en zonder afstand tot de arbeidsmarkt.
Actuele opgaven van verbonden partij	
Ontwikkelingen	
Financieel belang	
Aandelenkapitaal GRS	47% van het aandelenkapitaal, € 9.000
Eigen vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	Eigen vermogen aan het einde van het begrotingsjaar
Vreemd vermogen aan het begin van het begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan het einde van het begrotingsjaar
Jaarlijkse bijdrage	
Toelichting financieel belang	
Vaststelling begroting en jaarrekening	
Financieel resultaat	
Risico's	Beperkt tot aandeel waarde, zie aandelenkapitaal

4 JAARREKENING

De jaarrekening bestaat uit de balans en toelichting, het overzicht van baten en lasten en toelichting, de investeringskredieten, de Rechtmatigheidsverantwoording, Wet normering topinkomens, de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa) en het overzicht van baten en lasten naar Taakvelden.

4.1 BALANS EN TOELICHTING

4.1.1 BALANS

Balans per 31 december 2023			
(bedragen x € 1.000)			
ACTIVA	2023	2022	
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa		19.666	711
Investerings met economisch nut			
overige investeringen met een economisch nut	19.666		711
Financiële vaste activa		4.838	1.250
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.217		450
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	490		0
Leningen aan deelnemingen	1.000		800
Overige langlopende leningen	1.132		0
TOTAAL VASTE ACTIVA		24.504	1.961
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden		1	1
Gereed product en handelsgoederen	1		1
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		24.261	23.336
Vorderingen op openbare lichamen	4.009		11.638
Rekening-courantverhouding met het Rijk	6.620		0
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.448		0
Overige vorderingen	12.184		11.697
Liquide middelen		3.226	18
Kas	8		9
Banken	3.219		9
Overlopende activa		19.252	11.612
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingdoel	0		0
Overige nog te ontvangen bedragen	18.674		10.889
Vooruitbetaalde bedragen	578		723
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		46.740	34.967
TOTAAL ACTIVA		71.244	36.928
Balans per 31 december 2023			
(bedragen x € 1.000)			
PASSIVA	2023	2022	
VASTE PASSIVA			
Eigen vermogen		450	145
Reserves:			
Algemene reserve	0		0
Bestemmingsreserves	250		0
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	200		145
Voorzieningen		2.782	593
Overige voorzieningen	2.782		593
Vaste schulden met een rentetypische looptijd ≥ 1 jaar		20.272	0
Onderhandse leningen: Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	20.272		0
TOTAAL VASTE PASSIVA		23.504	738
VLOTTENDE PASSIVA			
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		6.783	9.524
Kasgeldleningen	0		0
Banksaldi	0		6.941
Overige schulden	6.783		2.584
Overlopende passiva		40.957	26.666
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen specifiek te besteden uitkeringen	0		0
Overige vooruit ontvangen bedragen	2.390		2.050
Overlopende verplichtingen	38.567		24.616
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		47.740	36.190
TOTAAL PASSIVA		71.244	36.928
Evenwicht Balans 2023:			
Totaal Activa		71.244	
Totaal Passiva		71.244	
Saldo		0	

4.1.2 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Financiële analyse

Volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient de financiële analyse op de programma's plaats te vinden in het jaarrekening gedeelte van de jaarstukken. Echter is er, voor de leesbaarheid, gekozen om deze analyse op te nemen in het jaarverslag (hoofdstuk 2 'Programmaverantwoording') van de jaarstukken, per opgave onder het kopje 'wat heeft het gekost?'.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van het BBV in acht genomen. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegelden verlofaanspraken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) of spaarverlof van toepassing is, dient wel een verplichting gevormd te worden.

Vergelijkende cijfers

Als vergelijkende cijfers zijn opgenomen de cijfers volgens de jaarstukken 2022 van de GR Sociaal.

Vaste activa

Materiële vaste activa

Door het samengaan van de GR Sociaal en de GR Drechtwerk is er vanaf 2023 een nieuwe nota activabeleid opgesteld. De nota is van toepassing op nieuwe investeringen. Voor de bestaande activa vòòr 1 januari 2023 is er niets veranderd. De organisatie beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

De investeringen worden vanaf het eerstvolgende jaar van ingebruikneming annuïtair of lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Boekwinsten of -verliezen worden verwerkt als incidentele bate of last in de programmarekening. De drempel voor investeringen die geactiveerd dienen te worden bedraagt € 50.000. Bij uitzondering kan worden afgeweken van het activabeleid door middel van een expliciet besluit door het Algemeen Bestuur.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Soort investering	Afschrijvingstermijn
Gebouwen	30 jaar
Grond	0 jaar
Voorzieningen aan terreinen/aanpassing aan gebouwen (mits levensduurverlengend)	25 jaar
Verbouwing bedrijfsgebouw	6 - 15 jaar*
Inrichting bedrijfsgebouw	15 jaar*
Installaties	15 – 20 jaar
Machines	15 jaar
Meubilair	10 - 20 jaar
Vervoersmiddelen	5 - 10 jaar
Hardware	3 – 5 jaar
Software	3 – 5 jaar

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingprijs vindt afwaardering plaats. Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. De als 'onderhanden werken' opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs. Winst en/of verliesneming vindt plaats naar ratio van de kosten. Verlies wordt genomen wanneer dit bekend is.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd en in mindering gebracht.

De afwikkeling van de totale debiteuren vindt plaats via de balans. De voorziening wordt bepaald op basis van geschatte inningskansen. De herwaardering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Bij de herwaardering is in hoofdzaak de methodiek gehanteerd waarbij rekening is gehouden met de ouderdom van de debiteur.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste en vlottende passiva

Reserves, voorzieningen en lang- en kortlopende verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De voorziening frictiekosten omvat de volledig geschatte kosten voor de periode van boventalligheid een WW-uitkering. Er is bij de hoogte van de voorzieningen geen rekening gehouden met de uitstroom naar nieuw werk. Een groot deel van de betrokken personen is inmiddels al geruime tijd werkloos. Gezien de ervaringen uit de afgelopen periode en de persoonlijke omstandigheden, zoals leeftijd, wordt de kans op nieuw werk dan op nihil geschat. Om consequent te blijven is ook voor de personen die minder lang zonder werk zijn het volledige financiële risico in de voorzieningen opgenomen. Daarmee is er dus een mogelijkheid dat de feitelijke kosten lager blijken te zijn. Er zijn echter geen objectieve criteria voorhanden op basis waarvan op individueel niveau de mogelijkheid/kans op nieuw werk kan worden geschat.

Baten en lasten

In de rekening worden zowel de baten als de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

4.1.3 TOELICHTING OP DE BALANS

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het Algemeen Bestuur de uitgangspunten voor het financiële beleid en beheer en de financiële organisatie is vastgesteld.

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa

In onderstaande tabel is het verloop van de waarde van de materiële vaste activa met economisch nut weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Investerings	Desinves- teringen	Af- schrijvingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	-	22	-	-	2	-	20
Bedrijfsgebouwen	537	20.160	-	-	1.417	-	19.279
Machines, apparaten en installaties	-	208	-	-	22	-	186
Overige materiële vaste activa	174	221	-	-	214	-	181
Totaal	711	20.612	-	-	1.656	-	19.666

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Investerings	Aflossingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2023
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	450	1.766	-	-	-	2.217
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	-	-	490	-	-	490
Leningen aan deelnemingen	800	200	-	-	-	1.000
Overige langlopende leningen	-	1.132	-	-	-	1.132
Totaal	1.250	3.098	490	-	-	4.838

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft een deelname in Stroomlijn BV voor een bedrag van € 450.000. De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen naar aanleiding van invlechting DW betreffen een deelname in FrisFacilitair BV van € 9.000, WerXaam BV van € 18.000 en Drechtwerk BV van € 1.739.000.

De kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen betreft een verstrekking aan Drechtwerk BV van € 490.000.

De leningen aan deelnemingen betreffen verstrekkingen van (i) een lening u/g aan Baanbrekend Detacheren BV oorspronkelijk groot € 500.000 waarvan € 200.000 is afgelost en ultimo 2023 nog € 300.000 bedraagt, een tweede lening u/g aan Stroomlijn BV ter grootte van maximaal € 500.000 ultimo 2023 en een lening aan RC WerXaam BV van € 200.000 ultimo 2023.

Vanuit GR Drechtwerk is er aan de voormalige deelneming AssemblyPartner BV, nu Confed, een lening verstrekt. De hoofdsom van de lening bedraagt per 31 december 2023 € 1.131.800

Viottende activa

Vorraden

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo incl. DW 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Saldo 1-1-2023
Gereed product en handelsgoederen	1	1	-	1
Totaal	1	1	-	1

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo incl. DW 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Saldo 1-1-2023
Vorderingen op openbare lichamen	4.009	12.799	1.161	11.638
Rekening-courantverhouding met het Rijk	6.620	-	-	-
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	1.448	-	-	-
Overige vorderingen	12.184	13.532	1.835	11.697
Totaal	24.261	26.331	2.995	23.336

De vorderingen op openbare lichamen betreffen vorderingen op publiekrechtelijke lichamen. Het betreft hier met name vorderingen op Drechtstedengemeenten en GR-en waarvan de nota in de laatste periode van het jaar is verzonden.

In het kader van Schatkistbankieren is - conform artikel 52c BBV - voor het begrotingsjaar een drempelbedrag geldig van € 5.938.000. In onderstaande tabel is de benutting drempelbedragen inzichtelijk gemaakt. Zie ook paragraaf 3.4 Financiering.

(bedragen x € 1.000)

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Bedrag aan middelen buiten 's Rijks schatkist aangehouden	996	611	2.050	2.740

In de overige vorderingen is de voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Bij de GRS is deze voorziening gevormd voor de uitkeringsdebiteuren. De afwikkeling van de totale debiteuren vindt plaats via de balans. De actualisering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo incl. DW 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Saldo 1-1-2023
Debiteuren	20.187	19.702	-	19.702
Voorziening dubieuze debiteuren	-8.003	-8.005	-	-8.005
Netto waardering overige vorderingen	12.184	11.697	-	11.697

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo incl. DW 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Saldo 1-1-2023
Kas	8	13	4	9
Banksaldi	9	9	-	9
Bank Nederlandse Gemeenten	3.209	-	-	-
Kruisposten	-	-	-	-
Totaal	3.226	22	4	18

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt als volgt onderscheiden:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo incl. DW 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Saldo 1-1-2023
Nog te ontvangen voorschotbedragen van EU en NL overheden met een specifiek bestedingsdoel	-	-		-
Overige nog te ontvangen bedragen	18.674	11.123	234	10.889
Vooruitbetaalde bedragen	578	723		723
Totaal	19.252	11.846	234	11.612

De post overige nog te ontvangen bedragen is als volgt onderverdeeld:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Nog te ontvangen bedragen overig	1.587	5.309
Nog te ontvangen bedragen overige overheid	14.343	5.580
DW A29d Overige overlopende activa	2.743	-
Totaal	18.674	10.889

De post vooruitbetaalde bedragen is als volgt onderverdeeld:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Overige vooruitbetaalde bedragen	578	723
Totaal	578	723

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen op de balans van de GRS bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo incl. DW 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Saldo 1-1-2023
Algemene reserve	-	1.336	1.336	-
Bestemmingsreserves	250	-		-
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	-1.584	145		145
Totaal	-1.334	1.481	1.336	145

In de volgende tabel is het verloop van de reserves weergegeven. Onder 'resultaatbestemming 2023' staan de toevoegingen en/of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2023	Toevoegingen cf. overzicht baten en lasten	Onttrekkingen cf. overzicht baten en lasten	resultaat 2023	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	-		145		-
Bestemmingsreserves	-				250
Gerealiseerd resultaat	145			-1.584	-1.584
Totaal	145		145	-1.584	-1.334

Toelichting:

Algemene reserve

De algemene reserve is ultimo 2023 € 0.

Bestemmingsreserve

Het AB van de GR Drechtwerk heeft bij het vaststellen van de jaarstukken 2022 een bedrag van € 250.000 bestemd ter vervanging van het HRM pakket (dekking kosten implementatie AFAS). Bij de inbedding van de balans van Drechtwerk per 1 januari 2023 is hiervoor de bestemmingsreserve bij de GR Sociaal gecreëerd. Er is echter verzuimd dit besluit te vertalen naar een begrotingswijziging en deze goed door te voeren binnen de GR Sociaal (dit besluit is namelijk nog genomen in het laatste AB van Drechtwerk bij de behandeling van de jaarrekening en daarna niet vertaald naar een besluit door het AB van de GR Sociaal). Hierdoor kon er geen onttrekking plaatsvinden ultimo 2023. E.e.a. wordt daarom verder verwerkt in de voorjaarsbrief 2024.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor op de balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwendingen	Saldo 31-12-2023
Overige voorzieningen	593	243	2.312	-	367	2.782
Totaal	593	243	2.312	-	367	2.782

Toelichting:

Voorziening frictiekosten

De voorziening frictiekosten is voor de dekking van kosten van bovenformatief personeel. Bij de jaarrekening is € 367.000 ten laste van de voorziening gebracht. Een nieuwe beoordeling van de toereikendheid van de voorziening heeft plaatsgevonden. De omvang van de voorziening is afgestemd op de te verwachten kosten voor WW, sociaal plan, outplacement en begeleiding minus te verwachten baten over de periode waarover deze verplichting bestaat. Op basis van de herberekening van de voorziening vindt een dotatie plaats van € 298.000.

Voorziening spaarverlof

In AFAS staat per 31 december 2023 1.249,42 spaarverlof geregistreerd. Dit is € 56.224 tegen de norm van het uurtarief. In de voorziening zit per 1 januari 2023 een bedrag van € 14.562. Voor 2023 volgt een mutatie in de voorziening van € 41.662.

Viottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo incl. DW 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Saldo 1-1-2023
Kasgeldleningen	-	-		-
Banksaldi	-	8.106	1.165	6.941
Overige schulden	6.783	5.259	2.676	2.584
Totaal	6.783	13.365	3.841	9.524

De overige schulden bestaan met name uit de crediteuren, die overigens bij het opmaken van de balans nagenoeg voldaan zijn.

Overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo incl. DW 1-1-2023	Invlechting DW 1-1-2023	Saldo 1-1-2023
Vooruitontvangen bedragen van EU en NL overheden met een specifiek bestedingsdoel	-	-		-
Overige vooruit ontvangen bedragen	2.390	2.050		2.050
Overlopende verplichtingen	38.567	24.839	223	24.616
Totaal	40.957	26.889	223	26.666

Dit betreft posten welke ten laste van het dienstjaar 2023 zijn gebracht, maar waarvan de facturen in de loop van 2024 zijn ontvangen en betaalbaar zijn gesteld. De overlopende verplichtingen bevat onder andere het positieve resultaat wat op de participatie is behaald. Conform de financiële afspraken vindt hierover resultaatbepaling plaats, wat betekent dat dit bedrag nog met de gemeenten verrekend moet worden.

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overige vooruitontvangen bedragen'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Afdracht fiscus	2.230	2.063
Overige vooruitontvangen bedragen	160	-13
Totaal	2.390	2.050

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overlopende verplichtingen'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Nog te betalen in het kader van Schuldhulpverlening	3.192	3.205
Nog te betalen overige	23.473	8.724
Nog te betalen bedragen overige overheid	10.552	11.074
Nog te betalen bedragen rijk	1.240	1.256
Overige overlopende passiva	110	357
Totaal	38.567	24.616

4.1.4 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Niet uit de balans blijken de verplichtingen zijn verplichtingen die financiële consequenties hebben voor de toekomstige jaren, maar niet zijn opgenomen in een balanspost. Voor de GR Sociaal is voor het boekjaar 2023 geen sprake van borg- en/of garantstelling. De GR Sociaal is gebonden aan een aantal niet uit de balans blijken de financiële verplichtingen. Hiervan zijn de belangrijkste:

- Aanbestedingsverplichtingen in het kader van de Wmo:
  - Wmo Hulpmiddelen (Woonvoorzieningen en rolstoelen) € 6 miljoen;
  - Wmo Individueel vervoer (scootmobielen) € 3,2 miljoen;
  - Wmo Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (Drechthopper) € 7,9 miljoen;
  - Wmo Huishoudelijke Ondersteuning € 30,7 miljoen;
  - Wmo Begeleiding € 35,1 miljoen;
- Huisvesting Hellingen/Spuiboulevard € 0.7 miljoen;
- In de jaarrekening zijn alleen de feitelijke jaarlasten opgenomen. De nog openstaande verlofdagen zijn niet als verplichting op de balans opgenomen met uitzondering van het opgespaarde spaarverlof (zie voorziening spaarverlof).

4.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN EN DE TOELICHTING

Voor een toelichting op het overzicht van baten en lasten wordt verwezen naar de programmaverantwoording in hoofdstuk 2. Per opgave is bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een (verschillen)toelichting opgenomen.

De Kolom Begroting na wijzigingen bevat de begrote bedragen na de laatste begrotingswijziging, dit is de begroting met mutaties uit de Voorjaarsbrief 2023 plus resultaatbestemming 2022. De Najaarsbrief bevat een prognose maar de begroting is hiermee niet gewijzigd omdat dit qua tijdspad niet mogelijk was voor 31 december 2023.

Opgaven	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening	Verschil
Lasten				
Bestaanszekerheid versterken	118.266	132.173	152.914	20.741
Inkomensondersteuning	105.406	114.666	117.875	3.209
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	120	120	80	-40
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.328	2.172	2.099	-73
Minimabeleid	10.412	10.559	10.123	-436
Kinderopvangtoeslagaffaire	0	600	736	136
Energietoeslag	0	0	21.788	21.788
Leefgeld	0	4.055	213	-3.843
Ontwikkelen naar werk	53.596	56.319	45.872	-10.448
Statushouders	420	0	0	0
Participatie	6.744	6.713	4.768	-1.945
Inburgering	2.195	3.392	0	-3.392
Drechtwerk	44.237	46.214	41.103	-5.111
Zorgen voor ondersteuning	71.304	73.706	78.121	4.415
Hulpmiddelen	5.390	6.030	6.069	39
Vervoer	8.339	10.151	10.679	528
Huishoudelijke ondersteuning	28.420	25.700	28.108	2.408
Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	31.825	33.265	1.440
Bedrijfsvoering	30.249	29.896	28.758	-1.139
Apparaatskosten	30.249	29.896	28.758	-1.139
Totaal lasten	273.415	292.094	305.664	13.569

Baten

Bestaanszekerheid versterken	118.266	132.173	152.914	20.741
Inkomensondersteuning	105.406	114.666	117.875	3.209
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	120	120	80	-40
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	2.328	2.172	2.099	-73
Minimabeleid	10.412	10.559	10.123	-436
Kinderopvangtoeslagaffaire	0	600	736	136
Energietoeslag	0	0	21.788	21.788
Leefgeld	0	4.055	213	-3.843
Ontwikkelen naar werk	61.697	59.882	55.432	-4.450
Statushouders	700	387	387	0
Participatie	14.565	9.889	6.620	-3.269
Inburgering	2.195	3.392	0	-3.392
Drechtwerk	44.237	46.214	48.425	2.211
Zorgen voor ondersteuning	71.304	73.706	78.121	4.415
Hulpmiddelen	5.390	6.030	6.069	39
Vervoer	8.339	10.151	10.679	528
Huishoudelijke ondersteuning	28.420	25.700	28.108	2.408
Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	31.825	33.265	1.440
Bedrijfsvoering	45.459	54.210	53.623	-587
Apparaatskosten	45.459	54.210	53.623	-587
Totaal baten	296.726	319.970	340.089	20.119

Saldo van lasten en baten	23.311	27.876	34.426	6.550
----------------------------------	---------------	---------------	---------------	--------------

Vennootschapsbelasting				
Totaal Vennootschapsbelasting				

Overhead**Lasten**

Drechtwerk	0	0	-7.009	-7.009
Apparaatskosten	-23.464	-28.640	-27.665	975

Baten

Drechtwerk	0	0	16	16
Apparaatskosten	154	619	363	-256
Totaal Overhead	-23.311	-28.021	-34.295	-6.274

Algemene dekkingsmiddelen**Lasten**

Drechtwerk	0	0	-367	-367
Treasury	0	0	-275	-275

Baten

Drechtwerk	0	0	37	37
Treasury	0	0	528	528
Totaal Algemene dekkingsmiddelen			-76	-76

Mutaties reserves

Onttrekkingen aan reserves	0	145	145	0
Totaal Mutaties reserves		145	145	

Resultaat	0	0	200	200
------------------	----------	----------	------------	------------

4.3 DVO'S BUITEN DE EXPLOITATIE

Naast de reguliere taken, die benoemd zijn in artikel 5 van de regeling, worden extra taken uitgevoerd door de GRS voor gemeenten en andere partijen. Voor de extra taken zijn DVO's afgesloten. Het betreft hier DVO's voor:

Leefgeld Oekraïense vluchtelingen
Inburgering
Kinderopvangtoeslagaffaire
Beschermd wonen en opvang

DVO	Leefgeld	
Doel	Uitkeren van leefgeld aan ontheemden uit de Oekraïne, zowel in Gemeentelijke opvang (GOO) als Particuliere opvang (POO)	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar	
Programmageld	In 2023 is € 3.010.000 leefgeld uitgekeerd	
Programmageld per gemeente		
	Alblasserdam	€ 325.000
	Dordrecht	€ 1.854.000
	Hardinxveld-Giessendam	€ 243.000
	Hendrik-Ido-Ambacht	€ 71.000
	Papendrecht	€ 77.000
	Sliedrecht	€ 284.000
	Zwijndrecht	€ 156.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 2,2 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2023 zijn de apparaatskosten ad € 213.000 door de gemeenten vergoed (begroot € 200.000).	
Overig		

Toelichting: de programmagelden zijn geen onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal omdat deze in mandaat worden uitgevoerd voor gemeenten. De apparaatskosten zijn wel onderdeel van de begroting en verantwoording van de GR Sociaal, en de vergoeding van gemeenten is onderdeel van het liquiditeitsoverzicht.

DVO	Inburgering	
Doel	Uitvoering geven aan de Wet Inburgering 2021 Inburgering van asielstatushouders en gezins- en overige migranten	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 4 jaar	
Programmageld	In 2023 is € 735.702 aan trajecten Wet inburgering verantwoord.	
Programmageld per gemeente		
	Alblasserdam	€ 45.981
	Dordrecht	€ 246.329
	Hardinxveld-Giessendam	€ 52.550
	Hendrik-Ido-Ambacht	€ 118.238
	Papendrecht	€ 88.678
	Sliedrecht	€ 82.110
	Zwijndrecht	€ 101.816
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 16,9 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2023 zijn de apparaatskosten ad. € 1.514.752 door de gemeenten vergoed (begroot € 907.812).	
Overig	SPUK Wet inburgering kent een reserveringsregeling. Er is € 2.656.416 overgeheveld naar 2024.	

DVO	Kinderopvangtoeslagaffaire	
Doel	Voor de Drechtsteden is binnen de GR Sociaal het Hulpteam Toeslagen opgezet om de door de Belastingdienst gedupeerde inwoners direct concrete hulp te bieden. Naar verwachting zal deze taak tot en met 2026 door de GR Sociaal worden uitgevoerd.	
In opdracht van de gemeenten	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor onbepaalde tijd.	
Programmageld	In 2023 is € 37.530 verstrekt aan klanten inzake de toeslagenaffaire	
Programmageld per gemeente	Alblasserdam	€ 738
	Dordrecht	€ 17.656
	Hardinxveld-Giessendam	€ 4
	Hendrik-Ido-Ambacht	€ 3.891
	Papendrecht	€ 2.811
	Sliedrecht	€ 12
	Zwijndrecht	€ 12.403
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 1,2 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet	
Vergoeding apparaatskosten	In 2023 zijn de apparaatskosten ad € 698.658 door de gemeenten vergoed (begroot € 600.000).	
Overig		

DVO	Beschermd Wonen en Opvang	
Doel	Jaarlijks maken de gemeente Dordrecht en de SDD via een dienstverleningsovereenkomst afspraken over de inzet van de Toegang Wmo. Naast het indiceren van Beschermd Wonen en Opvang is de toegang ook verantwoordelijk voor het wachtlijstbeheer BW.	
In opdracht van de gemeenten	Centrumgemeente Dordrecht	
Duur	De DVO is afgesloten voor de duur van 1 jaar en wordt jaarlijks geactualiseerd.	
Programmageld	In 2023 is € 20.550.000 voor Beschermd Wonen en € 8.500.000 voor Opvang begroot.	
Programmageld per gemeente	Centrumgemeente Dordrecht	€ 29.050.000
Inzet van middelen	Voor de uitvoering van deze DVO is 11,18 fte eigen en ingehuurd personeel ingezet.	
Vergoeding apparaatskosten	In 2023 zijn de apparaatskosten door de gemeenten vergoed (begroot € 1.301.775).	
Overig	N.v.t.	

4.4 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

De toezichthouder de provincie Zuid-Holland beoordeelt jaarlijks of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting. Een belangrijk criterium hierbij is dat sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten tenminste worden gedekt door structurele baten.

Om te kunnen beoordelen of een begroting materieel in evenwicht is (structurele lasten worden door structurele baten afgedekt) moeten de incidentele baten en lasten inzichtelijk worden gemaakt. Dit geldt ook voor (het saldo van) de jaarrekening.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Incidentele lasten		Incidentele baten	
	Werkelijk	Geraamd	Werkelijk	Geraamd
Bedrijfsvoering: bijdrage reserve	145	145	145	145
Totaal	145	145	145	145

Toelichting

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 is aan het Algemeen Bestuur voorgesteld om € 145.000 toe te voegen aan een bestemmingsreserve ter dekking van opleidingskosten. Het betreft de kosten van opleidingen die in 2022 zijn ingekocht, maar waarvan de kosten in 2023 door zijn gelopen. Het Algemeen Bestuur heeft dit voorstel aangenomen.

4.5 INVESTERINGSKREDIETEN

In deze paragraaf wordt de stand van zaken over 2023 en prognose van de beschikbaar gestelde kredieten opgenomen. Tevens wordt aangegeven of het krediet kan worden afgesloten. De activeringsgrens van investeringen is € 50.000. De stand van zaken van de investeringen is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Kredieten	AB d.d.	Oorspronkelijk krediet 2023	Beschikbaar 2023	Uitgegeven / verplicht 2023	Restant	Voortgang t.o.v. planning
Huisvesting SDD	jul-2017/ jul-2018	380	380	-	380	Aanpassingen aan het werkplein en de aangrenzende ruimte.
IT SDD	jul-2018	150	150	-	150	Vervanging van bestaande mobile devices én investering in mobiel device management.
ICT SDD	jul-2020	250	250	-	250	Beschikbaar gesteld voor reguliere ICT-investeringen
Totaal		780	780	-	780	

Toelichting:

ICT

In 2023 hebben voor de reguliere ICT van de SDD geen investeringen plaatsgevonden, als gevolg van de freeze die op dit moment van toepassing is vanwege de overgang naar KPN en het regionale ICT Beweegt programma. Zodat investeringen weer mogelijk zijn, moet o.a. het archief en documentopslagsysteem vervangen worden (vanwege wettelijke eisen) en moet er een overgang plaatsvinden naar Saas voor de Centric applicaties.

De investeringen op mobile devices die nodig zijn vanwege ICT Beweegt landen uiteindelijk grotendeels in 2024, waardoor dit krediet zoals het er nu naar uitziet benut gaat worden in 2024.

4.6 RECHTMATIGHEIDSVANTWOORDING

Verantwoordelijkheid Dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 9 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% (maximaal 3%) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.108.120.

Bevinding

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijking betreffen:

- Bevindingen ten aanzien van het voorwaarden criterium:
  - o Inkopen en aanbesteding € 390.955
  - o Zorgverzekering € 51.255

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's	€ 24.448.000 (1) Bestaanszekerheid Versterken (excl leefgeld) € 319.000 (2) Ontwikkelen naar werk (excl inburgering) € 4.415.000 (3) Zorgen voor ondersteuning
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld	0
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	€ 29.182.000
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 29.182.000
5. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In die paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke acties worden ondernomen om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4.7 WET NORMERING TOPINKOMENS

Op 6 december 2011 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. Binnen een gemeenschappelijke regeling kunnen als topfunctionaris aangemerkt de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen. Voor de GR Sociaal betreft het hier het Algemeen Bestuur, het Dagelijks bestuur en de secretaris GR Sociaal. De WNT kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn maar worden ingehuurd op overeenkomst van opdracht.

De WNT is van toepassing op de GR Sociaal. Het voor de GR Sociaal toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 en was in 2022 € 216.000.

In onderstaande tabel zijn de leden van het Algemeen Bestuur 2023 opgenomen.

Naam	Gemeente
P.J. Heijkoop (voorzitter)	Dordrecht
R. de Meij (plv. voorzitter)	Zwijndrecht
C.C. van Benschop	Dordrecht
G.K.C Baggerman	Hardinxveld-Giessendam
J. Nederveen	Hardinxveld-Giessendam
S. van Die	Hendrik-Ido-Ambacht
J.L. van Erk	Papendrecht
J.C. Paas	Sliedrecht

In onderstaande tabel zijn de leden van het Dagelijks bestuur 2023 opgenomen.

Naam	Portefeuille
P.J. Heijkoop	Voorzitter/ Werk & Bestaanszekerheid
R. De Meij	Plv. voorzitter/ Bedrijfsvoering
J.L. van Erk	Zorg/ Wmo

Conform publicatieplicht worden in onderstaand overzicht de gegevens van de secretaris GR Sociaal gepresenteerd.

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	DJ van Maanen
Functiegegevens	Secretaris/algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	144.567
Beloningen betaalbaar op termijn	22.514

<i>Subtotaal</i>	<i>167.081</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	167.081
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	DJ van Maanen
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.090
Beloningen betaalbaar op termijn	22.572
<i>Subtotaal</i>	<i>163.662</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Bezoldiging	163.662

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De GR Sociaal voldoet aan de publicatieplicht door de WNT-gegevens op te nemen:

Vanaf 2021: www.bestuur.grsociaal.nl

4.8 SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking SiSa

 Ministerie van Wonen, Water en Energie	
--	---

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024							
Verstrekker	Uitvoeringscode	Specifieke uitvoering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
BZK	C75B	Regiodeals 3 ^e tranche SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/01	Kenmerk/ beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/02	Betreft pijler Een pijler per regel Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/03	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: C75B/04	Cofinanciering per pijler (jaar T) Aard controle R Indicator: C75B/05
			060505 gemeente Dordrecht 4 sept 2020 nr 2022-0000449034 Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/06	Totale cumulatieve besteding per pijler (tm jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: C75B/07	Human Capital Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (tm jaar T) Aard controle R Indicator: C75B/08	€ 422.961 Toelichting	€ 482.251
			060505 gemeente Dordrecht Totale cumulatieve uitvoernkosten (tm jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/10	€ 1.275.000 Totale compensabele BTW (tm jaar T) Aard controle R Indicator: C75B/11	€ 1.914.290 Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: C75B/12		
			€ 0	€ 236.681	Ja		

Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet deel openbaar lichaam 2023	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ
Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd	Deel openbaar lichaam L1 Participatiewet (PW) Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/01	Deel openbaar lichaam L1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/02	Deel openbaar lichaam L1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/03	Deel openbaar lichaam L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2B/04	Deel openbaar lichaam L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2B/05	Deel openbaar lichaam L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2B/06
	060482 Gemeente Alblasserdam € 5.315.437	€ 76.347	€ 306.700	€ 4.255	€ 19.191	
	060505 Gemeente Dordrecht € 57.012.961	€ 716.929	€ 2.297.788	€ 14.882	€ 160.990	
	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam € 2.956.022	€ 71.705	€ 110.315	€ 689	€ 26.779	
	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht € 5.731.277	€ 163.768	€ 135.937	€ 1.008	€ 38.484	
	060590 Gemeente Papendrecht € 8.018.303	€ 270.927	€ 233.335	€ 1.951	€ 91.874	
	060610 Gemeente Sliedrecht € 7.836.288	€ 86.692	€ 302.236	€ 5.188	€ 11.205	
	060642 Gemeente Zwijndrecht € 17.707.265	€ 367.724	€ 896.344	€ 3.388	€ 99.223	
	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/07	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2B/08	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Deel openbaar lichaam L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2B/09	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2B/10	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam L6 Wet werk en inkomens kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2B/11	
	060482 Gemeente Alblasserdam € 0	€ 29.738	€ 7.713	€ 0		
	060505 Gemeente Dordrecht € 0	€ 190.912	€ 61.210	€ 0		
	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam € 0	€ 10.229	€ 1.140	€ 0		
	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht € 0	€ 8.958	€ 5.434	€ 0		
	060590 Gemeente Papendrecht € 589	€ 31.227	€ 7.485	€ 0		
	060610 Gemeente Sliedrecht € 0	€ 11.395	€ 6.333	€ 0		
	060642 Gemeente Zwijndrecht € 0	€ 37.074	€ 9.235	€ 0		
	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicator: G2B/12	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Deel openbaar lichaam L7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/13	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Deel openbaar lichaam L7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/14	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (in jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2B/15	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Deel openbaar lichaam Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2B/16	
	060482 Gemeente Alblasserdam € 464.031	€ 7.465	€ 0	€ 0		
	060505 Gemeente Dordrecht € 4.332.620	€ 69.101	€ 46.921	€ 0		
	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam € 301.156	€ 0	€ 0	€ 0		
	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht € 429.481	€ 6.042	€ 3.209	€ 0		
	060590 Gemeente Papendrecht € 763.042	€ 3.284	€ 8.685	€ 0		
	060610 Gemeente Sliedrecht € 762.703	€ 5.991	€ 13.306	€ 0		
	060642 Gemeente Zwijndrecht € 1.033.412	€ 32.736	€ 16.239	€ 0		

Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_deel openbaar lichaam 2023	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1	Baten vanwege vóór 1 januari	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)
		kapitaalverstrekking	januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Bob	Bob (exclusief Rijk)
Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SISa tussen medeoverheden)		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
		Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/01	Aard controle R Indicator: G3B/02	Aard controle R Indicator: G3B/03	Aard controle R Indicator: G3B/04	Aard controle R Indicator: G3B/05
1 060482 Gemeente Alblasserdam		€ 0	€ 609	€ 750	€ 0	€ 0
2 060505 Gemeente Dordrecht		€ 0	€ 16.275	€ 30.544	€ 0	€ 0
3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam		€ 12.800	€ 935	€ 0	€ 0	€ 0
4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht		€ 0	€ 2.465	€ 6.345	€ 0	€ 0
5 060590 Gemeente Papendrecht		€ 0	€ 0	€ 1.950	€ 0	€ 0
6 060610 Gemeente Sliedrecht		€ 0	€ 5.609	€ 0	€ 0	€ 0
7 060642 Gemeente Zwijndrecht		€ 0	€ 7.370	€ 24.770	€ 0	€ 0
Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B/01		Besteding (jaar T)	BBZ vóór 2020 –	BBZ vóór 2020 –	BBZ vóór 2020 –	BBZ vanaf 2020 –
In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b. Bbz 2004 (Bob)	levensonderhoud (exclusief BOB)	kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	kapitaalverstrekking
		Deel openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
		Aard controle n.v.t. Indicator: G3B/07	Aard controle R Indicator: G3B/08	Aard controle R Indicator: G3B/09	Aard controle R Indicator: G3B/10	Aard controle R Indicator: G3B/11
1 060482 Gemeente Alblasserdam		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2 060505 Gemeente Dordrecht		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5 060590 Gemeente Papendrecht		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
6 060610 Gemeente Sliedrecht		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
7 060642 Gemeente Zwijndrecht		€ 0	€ 9.274	€ 0	€ 0	€ 0

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_deel openbaar lichaam 2023	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Welke regeling betreft het? Vul in Tozo 1, 2, 3, 4 of 5	Besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Baten (jaar T)
			levensonderhoud	kapitaalverstrekking	levensonderhoud	kapitaalverstrekking (aflossing)
Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SISa tussen medeoverheden)			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam
			Aard controle R Indicator: G4B/03	Aard controle R Indicator: G4B/04	Aard controle R Indicator: G4B/05	Aard controle R Indicator: G4B/06
1 060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 11.962	€ 5.700	
2 060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 4.365	€ 3.087	
3 060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 5.140	€ 12.116	
4 060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
5 060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 956	€ 0	
6 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo1	€ 7.151	€ 0	€ 148.980	€ 48.660	
7 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo2	€ 9.580	€ 0	€ 42.892	€ 27.896	
8 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 51.307	€ 56.249	
9 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 17.462	€ 2.996	
10 060505 Gemeente Dordrecht	Tozo5	€ 1.535	€ 0	€ 6.592	€ 0	
11 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 6.253	€ 2.983	
12 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 111	€ 0	
13 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo3	€ 288	€ 0	€ 557	€ 0	
14 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo4	€ 67	€ 0	€ 0	€ 0	
15 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 1.200	€ 0	
16 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 22.033	€ 8.741	
17 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 5.069	€ 8.229	
18 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 4.751	€ 16.989	
19 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 5.540	€ 0	
20 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 766	€ 0	
21 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 32.425	€ 7.572	
22 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 8.802	€ 342	
23 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 15.144	€ 8.132	
24 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 2.104	€ 1.077	
25 060590 Gemeente Papendrecht	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 534	€ 4.858	
26 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 8.603	€ 2.624	
27 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 3.019	€ 0	
28 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 1.893	€ 632	
29 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 998	€ 0	
30 060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 438	€ 0	
31 060642 Gemeente Zwijndrecht	Tozo1	€ 0	€ 0	€ 39.436	€ 17.644	

32	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo2	€ 0	€ 0	€ 5.811	€ 3.040
33	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo3	€ 0	€ 0	€ 5.814	€ 23.460
34	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo4	€ 0	€ 0	€ 4.391	€ 5.272
35	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo5	€ 0	€ 0	€ 1.374	€ 0
	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1, 2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	
	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de oemeente invullen		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/08	Aard controle R Indicator: G4B/09	Aard controle R Indicator: G4B/10	Aard controle R Indicator: G4B/11	
1	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo1	€ 305	0	0	
2	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo2	€ 151	0	0	
3	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo3	€ 506	0	0	
4	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo4	€ 0	0	0	
5	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo5	€ 0	0	0	
6	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo1	€ 3.438	0	0	
7	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo2	€ 1.994	0	0	
8	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo3	€ 4.771	0	0	
9	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo4	€ 304	0	0	
10	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo5	€ 0	0	0	
11	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo1	€ 159	0	0	
12	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo2	€ 0	0	0	
13	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo3	€ 0	0	0	
14	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo4	€ 0	0	0	
15	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo5	€ 0	0	0	
16	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo1	€ 465	0	0	
17	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo2	€ 707	0	0	
18	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo3	€ 668	0	0	
19	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo4	€ 0	0	0	
20	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo5	€ 0	0	0	
21	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo1	€ 154	0	0	
22	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo2	€ 208	0	0	
23	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo3	€ 559	0	0	
24	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo4	€ 107	0	0	
25	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo5	€ 314	0	0	
26	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo1	€ 0	0	0	
27	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo2	€ 0	0	0	
28	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo3	€ 168	0	0	
29	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo4	€ 0	0	0	
30	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo5	€ 0	0	0	
31	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo1	€ 1.123	0	0	
32	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo2	€ 154	0	0	
33	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo3	€ 1.293	0	0	
34	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo4	€ 252	0	0	
35	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo5	€ 0	0	0	
	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4B/01	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1, 2, 3, 4 of 5) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voortvloeiende uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie	
	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de oemeente invullen		Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	
	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: G4B/13	Aard controle R Indicator: G4B/14	Aard controle D2 Indicator: G4B/15	Aard controle R Indicator: G4B/16	
1	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo1	0	0	0	
2	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo2	0	0	0	
3	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo3	0	0	0	
4	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo4	0	0	0	
5	060482 Gemeente Alblasserdam	Tozo5	0	0	0	
6	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo1	0	0	0	
7	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo2	2123	0	0	
8	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo3	0	0	0	
9	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo4	0	0	0	
10	060505 Gemeente Dordrecht	Tozo5	0	0	0	
11	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo1	0	0	0	
12	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo2	0	0	0	
13	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo3	0	0	0	
14	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo4	0	0	0	
15	060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Tozo5	0	0	0	
16	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo1	0	0	0	
17	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo2	0	0	0	
18	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo3	0	0	0	
19	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo4	0	0	0	
20	060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	Tozo5	0	0	0	
21	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo1	0	0	0	
22	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo2	0	0	0	
23	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo3	0	0	0	
24	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo4	0	0	0	
25	060590 Gemeente Papendrecht	Tozo5	0	0	0	
26	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo1	0	0	0	
27	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo2	0	0	0	
28	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo3	0	0	0	
29	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo4	0	0	0	
30	060610 Gemeente Sliedrecht	Tozo5	0	0	0	
31	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo1	0	0	0	
32	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo2	1008	0	0	
33	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo3	1731	0	0	
34	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo4	0	0	0	
35	060642 Gemeente Zwindrecht	Tozo5	0	0	0	

Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_deel openbaar lichaam 2023 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SISa tussen medeoverheden). Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12B/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderoovantoeslaoaffaire Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G12B/02</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderoovantoeslaoaffaire Deel openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G12B/03</i>	
1	060505 Gemeente Dordrecht	€ 23.135	€ 0	
2	060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 2.104	€ 0	

4.9 BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Taakveld	Primaire begroting 2023			Begroting na wijziging 2023			Jaarrekening 2023		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	145	145	0	145	145
0.4 Overhead	23.464	154	-23.311	28.640	619	-28.021	34.673	379	-34.295
0.5 Treasury	0	0	0	0	0	0	642	566	-76
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.195	3.025	830	7.448	8.355	908	212	1.727	1.515
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	0	0	600	600	0	736	736	0
6.3 Inkomensregelingen	132.211	147.712	15.501	141.789	155.053	13.263	165.706	178.178	12.472
6.4 WSW en beschut werk	44.759	44.766	7	46.214	46.214	0	41.103	48.425	7.322
6.5 Arbeidsparticipatie	15.870	21.937	6.066	15.272	23.175	7.903	12.989	20.420	7.431
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	14.621	15.323	702	16.998	17.756	758	17.534	18.247	713
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	28.792	29.108	316	26.050	26.375	325	28.445	28.751	305
6.71B Begeleiding (WMO)	25.178	25.017	-161	26.163	29.412	3.248	27.469	30.523	3.054
6.71C Dagbesteding (WMO)	8.816	8.781	-35	10.566	11.866	1.299	10.514	11.727	1.213
6.81A Beschermd wonen (WMO)	973	1.058	86	993	1.164	172	955	1.355	400
Totaal	296.879	296.879	0	320.734	320.734	0	340.979	341.179	200

5 OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring

[Tekst]

Vaststelling

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur heeft ingestemd met het jaarverslag en de jaarrekening 2023 op 27 juni 2024.

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal:

De secretaris,

De voorzitter,

drs. D.J. van Maanen

drs. P.J. Heijkoop

Algemeen Bestuur

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal op 11 juli 2024.

De secretaris,

De voorzitter,

drs. D.J. van Maanen

drs. P.J. Heijkoop

6 BIJLAGEN

Bijlage 1 Bijdragen gemeenten

In onderstaand overzicht zijn de bijdragen per gemeente aangegeven, per Opgave en binnen elke Opgave naar Product.

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
<i>bedragen x € 1.000</i>								
Totaal	17.268	171.530	10.335	18.302	26.184	26.329	51.482	321.429
Bestaanszekerheid versterken	8.139	81.334	4.245	7.970	11.610	11.644	25.663	150.606
Inkomensondersteuning	6.162	63.355	3.111	5.958	8.641	9.091	19.772	116.090
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	1	12	1	1	1	2	3	20
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	106	1.186	53	116	175	162	301	2.099
Minimabeleid	552	5.251	218	477	783	704	1.675	9.660
Kinderopvangtoeslagaffaire	23	416	9	60	71	46	112	736
Energietoeslag	1.273	10.984	837	1.352	1.933	1.619	3.790	21.788
Leefgeld	23	131	17	5	5	20	11	213
Ontwikkelen naar werk	2.033	26.762	151	1.601	2.650	3.444	5.351	41.993
Statushouders	28	164	14	41	44	34	62	387
Participatie	307	3.762	137	293	449	411	990	6.349
Drechtwerk	1.699	22.836		1.267	2.158	3.000	4.299	35.257
Zorgen voor ondersteuning	4.390	33.727	4.223	5.921	7.787	7.191	12.232	75.472
Hulpmiddelen	463	2.692	320	447	557	462	927	5.868
Vervoer	468	4.331	412	826	1.155	1.089	1.662	9.942
Huishoudelijke ondersteuning	1.596	11.411	1.339	2.369	3.087	2.371	4.643	26.816
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.864	15.293	2.152	2.279	2.988	3.268	5.001	32.846
Bedrijfsvoering	2.705	29.707	1.715	2.810	4.136	4.049	8.235	53.358
Apparaatskosten	2.705	29.707	1.715	2.810	4.136	4.049	8.235	53.358

In onderstaand overzicht zijn de bijdragen per gemeente aangegeven, per BBV-Taakveld en binnen elk Taakveld naar Opgave en Product.

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
bedragen x € 1.000								
Totaal	17.268	171.530	10.335	18.302	26.184	26.329	51.482	321.429
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	117	809	96	152	162	142	249	1.727
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	23	131	17	5	5	20	11	213
Leefgeld	23	131	17	5	5	20	11	213
<i>Bedrijfsvoering</i>	94	678	79	147	157	122	237	1.515
Apparaatskosten	94	678	79	147	157	122	237	1.515
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	23	416	9	60	71	46	112	736
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	23	416	9	60	71	46	112	736
Kinderopvangtoeslagaffaire	23	416	9	60	71	46	112	736
6.3 Inkomensregelingen	9.416	95.586	4.925	9.139	13.472	13.511	29.694	175.743
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	8.093	80.778	4.220	7.904	11.530	11.576	25.537	149.637
Inkomensondersteuning	6.162	63.355	3.111	5.958	8.641	9.091	19.772	116.090
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	1	12	1	1	1	2	3	20
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	106	1.186	53	116	175	162	301	2.099
Minimabeleid	551	5.241	218	477	779	702	1.672	9.641
Energietoeslag	1.273	10.984	837	1.352	1.933	1.619	3.790	21.788
<i>Bedrijfsvoering</i>	1.323	14.808	705	1.235	1.942	1.935	4.157	26.106
Apparaatskosten	1.323	14.808	705	1.235	1.942	1.935	4.157	26.106
6.4 WSW en beschut werk	1.699	22.836		1.267	2.158	3.000	4.299	35.257
<i>Ontwikkelen naar werk</i>	1.699	22.836		1.267	2.158	3.000	4.299	35.257
Drechtwerk	1.699	22.836		1.267	2.158	3.000	4.299	35.257
<i>Bedrijfsvoering</i>								
Apparaatskosten								
6.5 Arbeidsparticipatie	971	11.880	429	943	1.432	1.305	3.113	20.074
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>		10		1	3	2	3	20
Minimabeleid		10		1	3	2	3	20
<i>Ontwikkelen naar werk</i>	335	3.926	151	334	493	445	1.052	6.736
Statushouders	28	164	14	41	44	34	62	387
Participatie	307	3.762	137	293	449	411	990	6.349
<i>Bedrijfsvoering</i>	636	7.944	278	608	936	857	2.058	13.318
Apparaatskosten	636	7.944	278	608	936	857	2.058	13.318
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.015	7.637	804	1.403	1.873	1.698	2.873	17.302
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	930	7.023	732	1.273	1.712	1.552	2.589	15.811
Hulpmiddelen	463	2.692	320	447	557	462	927	5.868
Vervoer	468	4.331	412	826	1.155	1.089	1.662	9.942
<i>Bedrijfsvoering</i>	85	615	72	130	160	146	284	1.492
Apparaatskosten	85	615	72	130	160	146	284	1.492
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.634	11.688	1.370	2.420	3.160	2.430	4.754	27.455
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	1.596	11.411	1.339	2.369	3.087	2.371	4.643	26.816
Huishoudelijke ondersteuning	1.596	11.411	1.339	2.369	3.087	2.371	4.643	26.816
<i>Bedrijfsvoering</i>	38	276	31	51	74	58	111	639
Apparaatskosten	38	276	31	51	74	58	111	639
6.71B Begeleiding (WMO)	1.606	14.781	1.615	1.869	2.660	2.961	4.695	30.188
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	1.239	11.759	1.283	1.457	2.078	2.289	3.690	23.795
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.239	11.759	1.283	1.457	2.078	2.289	3.690	23.795

Bedrijfsvoering	367	3.022	332	412	583	673	1.005	6.393
Apparaatskosten	367	3.022	332	412	583	673	1.005	6.393
6.71C Dagbesteding (WMO)	786	4.552	1.087	1.049	1.195	1.237	1.694	11.600
Zorgen voor ondersteuning	625	3.534	869	822	911	980	1.311	9.051
Begeleiding en kortdurend verblijf	625	3.534	869	822	911	980	1.311	9.051
Bedrijfsvoering	161	1.017	218	227	285	257	383	2.549
Apparaatskosten	161	1.017	218	227	285	257	383	2.549
6.81A Beschermd wonen (WMO)		1.346						1.346
Bedrijfsvoering		1.346						1.346
Apparaatskosten		1.346						1.346

Bijlage 2 Afrekening overgedragen regelingen

De begrote bijdragen van de gemeenten zijn (exclusief de forecast van de najaarsbrief):

Bijdragen gemeenten act begroting naar Taakveld - Opgave - product bedragen x € 1.000	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	431	3.520	287	524	639	580	1.176	7.157
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	431	3.520	287	524	639	580	1.176	7.157
Leefgeld	223	2.215	102	202	305	314	694	4.055
Inburgering	151	899	138	234	240	193	340	2.195
Apparaatskosten	57	406	47	88	94	73	142	907
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	30	334	3	26	75	49	84	601
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	30	334	3	26	75	49	84	601
Kinderopvangtoeslagaffaire	30	334	3	26	75	49	84	601
6.3 Inkomensregelingen	8.187	83.761	4.047	7.697	11.470	11.715	25.476	152.353
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	8.187	83.761	4.047	7.697	11.470	11.715	25.476	152.353
Inkomensondersteuning	6.151	61.197	2.976	5.685	8.411	8.754	19.106	112.280
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	5	71	4	5	8	8	19	120
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	111	1.213	52	122	187	172	314	2.171
Minimabeleid	539	5.828	279	594	829	762	1.693	10.524
Apparaatskosten	1.381	15.452	736	1.291	2.035	2.019	4.344	27.258
6.4 WSW en beschut werk	1.659	22.042	0	1.163	2.052	2.810	4.171	33.897
<i>Ontwikkelen naar werk</i>	1.659	22.042	0	1.163	2.052	2.810	4.171	33.897
Drechtwerk	1.659	22.042	0	1.163	2.052	2.810	4.171	33.897
6.5 Arbeidsparticipatie	1.055	13.433	466	1.021	1.549	1.414	3.376	22.314
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	1.055	13.433	466	1.021	1.549	1.414	3.376	22.314
Minimabeleid	2	21	0	1	3	3	5	35
Statushouders	28	164	14	41	44	34	62	387
Participatie	421	5.665	188	402	615	563	1.358	9.212
Apparaatskosten	604	7.583	264	577	887	814	1.951	12.680
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	935	6.838	799	1.439	1.787	1.635	3.132	16.565
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	935	6.838	799	1.439	1.787	1.635	3.132	16.565
Hulpmiddelen	380	2.264	323	530	563	517	1.267	5.844
Vervoer	466	3.932	401	773	1.057	966	1.569	9.164
Apparaatskosten	89	642	75	136	167	152	296	1.557
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.484	10.831	1.236	1.994	2.888	2.297	4.334	25.064
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	1.484	10.831	1.236	1.994	2.888	2.297	4.334	25.064
Huishoudelijke ondersteuning	1.444	10.542	1.203	1.941	2.811	2.236	4.219	24.396
Apparaatskosten	40	289	33	53	77	61	115	668
6.71B Begeleiding (WMO)	1.605	13.790	1.731	1.806	2.573	3.054	4.469	29.028
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	1.605	13.790	1.731	1.806	2.573	3.054	4.469	29.028
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.220	10.643	1.384	1.374	1.962	2.352	3.419	22.354
Apparaatskosten	385	3.147	347	432	611	702	1.050	6.674
6.71C Dagbesteding (WMO)	705	4.709	1.140	1.008	1.263	1.175	1.718	11.718
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	705	4.709	1.140	1.008	1.263	1.175	1.718	11.718
Begeleiding en kortdurend verblijf	536	3.643	912	770	965	906	1.317	9.049
Apparaatskosten	169	1.066	228	238	298	269	401	2.669
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	1.143	0	0	0	0	0	1.143
<i>Bedrijfsvoering</i>	0	1.143	0	0	0	0	0	1.143
Apparaatskosten	0	1.143	0	0	0	0	0	1.143
Totaal generaal	16.091	160.401	9.709	16.678	24.296	24.729	47.936	299.840

In rekening te brengen de volgende bijdragen van de gemeenten over 2023:

Bijdragen gemeenten rekening naar Taakveld - Opgave - product bedragen x € 1.000	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	117	809	96	152	162	142	249	1.727
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	117	809	96	152	162	142	249	1.727
Leefgeld	23	131	17	5	5	20	11	213
Apparaatskosten	94	678	79	147	157	122	237	1.515
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	23	416	9	60	71	46	112	736
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	23	416	9	60	71	46	112	736
Kinderopvangtoeslagaffaire	23	416	9	60	71	46	112	736
6.3 Inkomensregelingen	9.416	95.586	4.925	9.139	13.472	13.511	29.694	175.743
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	9.416	95.586	4.925	9.139	13.472	13.511	29.694	175.743
Inkomensondersteuning	6.162	63.355	3.111	5.958	8.641	9.091	19.772	116.090
Budgetadvies en Schuldbemiddeling	1	12	1	1	1	2	3	20
Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	106	1.186	53	116	175	162	301	2.099
Minimabeleid	551	5.241	218	477	779	702	1.672	9.641
Energietoeslag	1.273	10.984	837	1.352	1.933	1.619	3.790	21.788
Apparaatskosten	1.323	14.808	705	1.235	1.942	1.935	4.157	26.106
6.4 WSW en beschut werk	1.699	22.836	0	1.267	2.158	3.000	4.299	35.257
<i>Ontwikkelen naar werk</i>	1.699	22.836	0	1.267	2.158	3.000	4.299	35.257
Drechtwerk	1.699	22.836	0	1.267	2.158	3.000	4.299	35.257
6.5 Arbeidsparticipatie	971	11.880	429	943	1.432	1.305	3.113	20.074
<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	971	11.880	429	943	1.432	1.305	3.113	20.074
Minimabeleid	0	10	0	1	3	2	3	20
Statushouders	28	164	14	41	44	34	62	387
Participatie	307	3.762	137	293	449	411	990	6.349
Apparaatskosten	636	7.944	278	608	936	857	2.058	13.318
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.015	7.637	804	1.403	1.873	1.698	2.873	17.302
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	1.015	7.637	804	1.403	1.873	1.698	2.873	17.302
Hulpmiddelen	463	2.692	320	447	557	462	927	5.868
Vervoer	468	4.331	412	826	1.155	1.089	1.662	9.942
Apparaatskosten	85	615	72	130	160	146	284	1.492
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.634	11.688	1.370	2.420	3.160	2.430	4.754	27.455
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	1.634	11.688	1.370	2.420	3.160	2.430	4.754	27.455
Huishoudelijke ondersteuning	1.596	11.411	1.339	2.369	3.087	2.371	4.643	26.816
Apparaatskosten	38	276	31	51	74	58	111	639
6.71B Begeleiding (WMO)	1.606	14.781	1.615	1.869	2.660	2.961	4.695	30.188
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	1.606	14.781	1.615	1.869	2.660	2.961	4.695	30.188
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.239	11.759	1.283	1.457	2.078	2.289	3.690	23.795
Apparaatskosten	367	3.022	332	412	583	673	1.005	6.393
6.71C Dagbesteding (WMO)	786	4.552	1.087	1.049	1.195	1.237	1.694	11.600
<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	786	4.552	1.087	1.049	1.195	1.237	1.694	11.600
Begeleiding en kortdurend verblijf	625	3.534	869	822	911	980	1.311	9.051
Apparaatskosten	161	1.017	218	227	285	257	383	2.549
6.81A Beschermd wonen (WMO)	0	1.346	0	0	0	0	0	1.346
<i>Bedrijfsvoering</i>	0	1.346	0	0	0	0	0	1.346
Apparaatskosten	0	1.346	0	0	0	0	0	1.346
Totaal generaal	17.268	171.530	10.335	18.302	26.184	26.329	51.482	321.429

Af te rekenen bijdragen van gemeenten over 2023 (verschil tussen de 2 voorgaande tabellen):

Bijdragen gemeenten eindafrekening naar Taakveld - Opgave - product bedragen x € 1.000		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld- Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-314	-2.711	-191	-372	-477	-438	-928	-5.431
	<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>-314</i>	<i>-2.711</i>	<i>-191</i>	<i>-372</i>	<i>-477</i>	<i>-438</i>	<i>-928</i>	<i>-5.431</i>
	Leefgeld	-200	-2.084	-85	-197	-300	-294	-683	-3.843
	Inburgering	-151	-899	-138	-234	-240	-193	-340	-2.195
	Apparaatskosten	37	272	32	59	63	49	95	607
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-7	82	6	34	-4	-3	28	136
	<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>-7</i>	<i>82</i>	<i>6</i>	<i>34</i>	<i>-4</i>	<i>-3</i>	<i>28</i>	<i>136</i>
	Kinderopvangtoeslagaffaire	-7	82	6	34	-4	-3	28	136
6.3	Inkomensregelingen	1.230	11.825	878	1.441	2.001	1.796	4.218	23.389
	<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>1.230</i>	<i>11.825</i>	<i>878</i>	<i>1.441</i>	<i>2.001</i>	<i>1.796</i>	<i>4.218</i>	<i>23.389</i>
	Inkomensondersteuning	11	2.158	135	273	230	337	666	3.810
	Budgetadvies en Schuldbemiddeling	-4	-59	-3	-4	-7	-6	-16	-99
	Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.	-5	-27	1	-6	-12	-10	-13	-72
	Minimabeleid	13	-587	-61	-117	-50	-60	-21	-883
	Energietoeslag	1.273	10.984	837	1.352	1.933	1.619	3.790	21.788
	Apparaatskosten	-58	-644	-31	-57	-93	-84	-188	-1.155
6.4	WSW en beschut werk	40	794	0	104	106	190	128	1.362
	<i>Ontwikkelen naar werk</i>	<i>40</i>	<i>794</i>	<i>0</i>	<i>104</i>	<i>106</i>	<i>190</i>	<i>128</i>	<i>1.362</i>
	Drechtwerk	40	794	0	104	106	190	128	1.362
6.5	Arbeidsparticipatie	-84	-1.553	-37	-77	-117	-110	-264	-2.242
	<i>Bestaanszekerheid versterken</i>	<i>-84</i>	<i>-1.553</i>	<i>-37</i>	<i>-77</i>	<i>-117</i>	<i>-110</i>	<i>-264</i>	<i>-2.242</i>
	Minimabeleid	-2	-11	0	0	0	-1	-2	-16
	Statushouders	0	0	0	0	0	0	0	0
	Participatie	-114	-1.903	-51	-109	-166	-152	-368	-2.863
	Apparaatskosten	32	361	14	32	49	43	106	637
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	81	798	6	-36	86	62	-259	738
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>81</i>	<i>798</i>	<i>6</i>	<i>-36</i>	<i>86</i>	<i>62</i>	<i>-259</i>	<i>738</i>
	Hulpmiddelen	83	428	-3	-83	-6	-55	-340	24
	Vervoer	2	398	11	53	99	123	93	779
	Apparaatskosten	-4	-28	-2	-6	-7	-6	-12	-65
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	150	856	134	426	273	132	420	2.391
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>150</i>	<i>856</i>	<i>134</i>	<i>426</i>	<i>273</i>	<i>132</i>	<i>420</i>	<i>2.391</i>
	Huishoudelijke ondersteuning	152	869	136	428	276	135	424	2.420
	Apparaatskosten	-2	-13	-2	-2	-3	-3	-4	-29
6.71B	Begeleiding (WMO)	1	991	-116	63	88	-92	226	1.161
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>1</i>	<i>991</i>	<i>-116</i>	<i>63</i>	<i>88</i>	<i>-92</i>	<i>226</i>	<i>1.161</i>
	Begeleiding en kortdurend verblijf	19	1.116	-101	83	116	-63	271	1.441
	Apparaatskosten	-18	-125	-15	-20	-28	-29	-45	-280
6.71C	Dagbesteding (WMO)	81	-158	-53	41	-67	62	-24	-118
	<i>Zorgen voor ondersteuning</i>	<i>81</i>	<i>-158</i>	<i>-53</i>	<i>41</i>	<i>-67</i>	<i>62</i>	<i>-24</i>	<i>-118</i>
	Begeleiding en kortdurend verblijf	89	-109	-43	52	-54	74	-6	3
	Apparaatskosten	-8	-49	-10	-11	-13	-12	-18	-121
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	0	203	0	0	0	0	0	203
	<i>Bedrijfsvoering</i>	<i>0</i>	<i>203</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>203</i>
	Apparaatskosten	0	203	0	0	0	0	0	203
Totaal generaal		1.178	11.127	627	1.624	1.889	1.599	3.545	21.589

Toelichting gemeente Alblasserdam

Inkomensondersteuning

Via de maandelijksse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2023 van u € 6.151.296 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG € 5.994.000
- Tekort (voorlopig) € 157.296

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 5.755.264. Het verschil in budget bedraagt € 238.736 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 406.817. Het verschil in het tekort is € 249.521 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 7.681.511.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2023, in totaal € 213.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen.

Het bedrag wat onder 'Af te rekenen bijdragen' is vermeld zijn de programmakosten en worden buiten de exploitatie gehouden. Deze worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Budgetadvies en Schuldbemiddeling

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Budgetadvies en Schuldbemiddeling van € 4.195, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 5.118, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Minimabeleid.

Dit overschot bestaat uit:

Regulier minimabeleid € -88.000

Energietoeslag 2022 € 100.610

6.3 Inkomensregelingen € 12.610

Kinderopvang € -1.377

6.5 Arbeidsparticipatie € -1.377

Energietoeslag

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Energietoeslag van € 1.273.098, dit bedrag is reeds in december bij de gemeente in rekening gebracht. Derhalve is het verschuldigde bedrag nihil.

Inburgering

De lasten en baten 2023 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssystematiek van voorgaande jaren. De meerkosten worden ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssystematiek worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssystematiek op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsonvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 114.180, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 152.016, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 82.603, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 1.645, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 107.990, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Dordrecht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijkse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2023 van u € 61.197.120 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG € 59.389.002
- Tekort (voorlopig) € 1.808.118

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 59.074.461. Het verschil in budget bedraagt € 314.541 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 4.280.598. Het verschil in het tekort is € 2.472.480 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 7.681.511.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2023, in totaal € 213.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen.

Het bedrag wat onder 'Af te rekenen bijdragen' is vermeld zijn de programmakosten en worden buiten de exploitatie gehouden. Deze worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Budgetadvies en Schuldbemiddeling

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Budgetadvies en Schuldbemiddeling van € 59.709, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 26.752, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Minimabeleid.

Dit overschot bestaat uit:

- Regulier minimabeleid € -352.312
- Energietoeslag 2022 € -234.945

6.3 Inkomensregelingen € -587.257 te betalen aan de GR Sociaal

- Kinderopvang € -11.228

6.5 Arbeidsparticipatie € -11.228 te ontvangen van de GR Sociaal

Energietoeslag

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Energietoeslag van € 10.883.998, dit bedrag is reeds in december bij de gemeente in rekening gebracht. Derhalve is het verschuldigde bedrag nihil.

Inburgering

De lasten en baten 2023 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssystematiek van voorgaande jaren. De meerkosten worden ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssystematiek worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssystematiek op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsontvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 1.902.940, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Bijzonderheden

- Het overschot van € 403.224 Versterken Arbeidsmarktregio Drechtsteden is overgeheveld naar 2024.
- Subsidie 2023 Regiodeal van € 422.961 is gerealiseerd en is het 3-jarige project afgerond.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 869.402, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 427.909, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 398.769, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 1.007.378, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Hardinxveld-Giessendam

Inkomensondersteuning

Via de maandelijksse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2023 van u € 2.976.384 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG € 2.746.000
- Vangnetuitkering € 153.396
- Tekort (voorlopig) € 76.988

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 2.764.296. Het verschil in budget bedraagt € 18.296 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

De definitieve Vangnetuitkering bedraagt € 155.114. Het verschil bedraagt € 1.718 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 191.305. Het verschil in het tekort is € 114.317 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 7.681.511.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2023, in totaal € 213.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen.

Het bedrag wat onder 'Af te rekenen bijdragen' is vermeld zijn de programmakosten en worden buiten de exploitatie gehouden. Deze worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Budgetadvies en Schuldbemiddeling

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Budgetadvies en Schuldbemiddeling van € 3.262 hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G.

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Maatwerkvoorziening Inkomenssteun C.Z.G. van € 620, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen van uw gemeente.

Minimabeleid

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Minimabeleid.

Dit overschot bestaat uit:

Regulier minimabeleid € -45.220

Energietoeslag 2022 € -16.056

6.3 Inkomensregelingen € -61.276 te ontvangen van de GR Sociaal

Energietoeslag

Af te rekenen bedragen met de gemeenten

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Energietoeslag van € 837.326, dit bedrag is reeds in december bij de gemeente in rekening gebracht. Derhalve is het verschuldigde bedrag nihil.

Inburgering

De lasten en baten 2023 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssystematiek van voorgaande jaren. De meerkosten worden ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssystematiek worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssystematiek op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsonvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 50.850, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 135.865, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 2.931, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 10.885, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 143.601, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijksse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2023 van u € 5.685.324 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG € 5.421.000
- Vangnetuitkering € 120.028
- Tekort (voorlopig) € 144.296

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 5.465.388. Het verschil in budget bedraagt € 44.388 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

De definitieve Vangnetuitkering bedraagt € 123.040. Het verschil bedraagt € 3.012 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 369.964. Het verschil in het tekort is € 225.668 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 7.681.511.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2023, in totaal € 213.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen.

Het bedrag wat onder 'Af te rekenen bijdragen' is vermeld zijn de programmakosten en worden buiten de exploitatie gehouden. Deze worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Inburgering

De lasten en baten 2023 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssystematiek van voorgaande jaren. De meerkosten worden ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssystematiek worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssystematiek op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsontvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 108.678, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 427.646, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen*Financieringsafspraken*

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 82.772, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO vervoer*Financieringsafspraken*

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 52.835, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf*Financieringsafspraken*

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 135.182, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Papendrecht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijks liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2023 van u € 8.410.960 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG € 8.173.998
- Tekort (voorlopig) € 236.962

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 8.063.227. Het verschil in budget bedraagt € 110.771 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 577.280. Het verschil in het tekort is € 340.318 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 7.681.511.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2023, in totaal € 213.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen.

Het bedrag wat onder 'Af te rekenen bijdragen' is vermeld zijn de programmakosten en worden buiten de exploitatie gehouden. Deze worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Inburgering

De lasten en baten 2023 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssystematiek van voorgaande jaren. De meerkosten worden ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssystematiek worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssystematiek op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsonvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 166.432, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 275.688, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 6.019, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 99.774, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 61.176, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Sliedrecht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijksse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2023 van u € 8.754.140 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG € 8.428.000
- Vangnetuitkering € 97.364
- Tekort (voorlopig) € 228.776

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 8.411.472. Het verschil in budget bedraagt € 16.528 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

De definitieve Vangnetuitkering bedraagt € 100.024. Het verschil bedraagt € 2.660 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 579.666. Het verschil in het tekort is € 350.890 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 7.681.511.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2023, in totaal € 213.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen.

Het bedrag wat onder 'Af te rekenen bijdragen' is vermeld zijn de programmakosten en worden buiten de exploitatie gehouden. Deze worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Inburgering

De lasten en baten 2023 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssystematiek van voorgaande jaren. De meerkosten worden ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssystematiek worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssystematiek op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsonvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 152.171, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 135.285, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 54.558, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 123.407, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 10.342, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Toelichting gemeente Zwijndrecht

Inkomensondersteuning

Via de maandelijksse liquiditeitsbegroting hebben wij gedurende het jaar 2023 van u € 19.106.320 ontvangen. Dit bestaat uit:

- BUIG € 18.605.000
- Tekort (voorlopig) € 501.320

Het definitieve BUIG-budget bedraagt € 18.496.189. Het verschil in budget bedraagt € 108.811 en dient te worden betaald aan uw gemeente.

Het daadwerkelijke tekort bedraagt € 1.275.881. Het verschil in het tekort is € 774.561 en dient te worden betaald aan de GR Sociaal.

Het totale negatieve (jaar)resultaat van het programma Inkomensondersteuning bedraagt € 7.681.511.

De in rekening te brengen uitvoeringskosten Leefgeld over 2023, in totaal € 213.000, zijn via facturen in rekening gebracht en lopen niet via de overgedragen regelingen.

Het bedrag wat onder 'Af te rekenen bijdragen' is vermeld zijn de programmakosten en worden buiten de exploitatie gehouden. Deze worden, net als de uitvoeringskosten, via facturen in rekening gebracht.

Inburgering

De lasten en baten 2023 SPUK Wet inburgering 2021 zijn op € 0 gezet. Een en ander conform besluitvorming jaarrekening 2022. Het betreft een gemandateerde taak in plaats van een gedelegeerde taak. Hierdoor lopen de lasten en baten via de DVO in plaats van de begroting GR Sociaal.

Impuls Statushouders

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van Impuls Statushouders conform de financieringssystematiek van voorgaande jaren. De meerkosten worden ten laste van het budget Participatie gebracht.

Toelichting eindafrekening

Door de gekozen financieringssystematiek worden meer- en minderkosten ten laste gebracht van het budget Participatie. Hierdoor vindt er geen afrekening met uw gemeente plaats.

Participatie

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van het Participatie is conform de financieringssystematiek op basis van solidariteit zijnde gewogen gemiddelde bijstandsonvangers van de afgelopen 3 jaar.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Participatie van € 367.588, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen aan uw gemeente.

Wmo huishoudelijke ondersteuning

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulp bij het huishouden is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Hulp bij het huishouden van € 424.028, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO hulpmiddelen

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO hulpmiddelen is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een overschot op het programma Wmo Hulpmiddelen van € 339.975, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te ontvangen door uw gemeente.

WMO vervoer

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO vervoer is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo vervoer van € 92.540, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf

Financieringsafspraken

De financiële bijdrage gemeenten ten behoeve van de WMO Begeleiding en Kortdurend verblijf is conform de financieringssystematiek op nacalculatie basis.

Toelichting eindafrekening

Het jaar 2023 heeft geleid tot een tekort op het programma Wmo Begeleiding en Kortdurend verblijf van € 264.564, hetgeen in de rekening is opgenomen als zijnde nog te betalen door uw gemeente.

Bijlage 3 Verdeelsleutels 2023

Opgaven	Verdeelsleutel jaarrekening 2023
Bestaanszekerheid versterken	
Inkomensondersteuning	Verhouding inkomsten BUIG
Minimabeleid	Nacalculatie per gemeente
Maatwerkvoorz. Inkomenssteun CGZ	Nacalculatie per gemeente
Budgetadv. & schuldbem.	aantal cliënten schuldverlening
Ontwikkelen naar werk	
Participatie	BUIG aantallen 3 jaars gemiddelde
WSW	Nacalculatie per gemeente
Drechtwerk	aantal SW indicatie en ter werk bij of via Drechtwerk
Zorg voor ondersteuning	
Huishoudelijke onderst.	Nacalculatie per gemeente
Hulpmiddelen	Nacalculatie per gemeente
Vervoer	Nacalculatie per gemeente
Begeleiding, kortd. verblijf en pers.verz.	Nacalculatie per gemeente
Bedrijfsvoering	
Apparaat/bedrijfsvoering	op basis van sleutels diensten